

แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคย
อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

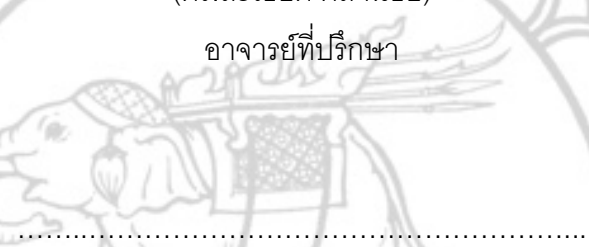
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว
พฤษภาคม 2553
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชบุรี

อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้อำนวยการศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยนเรศวร กรุงเทพมหานคร ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว ของ มหาวิทยาลัยนเรศวร

(ดร.ละเอียด ศิลาน้อย)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ดร.ศรีสุดา จงสิทธิผล)

ผู้อำนวยการศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยนเรศวร กรุงเทพมหานคร

พฤษภาคม 2553

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.ละเอียด
ศิลา น้อย ที่ปรึกษาและคณะกรรมการทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนตรวจแก้ไข
ข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณนายพิชัย นันทชัยพร นายกเทศมนตรีเมืองราชบุรี และนายสุรเดช
สุนทรศานติก ประธานชมรมคนตลาดราชบุรี และ สมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรี ที่กรุณาให้
คำแนะนำ แก้ไข และตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้
สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ประชาชนในจังหวัดราชบุรี และรวมถึงผู้มา
เยือนจังหวัดราชบุรี ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่ง
ในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจอันยิ่งใหญ่คอย
ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือเป็นอย่างดีทั้งในเรื่องการเรียน และการดำเนินชีวิตมาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขออุทิศแต่ผู้มี
พระคุณทุกๆ ท่าน

ทิพย์ยา เศรษฐพัฒน์

ชื่อเรื่อง	แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
ผู้ศึกษาค้นคว้า	ทิพย์ยา เศรษฐพัฒน์
ที่ปรึกษา	ดร.ละเอียด ศิลา น้อย
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศศ.ม. สาขาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2552
คำสำคัญ	ตลาดโคยกี

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี มีจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เพื่อศึกษาศักยภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี และเพื่อสร้างแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย ชุมชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า T-test และค่า F-test

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มชุมชนในท้องถิ่น และผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมาคือด้านการบำรุงรักษา ส่วนด้านการวางแผนและประชุมอยู่ในระดับน้อย สำหรับนักท่องเที่ยวจะมีส่วนร่วมในด้านการบำรุงรักษามากที่สุด รองลงมาด้านการใช้ประโยชน์ และด้านการติดตามและประเมินผล ตามลำดับ

ความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มชุมชนในท้องถิ่นมีความคิดเห็นมากที่สุดเกี่ยวกับการจัดการสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น อากาศ แม่น้ำลำคลอง เป็นต้น ในขณะที่ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นในการกำจัดขยะที่ถูกสุขลักษณะมากที่สุด ส่วนนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นมากที่สุดเกี่ยวกับมีความน่าสนใจ และคงความเป็นตลาดริมน้ำโบราณ ไว้เป็นอย่างดี

ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของกลุ่มชุมชนในท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว ในด้านความสะดวกที่ต้องการให้นักท่องเที่ยวได้รับคือ สถานที่จอดรถ รับ – ส่ง ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มเติมจากปัจจุบัน ต้องการกิจกรรมการให้อาหารปลา สำหรับแนวความคิดการ

จัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีการร่วมอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม ส่วนด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว กลุ่มชุมชนในท้องถิ่นมีความคิดเห็นต่อความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร ส่วนผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวในการเดินขึ้นซื้อสินค้า

ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิฐานะของกลุ่มชุมชนในท้องถิ่นต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโคยก็แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ของนักท่องเที่ยวต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโคยก็ และปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโคยก็แตกต่างกัน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	4
สมมุติฐานการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน.....	23
แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.....	28
ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของตลาดโดย.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	49
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป.....	49
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรี..	57
ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะอาดของตลาดโคยگی.....	62
ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับ นักท่องเที่ยว.....	66
ส่วนที่ 5 ทดสอบสมมติฐาน.....	71
5 บทสรุป.....	201
สรุปผลการวิจัย.....	201
อภิปรายผลการวิจัย.....	205
ข้อเสนอแนะ.....	208
บรรณานุกรม.....	209
ภาคผนวก.....	212
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า.....	218

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงข้อมูลส่วนพื้นฐานทั่วไปของคนในชุมชน.....	49
2 แสดงข้อมูลส่วนพื้นฐานทั่วไปของผู้ประกอบการ.....	52
3 แสดงข้อมูลส่วนพื้นฐานทั่วไปของนักท่องเที่ยว.....	54
4 แสดงการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรีของคน ในชุมชน.....	57
5 แสดง ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ.....	59
6 แสดง ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว.....	60
7 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก ของตลาดโดยก๊ของคนในชุมชน.....	63
8 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก ของตลาดโดยก๊ของผู้ประกอบการ.....	64
9 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก ของตลาดโดยก๊ของนักท่องเที่ยว.....	65
10 แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับ นักท่องเที่ยวด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกเป็นคนในชุมชน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว.....	67
11 แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับ นักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกเป็นคนในชุมชน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว.....	68
12 แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับ นักท่องเที่ยวด้าน แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจำแนกเป็นคน ในชุมชน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว.....	69
13 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เทศบาลเมืองราชบุรี.....	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
14 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เทศบาล เมืองราชบุรีจำแนกตามอายุ.....	72
15 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เทศบาลเมืองราชบุรี.....	73
16 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุเป็นคู่ๆ ของกลุ่มชุมชนท้องถิ่นกับการ มีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD.....	74
17 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เทศบาลเมืองราชบุรีจำแนกตามการศึกษา.....	75
18 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการศึกษาเป็นคู่ๆ ของกลุ่มชุมชนท้องถิ่น กับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม แบบLSD.....	81
19 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เทศบาลเมืองราชบุรีจำแนกตามอาชีพ.....	82
20 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เทศบาลเมืองราชบุรี.....	83
21 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพเป็นคู่ๆ ของกลุ่มชุมชนท้องถิ่นกับ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD.....	94
22 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เทศบาลเมืองราชบุรีจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	95
23 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับการมีส่วนร่วมของ ชุมชนท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรี.....	96
24 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเป็นคู่ๆ ของกลุ่ม ชุมชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD.....	104
25 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภูมิฐานะกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรี.....	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
26 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ จำแนกตามเพศ.....	106
27 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ จำแนกตามอายุ.....	118
28 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ..	119
29 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุเป็นคู่ๆ ของกลุ่มผู้ประกอบการกับ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD.....	120
30 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ จำแนกตามการศึกษา.....	121
31 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการศึกษากับการมีส่วนร่วมของ ผู้ประกอบการ.....	122
32 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ จำแนกตามอาชีพ.....	128
33 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ	129
34 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	130
35 แสดง เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับการมีส่วนร่วม ของผู้ประกอบการ.....	131
36 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภูมิภูมิลำเนากับการมีส่วนร่วมของ ผู้ประกอบการ.....	133
37 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว.....	134
38 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ.....	135
39 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว.....	137

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
40 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุเป็นคู่ๆ ของนักท่องเที่ยวก่อนที่จะเข้าร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD.....	138
41 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวก่อนที่จะเข้าร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD.....	139
42 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวก่อนที่จะเข้าร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD.....	140
43 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการศึกษาเป็นคู่ๆ ของนักท่องเที่ยวก่อนที่จะเข้าร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD.....	149
44 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวก่อนที่จะเข้าร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD.....	150
45 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวก่อนที่จะเข้าร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD.....	151
46 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพเป็นคู่ๆ ของนักท่องเที่ยวก่อนที่จะเข้าร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD.....	159
47 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวก่อนที่จะเข้าร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD.....	160
48 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวก่อนที่จะเข้าร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD.....	161
49 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเป็นคู่ๆ ของนักท่องเที่ยวก่อนที่จะเข้าร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD.....	186
50 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภูมิฐานะกับการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวก่อนที่จะเข้าร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD.....	186

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
2	ภาพการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวจากอดีตสู่ปัจจุบัน.....	17
3	ตราสัญลักษณ์ประจำเทศบาลเมืองราชบุรี “ช้างออกศึก”.....	35

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันทั่วโลกต่างยอมรับถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการท่องเที่ยวไม่เพียงก่อให้เกิดการจ้างงานอย่างกว้างขวาง แต่ยังเป็นวิถีทางที่จะนำเงินตราต่างประเทศ เข้าสู่ประเทศได้ง่ายที่สุดวิธีหนึ่ง การท่องเที่ยวจึงมักถูกนำไปใช้เป็นเส้นทางลัดไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังพัฒนาหลายประเทศ โดยหวังว่าการท่องเที่ยวจะดึงดูดเงินตราต่างประเทศ ทำให้คนในท้องถิ่นมีงานทำและมีรายได้ ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่น่าการท่องเที่ยวมามากเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยเช่นกัน รายได้ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนอกจากจะได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติแล้วยังมาจากการท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทยด้วยเช่นกัน

รัฐบาลได้ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อให้สนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ตลอดจนผู้ที่มาลงทุนประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยว โดยได้กำหนดให้การพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นส่วนหนึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในรายละเอียดได้บรรจุมาตรการแนวทางในการพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยว ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2515-2519) และต่อเนื่องมาจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) นอกจากนี้ยังได้มีการจัดตั้งกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา ตั้งแต่ พ.ศ. 2545 เพื่อให้เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวโดยตรง โดยมีภารกิจสำคัญในการบริหารยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการ ให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

การพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องมีการศึกษาและวางแผนเพื่อสร้างสรรคิให้เกิดประโยชน์ไปพร้อมๆ กับการอนุรักษ์คุณค่าของสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ หรือเสื่อมสภาพน้อยที่สุด ก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าและยาวนาน ตรงกับแนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่ปกป้องพื้นที่ต่างๆ ทางธรรมชาติ และเป็นวิถีทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ในทางเศรษฐกิจด้วยการอนุรักษ์ทรัพยากรเหล่านี้ (โครงการสานสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน, 2547, ออนไลน์) และส่วนนโยบายด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดราชบุรี โดยผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี นายสุเทพ โกมลภมร ได้พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ โดยเพิ่มจำนวนแหล่งท่องเที่ยวและพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดเก่าให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย

เทศบาลเมืองราชบุรีร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดราชบุรีได้จัดทำโครงการถนนคนเดิน หรือตลาดโคยก็ เพื่อเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม การแสดงถึงวิถีชีวิตของชุมชน บริเวณถนนวรเดชริมแม่น้ำแม่กลอง ด้วยในอดีตประชาชนชาวจังหวัดราชบุรี ได้อาศัยแม่น้ำแม่กลองเป็นแหล่งทำมาหากิน โดยการขนส่งสินค้า การค้าขายต่างๆ จะใช้ทางเรือมากกว่าทางอื่น ซึ่งจะนำสินค้า เช่น ผัก ผลไม้ กุ้ง หอย ปู ปลา รวมทั้งสินค้าอื่นๆ มาขายบริเวณริมแม่น้ำแม่กลองหรือถนนวรเดชในปัจจุบัน เทศบาลเมืองราชบุรีจึงร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ จัดโครงการถนนคนเดินขึ้น เพื่อ เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม การแสดงถึงวิถีชีวิตของชุมชน การจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง การกระตุ้นเศรษฐกิจ ส่งเสริมอาชีพและรายได้ให้กับประชาชน โดยบริเวณงานจะมีการแสดงศิลปวัฒนธรรมของเยาวชน การขายสินค้า OTOP ของจังหวัดราชบุรี และการล่องเรือไหว้พระ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยก็ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาศักยภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยก็ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
3. เพื่อสร้างแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยก็ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. การข้อมูลที่ได้สามารถนำมาเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดโคยก็ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
2. หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง นำผลการศึกษาเพื่อใช้ในการพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ ในการรองรับนักท่องเที่ยว รวมถึงการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในบริเวณตลาดโคยก็ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร ซึ่งครอบคลุมเทศบาลเมืองราชบุรี

1.1 ชุมชนท้องถิ่น

1.2 ผู้ประกอบการ

1.3 นักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นตัวแทนของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวในตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจและรวบรวมข้อมูลของชุมชนตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวอย่างแพร่หลาย

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยกำหนดประเด็นเนื้อหาที่ต้องการศึกษาไว้ดังนี้

3.1 บริบทโดยทั่วไป ข้อมูลทั่วไป สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวในปัจจุบัน บริเวณตลาดโคยกี เทศบาลเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

3.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ รวมถึงความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของบริเวณตลาดโคยกี เทศบาลเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี เพื่อบริหารจัดการท่องเที่ยวของชุมชนอย่างยั่งยืน

3.3 วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการ และการพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณตลาดโคยกี เทศบาลเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

4. ขอบเขตด้านเวลา

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตระยะเวลาในการศึกษาในช่วงระหว่าง เดือนพฤศจิกายน 2552 – มีนาคม 2553

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีคำศัพท์เฉพาะที่เห็นควรนำมาให้จำกัดความเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ซึ่งมีดังต่อไปนี้

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าไปเกี่ยวข้อง หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมอันใดอันหนึ่งของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการ มีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน รวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยาการที่จะใช้ในโครงการ รวมถึงการประเมินผลโครงการ เพื่อให้รู้ว่ามีผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถทางด้านการบริหารจัดการ ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในตลาดโคยกี

นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้มาเยี่ยมชมเยือนประเภทที่ไม่มีที่พักค้างคืน ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาในพื้นที่ตลาดโคยกี

ชุมชนท้องถิ่น หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การประชาชนที่จัดตั้งขึ้น หรือประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในชุมชน ในที่นี้หมายถึง บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลโคยกี และประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวของท้องถิ่น

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง การปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณตลาดโคยกี เทศบาลเมือง จังหวัดราชบุรี ให้มีประสิทธิภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว รวมถึงการดำเนินการเพื่อให้เกิดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับที่เหมาะสม

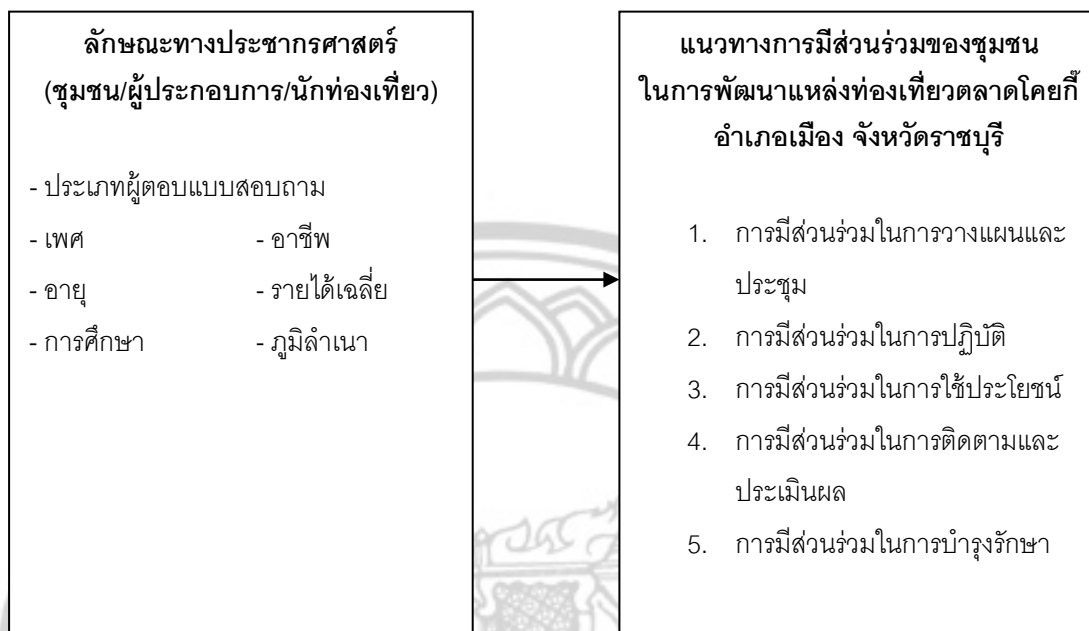
กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยมีแนวคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความนิยมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ย่อมส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน และต่อแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ดังนั้นเพื่อให้ชุมชนมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว และเป็นการรักษาสภาพของแหล่งท่องเที่ยวและการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนให้มีความยั่งยืน จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อม โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยการสอบถามความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวชาวไทย ถึงความรู้สึก ทศนคติ ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน ซึ่งมีพื้นฐานมาจากภูมิหลังทางสังคม ความรู้ ประสบการณ์ คุณลักษณะและสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้นๆ โดยไม่มีเกณฑ์ตายตัว ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการ ด้านกิจกรรมและกระบวนการให้การเรียนรู้ และด้านการบริหารจัดการด้านการตลาด มาเป็นตัวแปรด้านการศึกษา โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ จุดประสงค์ของการท่องเที่ยว และความถี่ของการเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนตลาดโคยกี เพื่อใช้เป็นแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยกี เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 กลุ่มชนชนท้องถิ่นที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยก๊ เทศบาลเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 กลุ่มผู้ประกอบการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยก๊ เทศบาลเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยก๊ เทศบาลเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม
3. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน
4. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน
5. แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
6. ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
7. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่เกิดขึ้นมายาวนานตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งความเจริญของการท่องเที่ยวมักมีส่วนสัมพันธ์กับความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การท่องเที่ยวและการเดินทางเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์ควบคู่กันมาโดยตลอด ธุรกิจคมนาคมขนส่งที่พัฒนาอย่างรวดเร็วส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว นอกจากนี้ธุรกิจอื่นที่สนับสนุนการท่องเที่ยวมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามลำดับ เช่น ธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจสินค้าที่ระลึก และธุรกิจนันทนาการ เป็นต้น นอกจากนี้การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย เช่น นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐบาล และเอกชน และชาวบ้านในชุมชน ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

ความหมายของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่วิวัฒนาการมาจากรการเดินทาง สมัยก่อนมนุษย์เดินทางเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่น การล่าสัตว์ ล่าอาณานิคม ความเชื่อทางศาสนา การค้าขาย การศึกษาและการพักผ่อน เป็นต้น ซึ่งแต่ละยุคสมัยความนิยมเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมความเป็นอยู่ เทคโนโลยีทางการคมนาคมขนส่ง เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมให้คนเดินทางได้สะดวก

รวดเร็วขึ้น จนทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน มีนักวิชาการและองค์กรที่เกี่ยวข้องให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการท่องเที่ยวไว้หลายแง่มุม ดังนี้

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อผ่อนคลายความเครียด แสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ โดยมีเงื่อนไขว่าการเดินทางนั้น เป็นการเดินทางเพียงชั่วคราว ผู้เดินทางจะต้องไม่ถูกบังคับให้เดินทาง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544, หน้า 15)

การท่องเที่ยว เป็นการเดินทางเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้นจากความต้องการในด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม ด้านปฏิสัมพันธ์ และด้านสถานะหรือเกียรติคุณ (อาร์ ดับบลิว แม็ค อินทอช อังใน สุวัฒน์ จุฑากรณ์ และจริญญา เจริญสุขใส, 2544, หน้า 71)

การท่องเที่ยว หมายถึง ผลรวมของปรากฏการณ์ต่างๆ และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับธุรกิจและบริการต่างๆ รวมทั้งรัฐบาลประเทศเจ้าภาพและประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องของอยู่ในกิจกรรม หรือกระบวนการในการดึงดูดด้วยการให้การต้อนรับที่อบอุ่นเปี่ยมไมตรีจิตแก่นักท่องเที่ยว หรือผู้มาเยือน (แม็ค อินทอช และโกลด์เนอร์ อังใน สุวัฒน์ จุฑากรณ์ และจริญญา เจริญสุขใส, 2544, หน้า 72)

การท่องเที่ยว หมายถึง กิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวของการเดินทางของบุคคลจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว เพื่อวัตถุประสงค์ใดๆ ที่ไม่ใช่เพื่อการหารายได้ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดปรากฏการณ์ และความสัมพันธ์ที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เดินทาง (นักท่องเที่ยว หรือผู้มาเยือน) ธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ภาครัฐบาลที่ดูแลการท่องเที่ยว และชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยว (สุวัฒน์ จุฑากรณ์ และจริญญา เจริญสุขใส, 2544, หน้า 72)

องค์การสหประชาชาติได้กำหนดความหมายของการท่องเที่ยวในการประชุมว่าด้วยการเดินทางและท่องเที่ยว ณ กรุงโรม ว่า “การท่องเที่ยว” หมายถึง กิจกรรมที่มีเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องอยู่ 3 ประการ

1. เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
3. เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตาม ที่มีใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

โดยจุดมุ่งหมายของการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวต้องมีใช่เพื่อการประกอบอาชีพ และไปอยู่เป็นประจำ แต่เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายๆ อย่าง ต่อไปนี้

1. เพื่อพักผ่อนในวันหยุด

2. เพื่อวัฒนธรรมหรือศาสนา
3. เพื่อการศึกษา
4. เพื่อการกีฬาและบันเทิง
5. เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์และความสนใจพิเศษ
6. เพื่องานอดิเรก
7. เพื่อเยี่ยมเยียนญาติมิตร
8. เพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ
9. เพื่อเข้าร่วมประชุมหรือสัมมนา

ดังนั้น คำว่า การท่องเที่ยว จึงเป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางมิได้เฉพาะเพียงการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงเริงรมย์อย่างที่เราคุ้นเคย การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อความรู้ เพื่อการกีฬา เพื่อติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง ก็นับว่าเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น (เสรี วงษ์ไพจิตร, 2530, หน้า 1)

จากคำนิยามข้างต้นสรุปได้ว่า การท่องเที่ยว เป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันทั้งที่เป็นการเดินทางเพื่อพักผ่อน ประกอบกิจกรรมตามความสนใจ หรือเพื่อประกอบธุรกิจซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน แต่ไม่ได้เป็นการเดินทางเพื่อไปทำงานหรือประกอบอาชีพเป็นหลัก ปัจจุบันการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่เติบโตอย่างรวดเร็วเป็นธุรกิจท่องเที่ยว ซึ่งหากพิจารณาจากความหมายของธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับธุรกิจต่างๆ เนื่องจากธุรกิจการท่องเที่ยว เป็นธุรกิจการบริการที่ประกอบไปด้วยการประเภทต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ นักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยว เช่น การคมนาคมขนส่ง โรงแรม ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ตัวแทนจำหน่ายบริการนำเที่ยว ธุรกิจสวนสนุก ธุรกิจการจัดประชุมและงานแสดงสินค้า เป็นต้น ซึ่งต่อมากการท่องเที่ยวได้รับความนิยมจากการขยายตัวของการคมนาคมขนส่งที่รวดเร็วทันสมัย คนนิยมเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น ธุรกิจต่างๆ ขยายตัวขึ้นกลายเป็นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ประกอบไปด้วยธุรกิจสินค้าและบริการ ตามพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 ระบุว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยว หมายความว่า อุตสาหกรรมที่จัดให้มีหรือให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักรโดยมีค่าตอบแทน และความความร่วมมือถึง

1. ธุรกิจนำเที่ยว
2. ธุรกิจโรงแรมสำหรับนักท่องเที่ยว
3. ธุรกิจภัตตาคาร สถานบริการและที่ตากอากาศสำหรับนักท่องเที่ยว

4. ธุรกิจการขายของที่ระลึกหรือสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว
5. ธุรกิจการกีฬาสำหรับนักท่องเที่ยว
6. การดำเนินงานนิทรรศการ งานแสดง งานออกร้าน การโฆษณาเผยแพร่ หรือการดำเนินงานอื่นใดโดยมุ่งหมายเพื่อชักนำหรือส่งเสริมให้มีการเดินทาง

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นธุรกิจรองรับการท่องเที่ยว และเมื่อมีการพัฒนาการคมนาคมขนส่งที่รวดเร็วขึ้น ส่งผลให้กิจกรรมนี้ได้รับความนิยมอย่างรวดเร็วมีการขยายตัวจนกลายเป็นการให้บริการในระดับอุตสาหกรรมซึ่งต้องอาศัยธุรกิจอื่นมารองรับตามไปด้วยการจัดการการท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่น ระดับการประกอบการท่องเที่ยวเพื่อเป็นธุรกิจ และลักษณะของการท่องเที่ยวเมื่อมีการขยายตัวเป็นอุตสาหกรรม เพื่อมองภาพที่ชัดเจนของกิจกรรมในแต่ละระดับซึ่งมีความแตกต่างกันไป

ความสำคัญของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญสูงสุดระดับหนึ่ง ซึ่งถูกพัฒนาให้กลายเป็นธุรกิจและขยายตัวใหญ่ขึ้นเป็นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามลำดับ ความสำคัญของการท่องเที่ยวส่งผลต่อด้านเศรษฐกิจและสังคม ดังนี้

1.ก ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจ

1.1 ก การสร้างรายได้ในรูปของเงินตราต่างประเทศ ปัจจุบันหลายประเทศเกิดการตื่นตัวและให้ความสำคัญกับเรื่องการประกอบธุรกิจท่องเที่ยว เนื่องจากมีการเล็งเห็นถึงผลตอบแทนที่ได้รับจากการให้บริการการท่องเที่ยว ในทางเศรษฐศาสตร์ถือว่า รายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ จัดเป็นรายได้สินค้าส่งออก ขณะที่ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจัดเป็นรายได้อินค้านำเข้า ดังนั้นการท่องเที่ยวระหว่างประเทศจึงเป็นแหล่งสำคัญของรายได้ในรูปของเงินตราต่างประเทศ

1.2 ก การกระจายรายได้และการจ้างงาน การท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลทางด้านเศรษฐกิจโดยตรงของประเทศ ซึ่งกระจายไปสู่ท้องถิ่นทั่วทุกภาค ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่กระจายอยู่ทุกพื้นที่ของประเทศ ซึ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปท่องเที่ยว ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงช่วยกระจายรายได้ไปสู่แรงงานด้านการผลิตและแรงงานในด้านการบริการการท่องเที่ยว

2. ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อสังคม

การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อสังคม เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวเป็นการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เข้าไปสัมผัส เรียนรู้ และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งอาจมีความแตกต่างจากชีวิตความเป็นอยู่ประจำวัน ได้เห็นความแตกต่างในวัฒนธรรมที่หลากหลาย ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยน

ความคิดเห็น ความรู้และทัศนคติ ความเป็นมา และสาเหตุของความแตกต่างในแต่ละท้องถิ่น ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าบ้านและผู้มาเยือน ดังนี้

2.1 การสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างนักท่องเที่ยวและเจ้าของท้องถิ่น

การท่องเที่ยวมีผลต่อสังคมเนื่องจากวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวทำให้คนได้มีการเดินทางไปรู้จักสถานที่ใหม่ๆ ซึ่งมีสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ที่แตกต่างไปจากชีวิตประจำวัน การได้มีโอกาสเข้าไปสัมผัส เรียนรู้วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวิถีชีวิตที่แตกต่าง ทำให้ได้มีโอกาสเรียนรู้ และทำความเข้าใจถึงความแตกต่างของแต่ละท้องถิ่น เมื่อการท่องเที่ยวขยายพื้นที่จากต่างถิ่น ต่างภูมิภาค ต่างประเทศ ทำให้ผู้ที่ได้มีโอกาสเดินทางได้เรียนรู้และเข้าใจเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละพื้นที่ อันนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างพื้นที่เล็กๆ ซึ่งขยายใหญ่ขึ้นเป็นภูมิภาคประเทศ และทั่วทั้งโลก เช่น การไหว้ ยิ้มสยาม หรือมวยไทย เป็นต้น

2.2 ความสัมพันธ์ด้านการเมืองระหว่างประเทศ การท่องเที่ยวโดยเฉพาะ

การท่องเที่ยวระหว่างประเทศก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว รัฐบาลของแต่ละประเทศ ซึ่งเป็นผู้มีบทบาททางการเมืองจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนนโยบายด้านต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายสากล เช่น นโยบายการบิน นโยบายการผ่านแดน นโยบายการค้าเสรี เป็นต้น

2.3 การฟื้นฟูและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น การท่องเที่ยวมีส่วนช่วย

กระตุ้นให้คนในท้องถิ่นเกิดความสามัคคี เพื่อรักษาศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นตนเอง ตัวอย่างเช่น วัฒนธรรมที่บางท้องถิ่นอาจละทิ้งหรือขาดผู้สืบทอด กลับถูกรื้อฟื้นขึ้นมาใหม่ เมื่อมีผู้ให้ความสนใจ บางครั้งนักท่องเที่ยวมีการศึกษาหาข้อมูลก่อนเดินทางมาท่องเที่ยว ได้ทราบว่าแต่ละท้องถิ่นมีความเป็นอยู่ วัฒนธรรมอย่างไร แต่พอมาถึงปรากฏว่าวัฒนธรรมเหล่านั้นไม่มีการปฏิบัติสืบต่อกันอีกแล้ว เมื่อเป็นเช่นนี้หลายครั้งที่ผู้อยู่ในท้องถิ่นอาจมีการรวมตัวกันจัดวัฒนธรรมโบราณเหล่านั้นขึ้นมาใหม่ เพื่อดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยว และยังทำให้อนุชนรุ่นหลังได้ทราบความเป็นมาของท้องถิ่นในอดีต ทำให้ประชาชนเกิดความรักความภาคภูมิใจใจท้องถิ่น และช่วยกันสืบสานวัฒนธรรมนั้นต่อไป

2.4 การรักษาสีงแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่

นักท่องเที่ยวต้องเดินทางไปสัมผัสสถานที่ท่องเที่ยวด้วยตนเอง สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่มีความเปราะบางต่อการบุกรุกหากขาดการควบคุมดูแลอย่างดี พื้นที่นั้นอาจกลายเป็นพื้นที่เสื่อมโทรมได้ ดังนั้นการท่องเที่ยวมีผลต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาก จึงมีการสร้างกระแสการรักษาสิ่งแวดล้อมให้ผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวตระหนักถึงความสำคัญของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็น

ความพยายามเพื่อก่อให้เกิดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างถูกวิธี การกำหนดขอบเขตพื้นที่ที่นักท่องเที่ยวจะเข้าถึงธรรมชาติได้ โดยป้องกันไม่ให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงธรรมชาติส่วนที่เปราะบางหรือพื้นที่สงวน การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ขณะเดียวกันชาวบ้านในท้องถิ่นก็ได้รับการเรียนรู้ว่าตนเองต้องรู้จักรักษาสมบัติในพื้นที่ของตนเองไว้อย่างยั่งยืนเช่นกัน

ดังนั้นการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อประเทศในด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งปัจจุบันหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทยต่างเล็งเห็นความสำคัญและให้การส่งเสริมการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามการพัฒนาดังกล่าวควรได้รับความเห็นชอบและความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบ คือ คำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ และผลเสียของที่ติดตามมาภายหลัง เพื่อการท่องเที่ยวจะได้เป็นกิจกรรมที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

3. องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลักที่มีความสัมพันธ์กันคือ นักท่องเที่ยว ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว และธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว การศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวจะมีประโยชน์ต่อการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาใช้วางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน

นักท่องเที่ยว (Tourist) หมายถึง ผู้มาเยือนชั่วคราว ซึ่งพักอยู่ ณ สถานที่ที่ไปเยือนอย่างน้อย 24 ชั่วโมง และมีการพักค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน แต่ไม่เกิน 1 ปี ประเด็นที่น่าศึกษาเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว (จริญญา เจริญสุภา, 2544) ได้แก่

3.1 **ลักษณะของนักท่องเที่ยว** จำแนกออกตามลักษณะของเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ สถานภาพสมรส และถิ่นพำนัก ซึ่งแต่ละปัจจัยจะส่งผลถึงพฤติกรรมการเดินทางและการเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ต่อไปนี้

3.1.1 **เพศ** นักท่องเที่ยวชายเป็นกลุ่มเป็นกลุ่มที่เดินทางได้ตามลำพังหรือเดินทางมาเป็นกลุ่มและไปแทบทุกแหล่งท่องเที่ยว และมักทำกิจกรรมการท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบ เช่น กิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่เน้นธรรมชาติ ความตื่นเต้น ความสนุกสนานและบันเทิง เป็นต้น นักท่องเที่ยวหญิงมักเดินทางมากับเพื่อนหรือบริษัทนำเที่ยว โดยมักจะเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยและสามารถเดินทางได้สะดวก นักท่องเที่ยวหญิงชอบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีการจับจ่ายซื้อสินค้าหรือของที่ระลึกรวมอยู่ด้วย

3.1.2 **อายุ** บุคคลที่มีช่วงอายุแตกต่างกันก็จะมีความสามารถในการเดินทางได้แตกต่างกัน กล่าวคือ

- กลุ่มวัยเด็ก ช่วงอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นกลุ่มที่ไม่สามารถเดินทางได้ตามลำพัง หากเดินทางท่องเที่ยวมักจะทำกับพ่อแม่ หรือโรงเรียน กิจกรรมการท่องเที่ยวจะเน้นการศึกษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- กลุ่มวัยรุ่น ช่วงอายุ 15-24 ปี เป็นวัยที่กำลังศึกษาอยู่ หรือเพิ่งจบการศึกษาจึงยังไม่มีทุนทรัพย์ในการเดินทางด้วยตนเอง ส่วนใหญ่มักเดินทางไปกับพ่อแม่หรือโรงเรียน หรือสถาบันที่จัดอบรมต่างๆ หรือเดินทางมาพักอาศัยอยู่กับครอบครัวอุปถัมภ์ตามโครงการแลกเปลี่ยนทางการศึกษาต่างๆ กลุ่มนักท่องเที่ยววัยรุ่นจะชอบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยที่ท้าทายความสามารถและความตื่นเต้น ในทางการตลาด ทั้งกลุ่มวัยเด็กและกลุ่มวัยรุ่นเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่น่าส่งเสริม แม้ว่าจะยังเป็นกลุ่มที่ใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวน้อย แต่หากว่านักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เกิดความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวเมื่อวัยเด็กแล้ว พวกเขาจะรักการท่องเที่ยวและจะพยายามเดินทางท่องเที่ยวเมื่อมีโอกาสในอนาคต

- กลุ่มวัยทำงานตอนต้น ช่วงอายุ 25-34 ปี เป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการใช้จ่ายเงินได้สูง เพราะมีรายได้เป็นของตนเอง ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เลือกก็ยังสามารถทำได้หลากหลายตามความสนใจเพราะสุขภาพแข็งแรง เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การศึกษาศิลปวัฒนธรรมหรือชีวิตความเป็นอยู่ เป็นต้น กลุ่มวัยนี้จะมีการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มวัยอื่นๆ

- กลุ่มวัยทำงานตอนกลางและตอนปลาย ช่วงอายุ 35-44 ปี และ 45-54 ปี เป็นกลุ่มที่มีการเดินทางค่อนข้างสูง เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและเพื่อการเข้าร่วมสัมมนาหรือเจรจาธุรกิจ ประกอบกับมีฐานทางการเงินและการเงินที่ค่อนข้างมั่นคง

- กลุ่มวัยเกษียณ ช่วงอายุ 55 ปี ขึ้นไป เป็นกลุ่มที่มีเวลาในการท่องเที่ยวมาก เพราะไม่มีภาระการงานที่จะต้องรับผิดชอบแล้ว หากสุขภาพเอื้ออำนวย กลุ่มนี้จะเดินทางท่องเที่ยวแบบประหยัดไม่เร่งรีบ กิจกรรมการท่องเที่ยวมักจะทำเน้นกิจกรรมเชิงศิลปวัฒนธรรมและศาสนา

3.1.3 อาชีพ กลุ่มบุคคลที่ทำงานในอาชีพระดับบริหาร ตัวแทนชาย หรือกลุ่มนักวิชาชีพที่มีการติดต่อระหว่างประเทศ จะมีโอกาสเดินทางเพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจมากกว่ากลุ่มอื่นๆ

3.1.4 ระดับการศึกษา โดยส่วนใหญ่บุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงก็มักจะมีอาชีพและรายได้ที่ดี ส่งผลให้เดินทางได้บ่อยครั้ง นอกจากนี้ระดับการศึกษายังเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงคุณภาพของนักท่องเที่ยว ด้วยสมมติฐานที่ว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงก็มักจะเป็นผู้ที่มีความคิดและจะ

แสดงออกถึงทัศนคติและพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ดี เช่น มีแนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์รักษาสิ่งแวดล้อม มีความเข้าใจในสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่าง เป็นต้น

3.1.5 ระดับรายได้ บุคคลที่มีรายได้สูงย่อมมีโอกาสในการเดินทางท่องเที่ยวได้ระยะไกลและบ่อยครั้งกว่าบุคคลที่มีรายได้ต่ำกว่า โดยทั่วไปกลุ่มรายได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มรายได้สูง กลุ่มรายได้ปานกลาง และกลุ่มรายได้ต่ำ ซึ่งช่วงรายได้ที่จะกำหนดระดับฐานะนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจและระดับค่าครองชีพของแต่ละประเทศ

3.1.6 สถานภาพสมรส บุคคลโสดจะมีโอกาสในการเดินทางได้บ่อยครั้งและพักค้างแรมได้ยาวนานกว่ากลุ่มที่แต่งงานแล้ว เนื่องจากสามารถตัดสินใจได้และเพียงลำพัง และไม่มีภาระทางครอบครัวที่จะต้องดูแลมาก ในขณะที่กลุ่มที่แต่งงานแล้วมักจะเดินทางเป็นครอบครัวหรือไปเป็นคู่ ซึ่งมีผลต่อการทำกิจกรรมท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน

3.1.7 ถิ่นพำนัก บุคคลที่อยู่ในสถานที่ภูมิอากาศที่แตกต่างกัน มีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ก็จะเลือกท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีสภาพแตกต่างไปจากที่ตนพำนักอยู่ เช่น ชาวตะวันตกที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่อากาศหนาว จัดนิยมเดินทางมาดินแดนตะวันออกที่มีอากาศอบอุ่นกว่าเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น

3.2 การกระจายตัวของนักท่องเที่ยว เป็นการศึกษาสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีการเดินทางเข้าไปในแต่ละพื้นที่ท่องเที่ยว ว่ามีจำนวนมากน้อยเพียงใด เพื่อนำมาวางแผนด้านขีดความสามารถในการรองรับของแต่ละพื้นที่ท่องเที่ยว

3.3 กิจกรรมของนักท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่ควรศึกษาเพื่อนำมาวางแผนการสร้างและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น ท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อเล่นกีฬา เพื่อเยี่ยมญาติ หรือเพื่อเจรจาธุรกิจ เป็นต้น

3.4 ฤดูกาลท่องเที่ยว ในแต่ละช่วงเดือนนักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้าไปยังแหล่งจำนวนมากน้อยแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศในแหล่งท่องเที่ยวและสภาพภูมิอากาศในถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว รวมทั้งระยะเวลาวันหยุดพักผ่อนของนักท่องเที่ยว หากช่วงใดแหล่งท่องเที่ยวมีสภาพภูมิอากาศที่ดี และตรงกับช่วงวันหยุดยาว หรือตรงกับสภาพอากาศที่เลวร้ายในถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว ก็จะมีผลทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวนั้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งช่วงเดือนที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามามาก เรียกว่า ฤดูท่องเที่ยว ส่วนช่วงเดือนที่มีนักท่องเที่ยวน้อย เรียกว่า นอกฤดูท่องเที่ยว ซึ่งเป็นช่วงที่จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ หรือจัดรายการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามามากขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม

ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม (วันชัย โกลละสุต, 2549)

“การบริหาร” ความหมาย คือ กระบวนการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการและการควบคุม การปฏิบัติการในองค์การ และการใช้ทรัพยากรอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ หรืออีกความหมายหนึ่ง คือ กระบวนการทำงานเพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่เป็นผลสำเร็จด้วยการใช้บุคคล และทรัพยากรต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุซึ่งเป้าหมายของความต้องการ

“การมีส่วนร่วม” ความหมาย คือ ทรัพยากรในการบริหารที่เป็นส่วนของคุณคนในแต่ละระดับการปฏิบัติมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ และควบคุมการปฏิบัติในแต่ละส่วนๆ อย่างเต็มความสามารถ ทั้งในทิศทางเพื่อการปฏิบัติด้านเดียว หรือการนำเสนอซึ่งความคิดในการดำเนินการตามกระบวนการนั้นอย่างใดอย่างหนึ่ง

“การบริหารแบบมีส่วนร่วม” หมายถึง การที่บุคคลในองค์การหรือต่างองค์การได้ร่วมกันเพื่อจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จ ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมนั้นๆ จะอยู่ในขั้นตอนใดๆ ก็ตาม โดยขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ข้อจำกัดขององค์การในแต่ละกระบวนการของการดำเนินการบริหารเป็นเกณฑ์บุคคลในการมีส่วนร่วมเพื่อการบริหารงานหรือการจัดการงาน สามารถที่จะแยกได้กว้างๆ คือ

- ภายในองค์การจะประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชา (ผู้บริหารระดับสูง) ผู้บริหารระดับกลาง (กลุ่มงานต่างๆ) และผู้ปฏิบัติ (คนงาน ผู้ทำงานระดับล่าง) สายสัมพันธ์ของบุคคลในองค์การจะเป็นไป ตามลักษณะบังคับบัญชาตามลำดับ โดยทั่วไปขององค์การแล้วจะมีข้อกำหนดไว้เป็นแนวทางอย่างชัดเจน ซึ่งทุกระดับต้องปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการเสมอ การมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการในองค์การจึงเป็นในทิศทางเพื่อการปรับปรุง พัฒนา หรือแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องของการดำเนินการในแต่ละองค์ประกอบ ความจำเป็นของการมีส่วนร่วมอาจไม่ทั้งหมดของบุคคลในทุกๆ ระดับ อาจเฉพาะเพียงแต่ในระดับเดียวกันเท่านั้น หรือเหนือขึ้นไปในระดับหนึ่งก็เป็นไปได้ ลักษณะการมีส่วนร่วมของการจัดการหรือบริหารภายในองค์การมีรูปแบบต่างๆ ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม รูปแบบเบื้องต้นก็คือการเสนอเช่นข้อคิดเห็นเป็นเอกสาร ผ่านกระบวนการสอบถามหรือโดยส่งเอกสาร

- ต่างองค์การจะประกอบด้วยในหลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่จัดกระทำในระดับผู้บริหารระดับสูง การมีส่วนร่วมจะเป็นในรูปของการให้ความเห็นข้อคิด แลกเปลี่ยนหรือสนับสนุนเพื่อการจัดการ หรือระดับผู้ปฏิบัติก็เป็นในทิศทางของการจัดการร่วมกันในกิจกรรมอย่างเดียวกัน

ทั้งนี้โดยผลประโยชน์ขององค์กรทั้งสองต้องไม่ขัดแย้งหรือมีการสูญเสียผลประโยชน์ต่อกันในรูปใด ๆ

ในการมีส่วนร่วมของบุคคลในระบบราชการจะเห็นได้ว่ามีในหลายลักษณะเช่นเดียวกับรูปของ องค์กรในปัจจุบัน กรณี ภารกิจการดำเนินการของกรมโยธาธิการและผังเมืองที่ต้องมีบทบาทและหน้าที่สัมพันธ์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคลในสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดต้องเป็นผู้มีภารกิจหน้าที่เพื่อการสำรวจออกแบบประมาณการต่องานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือ (อบต.) เพื่อโครงการถ่ายโอนกิจกรรมบริการสาธารณะต่างๆ การก่อให้เกิดความมีส่วนร่วมของบุคคลในท้องถิ่น จะเป็นผลให้การปฏิบัติงานตามภารกิจบรรลุเป้าหมายโดยสมบูรณ์ กลไกต่างๆ ในกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมเป็นเรื่องที่ต้อง ดำเนินการอย่างมาก

ความสำคัญของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม เป็นเหตุผลที่จำเป็นต่อการบริหารหรือการจัดการองค์กร คือ

1. ก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานที่มุ่งหวัง
2. กระบวนการตัดสินใจสามารถรองรับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรได้กว้างขวางและเกิดการยอมรับได้
3. เป็นหลักการของการบริหารที่เป็นผลต่อการดำเนินการเชิงวิเคราะห์ด้วยเหตุผล วิวัฒนาการเพื่อความคิด (การเปิดกว้าง) การระดมความคิด (ระดมสมอง) ซึ่งนำไปสู่ การตัดสินใจได้
4. ลดช่องว่างของระบบการสื่อสารในองค์กรและขจัดปัญหาความขัดแย้งได้

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

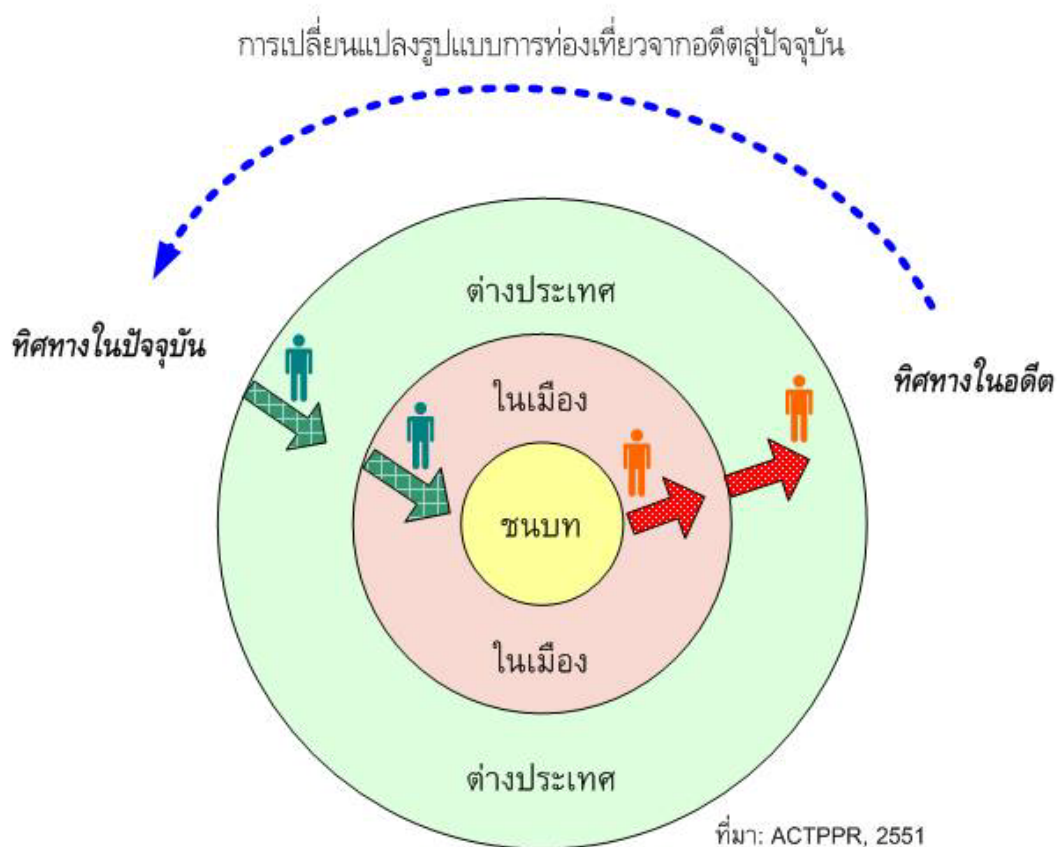
ความหมายของชุมชน

ประเวศ วะสี (อ้างอิงใน กนกวรรณ ดุงศรีแก้ว, 2549, หน้า 48) กล่าวว่า ชุมชน หมายถึงการรวมตัวของกลุ่มชนที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกันอาจจะเป็นการรวมตัวกันตามพื้นที่หรือไม่ใช่พื้นที่ก็ได้ สมาชิกของชุมชนมีการติดต่อสื่อสารกัน มีความเชื่ออาทรต่อกัน มีการกระทำกิจกรรมร่วมกัน มีการเรียนรู้ของชุมชน มีองค์กรชุมชนหรือองค์กรชาวบ้าน ไม่ใช่สภาตำบล สภาตำบลเป็นองค์กรปกครอง องค์กรชุมชนเป็นองค์กรการจัดการของชาวบ้าน ส่งเสริมให้ชุมชนจัดการเรื่องของตัวเองให้มากที่สุด รวมทั้งการจัดป่าไม้และทรัพยากรท้องถิ่นอื่นๆ ให้ชุมชนเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย

(สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2542) อธิบายว่า ความหมายของชุมชนมีสองลักษณะ คือ ชุมชนพื้นที่ ได้แก่ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ภาค ประเทศ และ

ชุมชนหน้าที่ ได้แก่ การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมารวมเป็นกลุ่ม กำหนดระเบียบแบบแผน ข้อบังคับขึ้นเพื่อประกอบหน้าที่ กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งขึ้นเป็นองค์กร ชุมชนจึงมีชื่อต่างกันตาม ลักษณะที่สำคัญของชุมชนนั้น เช่น ชุมชนเมือง ชุมชนชนบท ชุมชนที่พักอาศัย ชุมชนสถาบันทาง สังคม ชุมชนพาณิชยกรรม ชุมชนอุตสาหกรรม แต่ในทางสังคมวิทยาได้ศึกษาถึงโครงสร้างและ ส่วนประกอบของชุมชนทุกรูปแบบ ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ ประชาชนหรือ คน ความสนใจร่วมกัน อา เขตบริเวณหรือพื้นที่ การปฏิบัติต่อกัน ความสัมพันธ์ของสมาชิกที่ผูกพันให้อยู่ร่วมกันในชุมชน ประกอบขึ้นมาเป็นชุมชน ดังนั้นความหมายของชุมชนจึงไม่ได้หมายถึงคนใดคนหนึ่ง ในชุมชน ประโยชน์ของชุมชนคือ ประโยชน์ขององค์รวมทั้งหมดชุมชนนั้นๆ

ในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา การท่องเที่ยวโดยชุมชนหรือการท่องเที่ยวชุมชน (Community-Based Tourism: CBT) เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น จนกลายเป็นกระแสทางเลือกการท่องเที่ยวอีกแบบหนึ่ง แต่การท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้นคืออะไร? และมีความแตกต่างจากการท่องเที่ยวกระแสหลักหรือการท่องเที่ยวในรูปแบบทั่วไปที่คนส่วนใหญ่ เข้าใจอย่างไร? นี่อาจเป็นคำถามสำหรับคนที่เพิ่งเคยได้ยินคำว่า “การท่องเที่ยวโดยชุมชน” เป็นครั้งแรก ในอดีตคนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนในชนบทไทยมักนิยมเดินทางไปเที่ยวในเมืองใหญ่ๆ เช่น กรุงเทพมหานครหรือเมืองใหญ่อื่นๆ ในขณะที่คนในเมือง/คนกรุงเทพฯ นิยมเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศ อาทิ ประเทศสหรัฐอเมริกา หรือกลุ่มประเทศทางยุโรป (ตามลูกศรด้านขวา) เพราะต้องการไปเห็นความทันสมัย ความเจริญทางด้านวัตถุและเทคโนโลยีต่างๆ

ภาพ 2 แสดงภาพการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวจากอดีตสู่ปัจจุบัน

ในขณะที่ชาวต่างประเทศมักจะไปเที่ยวตามเมืองใหญ่ของประเทศที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจน้อยกว่าเพราะอยากเห็นสิ่งที่ประเทศของตนไม่มี และนักท่องเที่ยวเหล่านี้มักไปเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงหรือมีความโดดเด่นในด้านต่างๆ เช่น ด้านธรรมชาติหรือด้านการมีศิลปวัฒนธรรมทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต (โบราณสถาน โบราณวัตถุ สถาปัตยกรรม) อาทิ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ภูเก็ต พัทยา ฯลฯ เพราะมีข้อมูลเพียงเท่านั้น และอาจพิจารณาเรื่องความสะดวก คุณภาพการให้บริการด้านต่างๆ รวมทั้งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินด้วย เมื่อนักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมมากจนเกินขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่นั้นๆ แม้ว่าจะมีการลงทุนพัฒนาด้านสาธารณูปโภคและบริการต่างๆ ในพื้นที่นั้นๆ มากเพียงใดก็ตาม ก็เป็นเหตุให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม มีปัญหาสังคมต่างๆ ตามมา เกิดภาวะการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรม นักลงทุนที่มาจากนอกชุมชนหรือแม้แต่จากต่างประเทศจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์มากกว่าคนในท้องถิ่น และไม่ให้ความสำคัญ หรือเคารพความเป็นชุมชน ตลอดจนอัตลักษณ์ของชุมชนเท่าที่ควร แต่ในปัจจุบันมีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ

ไปไกล ทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้คน การสืบค้นข้อมูลประเภทต่างๆ รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยว มีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น ชุมชนชนบทต่างๆ ก็มีการพัฒนาด้านสาธารณูปโภคและการศึกษาไปด้วยเช่นกัน คนที่อาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ที่แวดล้อมด้วยอาคาร ประชากรหนาแน่น การจราจรที่คับคั่ง ชีวิตเต็มไปด้วยความตึงเครียด การแข่งขัน ต้องอยู่กับมลพิษทั้งทางเสียง อากาศ น้ำ และทัศนียภาพที่ไม่สวยงาม คนเหล่านี้เริ่มให้ความสนใจกับการท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ โดยเปลี่ยนรูปแบบการท่องเที่ยวจากแหล่งท่องเที่ยวกระแสหลักไปเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามชุมชนต่างๆ ที่มีความน่าสนใจ และมีความโดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เพื่อเรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจมากขึ้น ไม่เว้นแม้แต่ชาวต่างประเทศที่หันไปสนใจการท่องเที่ยวในชุมชนที่ห่างไกลแทน (ตามลูกศร ด้านซ้าย)

การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism) จึงเริ่มมีการขยายตัวทีละน้อย และเป็นกระแสใหม่ที่เกิดขึ้นในหลายประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประเทศในทวีปเอเชีย ยุโรป อเมริกาหรือ ทวีปแอฟริกา โดยเฉพาะในประเทศไทย ซึ่งพบว่าจุดเริ่มต้นของการท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้น มีอยู่ 2 รูปแบบ คือ

1. เริ่มจากงานพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ เช่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์สืบสานประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น และเมื่อประสบความสำเร็จ จึงทำให้มีผู้มาศึกษาดูงานมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการให้บริการแก่ผู้มาเยี่ยมชมเยือนมากขึ้น เช่น มีการให้บริการที่พัก โฮมสเตย์ อาหาร วิทยากรชุมชนในการให้ความรู้ เป็นต้น ดังนั้น จึงกลายเป็นการพัฒนาต่อยอดในด้านการท่องเที่ยวในที่สุด
2. เริ่มจากการที่ชุมชนอยู่ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว หรือใกล้แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง ทำให้มีผู้มาเที่ยวในพื้นที่อยู่แล้ว ชุมชนจึงใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ในการพัฒนาการท่องเที่ยว ที่ผ่านมามีหน่วยงานรัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนหรือแม้แต่ธุรกิจเอกชนบางส่วน ได้เข้าไปส่งเสริมให้ชุมชนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของตน ดูแล จัดการเรื่องอาหาร ความปลอดภัย ความบันเทิง ตลอดจนจัดสถานที่พักหรือที่รู้จักกันในชื่อของ “โฮมสเตย์” และในหลายๆ ครั้ง การท่องเที่ยวโดยชุมชนถูกมองว่า คือ การจัดโฮมสเตย์ แต่แท้จริงแล้ว แนวคิดในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนเป็นการมองชุมชนแบบองค์รวมและอยู่บนฐานความเชื่อที่ว่าชุมชนที่ดำรงอยู่ได้จนถึงทุกวันนี้ ต้องมีสิ่งที่ดีงามและทรงคุณค่าอยู่ในชุมชน และการที่ชุมชนได้นำสิ่งที่ดีงามเหล่านั้นมาให้คนภายนอกได้ชื่นชมและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ เช่น วิถีชีวิต เอกลักษณ์ทางประเพณี วัฒนธรรม ก็จะทำให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนในเรื่องของความภาคภูมิใจและการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรต่างๆ ในชุมชน

“จากประสบการณ์ของหลายชุมชนที่ผ่านมาพบว่า ผู้นำชุมชนหรือผู้มีฐานะในชุมชนบางคนหรือนักธุรกิจจากภายนอกไปลงทุนทำรีสอร์ท และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะ โดยเป็นการจำลองหรือย่อส่วนการทำธุรกิจท่องเที่ยวจากแหล่งท่องเที่ยวขนาดใหญ่ให้มีขนาดเล็กลง เพราะต้องไปทำในชุมชนที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวไม่มากเหมือนเมืองหรือแหล่งท่องเที่ยวขนาดใหญ่ และมีการฝึกอบรมให้คนในชุมชนกลายเป็นผู้ประกอบการอาชีพในธุรกิจท่องเที่ยว เช่น เป็นไกด์ เป็นเจ้าของกิจการทัวร์ เป็นเจ้าของร้านอาหาร ฯลฯ และต้องตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวให้มากที่สุด จนทำให้หลายชุมชนที่ไม่มีภาระมัดระวังในการพัฒนาหรือ ขาดการวางแผนในการกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวที่สูญเสียอัตลักษณ์ของชุมชนตนเองเช่นการแสดงทางวัฒนธรรมถูกดัดแปลงให้สอดคล้องกับรสนิยม ความคาดหวังและเวลาของนักท่องเที่ยวที่มีอยู่อย่างจำกัด และต้องไม่ลงทุนมากนักด้วย”

ผลกระทบที่ตามมา คือ ความแตกแยก ความริ้วร้าว ความไม่สงบสุขของคนในชุมชน กรณีตัวอย่างที่เห็นได้ชัด คือ คนในชุมชนแห่งหนึ่งจะตัดต้นลำพูเพื่อมิให้มีกิ่งห้อยในบริเวณบ้านของตนเพราะเป็นการถูกรบกวนจากนักท่องเที่ยว เปื้อนเสียงเครื่องเรือหางยาว และไม่พอใจที่ชุมชนของตนมีมลพิษมากขึ้น หรือในอีกหลายชุมชนที่ชาวบ้านไม่ค่อยพอใจเรื่องการจัดการผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวที่ไม่เป็นธรรม หรือเกิดการแข่งขันกันทำธุรกิจระหว่างกลุ่มต่างๆ ภายในชุมชน ฯลฯ ซึ่งตัวอย่างเหล่านี้มีให้เห็นมากมายในเกือบทุกชุมชนที่มีนักท่องเที่ยวเข้าไปมากๆ โดยปราศจากการเตรียมความพร้อมของชุมชนมาก่อน (รายงานผลการดำเนินโครงการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวด้าน Hospitality Management สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2550)

ดังนั้น การท่องเที่ยวโดยชุมชน ควรจะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนในชุมชน รวมทั้งนักท่องเที่ยวเพราะเป็นความพยายามของหลายฝ่ายที่คิดสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวใหม่นี้ขึ้นมาทดแทน หรือคู่ขนานกับการท่องเที่ยวกระแสหลัก โดยหวังว่า การท่องเที่ยวทางเลือกนี้จะทำให้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น ตลอดจนจนทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่ชุมชนมีอยู่จะได้รับการรักษา การอนุรักษ์ให้มีความยั่งยืนต่อไปเรื่อยๆ ส่วนเหตุผลที่ว่า การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนานักท่องเที่ยวด้วยนั้น ก็เพราะว่าการท่องเที่ยวชุมชนทำให้นักท่องเที่ยวมีประสบการณ์ใหม่ ได้ความรู้ ความคิดใหม่ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้ง การประกอบอาชีพด้วย (หากต้องการและมีศักยภาพเพียงพอ) และในบางพื้นที่ นักท่องเที่ยวอาจได้รับบริการพัฒนาด้านสุขภาพอีกด้วย

โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ ได้ให้จำกัดความของคำว่า “การท่องเที่ยวชุมชน” ว่าเป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม กำหนดทิศทางโดยชุมชน จัดการโดยชุมชน เพื่อชุมชน และชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของมีสิทธิในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน (โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ, 2540) ส่วนศูนย์เพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวและการแก้ไขปัญหาความยากจนแห่งเอเชีย คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (ACTPPR) อธิบายเพิ่มเติมว่า “เป็นการทำให้คนต่างถิ่นมีปฏิสัมพันธ์กับคนในชุมชนเจ้าภาพ เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ทั้งระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชน และระหว่างคนในชุมชนด้วยกันเอง นำไปสู่การพัฒนาชุมชน สร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เพิ่มความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่นของคนในชุมชน เกิดการอนุรักษ์หรือพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยอาจมีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจต่อกลุ่มในชุมชนหรือทั้งชุมชน (ACTPPR, 2550) ในนัยยะนี้ การท่องเที่ยวชุมชนจะไม่เน้นการจัดบริการให้แก่นักท่องเที่ยวและมุ่งเน้นผลตอบแทนเชิงเศรษฐกิจเป็นหลักเหมือนกับการท่องเที่ยวกระแสหลัก หากแต่จะเน้นเรื่อง การพัฒนา “ของดี” “สิ่งดี” ที่ตนเองมี เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชนก่อน จากนั้นจึงค่อยเผยแพร่ไปสู่คนภายนอก เพื่อให้คนภายนอกได้เรียนรู้ และ/หรือรับประโยชน์จากสิ่งที่ดีที่ชุมชนมี “ของดี” “สิ่งดี” ในชุมชนอาจขยายความกว้างไปกว่าทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรมก็ได้ คือรวมทั้งเรื่องการประกอบอาชีพที่ดี น่าสนใจ การมีวิถีชีวิตที่เหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพกาย จิต สังคม และปัญญา และที่แน่นอนที่สุด ก็คือ ชุมชนจะยังคงเป็นเจ้าของ หรือเป็นผู้มีอำนาจในการจัดการดูแลทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทต่างๆ อย่างเต็มที่ คนส่วนใหญ่ในชุมชนจะต้องได้รับประโยชน์ก่อน และเมื่อมีคนภายนอกเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับคนในชุมชน ก็จะจัดการในลักษณะกัลยาณมิตร มิใช่ระหว่างลูกค้า/ผู้รับบริการ กับเจ้าของกิจการ/ผู้ให้บริการ ที่ต่างหวังประโยชน์สูงสุดจากกันและกัน ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยวชุมชนที่มีการจัดการได้ดี คือ ชุมชนมีความเข้มแข็ง เกิดการพัฒนาชุมชนในมิติต่างๆ อย่างยั่งยืนตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่ เป็นประโยชน์แก่การเรียนรู้ หรือเข้ามาเพื่อผ่อนคลาย การพัฒนาแนวคิด สุขภาพของนักท่องเที่ยว และเมื่อนักท่องเที่ยวกลับไป ก็จะทำให้เครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างกัน มิใช่เกิดรายได้แก่ชุมชนแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ดังนั้น การท่องเที่ยวชุมชนจึงมีความเกี่ยวเนื่องกับการประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสูง สามารถเชื่อมโยงไปสู่การจัดสวัสดิการชุมชนที่ดี แม้กระทั่งเชื่อมโยงไปถึงการแก้ไขปัญหาใหญ่ๆ ระดับโลกได้อีกหลายอย่าง อาทิ การแก้ปัญหาภาวะโลกร้อน (หากชุมชนดูแลทรัพยากรธรรมชาติของตนเองได้ดี ใช้พลังงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็มีส่วนช่วยลดการผลิติก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้) อีกด้วย

จากประสบการณ์ของศูนย์ ACTPPR พบว่า การท่องเที่ยวชุมชนที่มีการจัดการได้อย่างเข้มแข็ง ส่วนใหญ่พัฒนาการมาจากการพัฒนาชุมชนในมิติต่างๆ เช่น การอนุรักษ์ รักษาสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์และสืบสานประเพณี วัฒนธรรมชุมชน พัฒนาอาชีพ การรักษาและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแก้ไขปัญหาของชุมชน พัฒนาการกระบวนการทำงานพัฒนาชุมชน หรือ มีแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยวอยู่สมบูรณ์ ทำให้มีคนมาศึกษาดูงานเป็นจำนวนมาก จึงเป็นจุดเริ่มต้นในการให้บริการต่างๆ แก่ผู้มาศึกษาดูงาน เช่น ที่พักหรือบ้านพักโฮมสเตย์ การบริการอาหาร และค่อยพัฒนาการด้านอื่นๆ มาจนเป็นอยู่ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดที่จัดทำหรือเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชนของประเทศไทยอย่างสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นจำนวนชุมชนท่องเที่ยวทั่วประเทศ สถิตินักท่องเที่ยว ผลกระทบทั้งเชิงบวกและลบจากการท่องเที่ยวชุมชนต่อสมาชิกชุมชนและชุมชนเอง ฯลฯ ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวชุมชนยังคงจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ ที่มีการดำเนินงานวิจัยและ/หรือดำเนินโครงการนำร่องเท่านั้น

สิ่งที่สำคัญที่จะทำให้การท่องเที่ยวชุมชนมีความเข้มแข็งและยั่งยืน คือการสร้างความรู้ความเข้าใจถึงการพัฒนาท่องเที่ยวชุมชนที่เน้นการพึ่งตนเองของชุมชนเป็นหลัก ไม่เน้นที่เศรษฐกิจเป็นตัวตั้ง เพราะจะนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ ก่อให้เกิดความแตกแยกในชุมชนในที่สุด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างให้คนเกิดความรัก ความภูมิใจ ความหวงแหน การรู้จักถึงคุณค่าเอกลักษณ์ วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่ตนมีอยู่เสียก่อน ซึ่งนับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การท่องเที่ยวชุมชนมีเอกลักษณ์ มีเสน่ห์ และทำให้คนในชุมชนมีความต้องการที่จะนำเสนอความภาคภูมิใจในสิ่งต่างๆ ไปยังคนภายนอกและสามารถถ่ายทอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความท้าทายในการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวก็คือ ชุมชนมีการเตรียมความพร้อมแล้วหรือยังในการรับมือกับการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้น หรือกำลังจะเกิดขึ้นอย่างรุนแรงในอนาคต และเราจะทำอย่างไรจึงจะสามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่คนกลุ่มต่างๆ ในชุมชนที่อาจได้และเสียประโยชน์จากการที่มีนักท่องเที่ยวเข้าไปครั้งละมากๆ หรือบ่อยๆ นอกจากนี้ ชุมชนยังมีแนวโน้มที่จะถูกแทรกแซงจากกลุ่มคนภายนอก เช่น กลุ่มทุน นักธุรกิจมากขึ้น เนื่องจากนายทุนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารและการลงทุนได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ที่ผ่านมามีการเปลี่ยนมือของที่ดินจากชาวบ้านไปสู่นายทุนมากขึ้น และเราจะมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้ชุมชนสามารถพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนที่มีเอกลักษณ์พิเศษ เป็นการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนในหลายมิติ (Multi-Dimensions) เช่น ทำให้คนในชุมชนรักกัน เกื้อกูลกัน สามารถรักษาทรัพยากรต่างๆ ในชุมชนให้ตกทอดไปถึงลูกหลาน ส่งผลให้คนภายนอกต้องการแสวงหา เรียนรู้และทำให้เกิดรูปแบบ

ความสัมพันธ์ใหม่ระหว่างคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว ที่ทั้งสองฝ่ายต่างเรียนรู้จากกันและกัน สร้างเครือข่ายช่วยเหลือ สนับสนุนกันและกันที่สุดในที่สุด

2. หลักการของการท่องเที่ยวโดยชุมชน

การท่องเที่ยวโดยชุมชน ที่ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนมีหลักการ ดังนี้

- 2.1 ชุมชนเป็นเจ้าของ
- 2.2 ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและตัดสินใจ
- 2.3 ส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเอง
- 2.4 ยกย่องระดับคุณภาพชีวิต
- 2.5 มีความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม
- 2.6 คงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 2.7 ก่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างคนต่างวัฒนธรรม
- 2.8 เคารพในวัฒนธรรมที่แตกต่างและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- 2.9 เกิดผลตอบแทนที่เป็นธรรมแก่คนท้องถิ่น
- 2.10 มีการกระจายรายได้สู่สาธารณประโยชน์ของชุมชน

จากการประชุมระดับโลกเรื่องสิ่งแวดล้อมโลก (Earth Summit) ในปี 2535 นับเป็นจุดเริ่มในการผลักดันความคิดเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน ส่งอิทธิพลถึงการให้ความสำคัญเรื่อง การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน จากกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยว 3 ประการ คือ

1. กระแสความต้องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. กระแสความต้องการของนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้
3. กระแสความต้องการในการพัฒนาคนและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นความพยายามหนึ่งของการสร้างทางเลือกในการพัฒนาในประเด็นการท่องเที่ยวที่ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว และมีบทบาทในการกำหนดทิศทางการพัฒนา

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน

องค์การสหประชาชาติ ได้กำหนดบทบาทของประชาชนปรากฏในแผนปฏิบัติการที่ 21 (Agenda 21) โดยเน้นแนวคิด “การมีส่วนร่วมของประชาชน” เป็นกลยุทธ์สำคัญของแผนปฏิบัติการเพื่อให้เกิดการดูแลจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และให้คำนิยามว่า “เป็นการให้โอกาสแก่สมาชิกของชุมชนเท่าเทียมกันในการเข้าร่วมประโยชน์จากการพัฒนาและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม” บวกกับการที่ภาครัฐไม่สามารถดำเนินการพัฒนาโครงการต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายได้ ก็เนื่องมาจากไม่ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น และประชาชนท้องถิ่นยังไม่เข้าใจเหตุผลของภาครัฐจึงไม่ปฏิบัติตาม จึงส่งผลให้ภาครัฐเริ่มให้ความสำคัญกับแนวคิด “การมีส่วนร่วมของประชาชน” อย่างจริงจัง

(สุวีพร พงษ์พานิช, 2544, หน้า 12) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการท่องเที่ยว นั้น ส่วนใหญ่มักจะเป็นการร่วมกันใช้ประโยชน์ หรือได้รับประโยชน์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งเท่านั้น การมีส่วนร่วมที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาได้ จะต้องครบองค์ประกอบ 5 ประการ คือ

ประการแรก

ร่วมกันวางแผน เป็นการร่วมคิดร่วมวางแผนจัดการเตรียมความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน ร่วมประชุมและลงความเห็นที่เห็นว่าแผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่ภาคราชการนำเสนอ นั้นท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากไม่เห็นด้วย มีข้อเสนอแนะควรทำอย่างไร หากท้องถิ่นใดที่ยังไม่มีการท่องเที่ยวแต่ต้องการให้เกิดขึ้น ก็ต้องร่วมกันคิดว่าชุมชนของตนมีอะไรเด่นแตกต่างจากชุมชนอื่น มีทรัพยากรอะไรที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้บ้าง เป็นต้น

ประการที่สอง

ร่วมกันปฏิบัติตามแผน เมื่อมีการวางแผนแล้วสมาชิกในชุมชนทุกคนต้องร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ที่ตกลงกันได้ อาทิ การวางแผนลดขยะภายใน 1 ปี ก็จะต้องร่วมกันลงมือทำให้ได้ตามแผนนั้น

ประการที่สาม

ร่วมกันใช้ประโยชน์ สมาชิกทุกคนจะต้องมีสิทธิ์ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท่องเที่ยวในท้องถิ่น จะต้องมีการจัดการผลประโยชน์ทั้งที่เป็นตัวเงินและวัตถุให้ประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและเหมาะสม โดยคำนึงถึงความยุติธรรมและความเท่าเทียมกันเป็นหลัก เมื่อทุกคนได้รับประโยชน์อย่างเหมาะสม ซึ่งหมายถึง การลงทุนลงแรงมากก็จะได้ผลประโยชน์มาก สิ่งนี้จะช่วยกระตุ้นให้กิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นดำเนินต่อไปได้

ประการที่ดี

ร่วมติดตามและประเมินผล เมื่อมีการดำเนินการแล้วย่อมจะมีปัญหาความไม่เข้าใจต่างๆ เกิดขึ้น จึงต้องร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถ่ายทอดประสบการณ์ และร่วมกันประชุมหาวิธีการ แก้ไขปัญหาเหล่านั้น

ประการสุดท้าย

ร่วมบำรุงรักษา เมื่อมีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรแล้ว ทุกคนต้องร่วมกันบำรุงรักษาด้วย หากละเลยปล่อยให้ทรัพยากรที่มีอยู่เสื่อมโทรมลง นักท่องเที่ยวก็อาจจะไม่มาเยี่ยมเยือน ผลประโยชน์ที่เคยได้รับก็จะหมดไปเช่นกัน

การมีส่วนร่วมจัดการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น จะประสบความสำเร็จได้โดยทุกคน ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน ทุกฝ่ายต้องเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นดำเนินการเอง จะต้องสนับสนุนความรู้ ให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ และให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคเอกชนที่เป็นผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ควรสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนท้องถิ่นดำเนินการได้ราบรื่นและยั่งยืนขึ้น

ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชน

การมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1981, p. 6) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของชุมชนว่า สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไร และทำอย่างไร
2. การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

โดยสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมถึงได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้น อย่างเสมอภาค องค์กรสหประชาชาติ (United Nation, 1981, p. 5) และ รีเดอร์ (Reeder, 1974, p. 39) ได้ให้ความหมายเจาะจงถึงการมีส่วนร่วม ว่าการมีส่วนร่วมเป็นการปะทะสังสรรค์ทางสังคม ทั้งในลักษณะการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคล และการมีส่วนร่วมของกลุ่ม

(สุชาติ จักรพิสุทธิ์, 2547) ศึกษาเรื่องชุมชนกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของชุมชน แบ่งได้ออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. ลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องทางด้านเหตุผล โดยการเปิดโอกาสให้สังคม องค์กรต่างๆ ในชุมชน ประชาชนมีบทบาทหลักตามสิทธิหน้าที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมใน

การดำเนินงานตั้งแต่คิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ วางแผน การร่วมปฏิบัติและการรับผิดชอบในผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนให้การดำเนินงานเกิดผลประโยชน์ต่อชุมชน ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดด้วยความสมัครใจ

2. ลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ เป็นการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ อารมณ์ รวมทั้งค่านิยมของประชาชนเป็นเครื่องชี้นำตนเองให้เข้ามามีส่วนร่วม แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การกระทำที่บรรลุมัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม เกิดความผูกพัน มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อกิจกรรมที่ดำเนินงานด้วยความสมัครใจ

(นฤมล สีนสุพรรณ และศรีน้อย มาศเกษม, 2547) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลและผู้แทนของกลุ่มองค์กรต่างๆ ที่อยู่ในชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาชุมชน ร่วมตัดสินใจอนาคตของชุมชน ร่วมดำเนินกิจกรรมการพัฒนา และร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น

จากแนวคิดและทัศนะที่ได้กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด สามารถแยกประเด็นสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดขึ้นจาก เป้าหมายที่ต้องการ ค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรมประเพณี ความผูกพัน การเสริมแรง โอกาส ความสามารถ การสนับสนุน ความคาดหวังในสิ่งที่ต้องการ โดยมีพื้นฐานของการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของเหตุผล
2. การมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของค่านิยม
3. การมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของประเพณี
4. การมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของความผูกพัน ความเสน่หา

โดยสรุป การมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น เกิดจากจิตใจที่ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทางสังคม ซึ่งการเข้าให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น ผู้ดำเนินงานจะต้องมีความเข้าใจวิถีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณี ทัศนคติของบุคคล เพื่อให้เกิดความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม

การที่ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมนั้น มีปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอแนวคิด ดังนี้

คูฟแมน (Koufman, 1949, p. 7) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในชนบทพบว่าอายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

(ประยูร ศรีประสาธน์, 2542) ได้นำเสนอปัจจัยของการมีส่วนร่วม ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม มีด้วยกัน 3 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ
2. ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ และการเป็นสมาชิกกลุ่ม
3. ปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปปัจจัยต่อการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมได้ ดังนี้
  1. ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ต่างๆ
  2. ลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ รายได้
  3. การได้รับข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ความถี่ในการรับรู้ข่าวสาร และแหล่งที่มาของข่าวสาร

ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน

การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน เพื่อการกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนนั้น มีนักวิชาการได้เสนอแนวคิดถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังนี้

ฟอร์นารอฟ (Fornaroff, 1980, p. 104) เสนอว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน มีขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การวางแผน รวมถึงการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย กลวิธี ทรัพยากรที่ต้องใช้ ตลอดจนการติดตามประเมินผล
2. การดำเนินงาน
3. การใช้บริการจากโครงการ
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

(อภิัญญา กังสนารักษ์, 2544, หน้า 14-15) ได้นำเสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน ว่าชุมชนต้องมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการและร่วมลำดับความสำคัญของความต้องการ
2. การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน รวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยากรที่จะใช้ในโครงการ
3. การมีส่วนร่วมในขั้นการดำเนินโครงการ ทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ เพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่องหรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวกันได้

(อศิน ทรัพย์พัฒน์, 2547, หน้า 49) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข
2. การตัดสินใจเลือกแนวทาง และวางแผนพัฒนา แก้ไขปัญหา
3. การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน
4. การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

ขั้นตอนการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2547) ได้สรุปและนำเสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมใน 2 ลักษณะ ได้แก่

ลักษณะที่ 1 มีขั้นตอน ดังนี้

- 1.ก. การคิด
2. การตัดสินใจ
3. ก. การวางแผน
- 4.ก. การลงมือปฏิบัติ

ลักษณะที่ 2 มีขั้นตอน ดังนี้

- 1.ก. การกำหนดปัญหา
2. การวางแผน
3. ก. การดำเนินงาน
- 4.ก. การประเมินผล
5. ก. การบำรุงรักษา และพัฒนาให้คงไว้

จากแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งหมดสรุปได้ว่า ขั้นตอนของการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนนั้นมี 6 ขั้นตอน ได้แก่

1. การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไข
2. ตัดสินใจกำหนดความต้องการ
3. ลำดับความสำคัญ
4. วางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน ทรัพยากร
5. ดำเนินตามโครงการ และหรือ สนับสนุนการดำเนินงาน
6. ประเมินผล

แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

รองศาสตราจารย์บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน, 2548, หน้า 7-22) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) หมายถึงการท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่และกลุ่มเล็กที่มีการจัดการอย่างดีเยี่ยมเพื่อสามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีความดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลาย ธุรกิจท่องเที่ยวมีการปรับปรุงคุณภาพให้มีผลกำไรอย่างเป็นธรรม ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างเหมาะสม โดยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมเยือนสม่ำเสมอเพียงพอ แต่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดหรือไม่มีเลยอย่างยั่งยืนยาว

หลักการพื้นฐาน (Principle) ของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจากความหมายของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่ได้กล่าวมามีหลักพื้นฐานของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนเป็น 10 ประการ คือ

1. การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน (Using Resource Sustainable) เป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างพอดีเท่าที่จำเป็นและประหยัด เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรให้มีการใช้ยาวนานขึ้น
2. การลดการบริโภคและของเสียที่เกิดจากความจำเป็น (Reducing over Consumption and Waste) เป็นการลดการบริโภคที่มากเกินไปและความจำเป็นและการลดของเสียเพื่อช่วยลดค่าใช้จ่ายในการทำนุบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายในระยะยาว และเพิ่มคุณภาพของการท่องเที่ยวด้วย
3. การรักษาความหลากหลาย (Maintaining Diversity) เป็นการรักษาความหลากหลายของธรรมชาติและวัฒนธรรม ซึ่งมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในระยะยาว และช่วยขยายฐานของการท่องเที่ยวด้วย
4. การรวมการพัฒนาการท่องเที่ยวเข้าอยู่ในการวางแผน (Integrating Tourism into Planning) เป็นการรวมการพัฒนาการท่องเที่ยวเข้ากับแผนพัฒนาแห่งชาติและแผนพัฒนาท้องถิ่น อีกทั้งมีการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหมายถึงการใช้หลักวิชาการในการคาดการณ์เกี่ยวกับผลกระทบทั้งทางบวกและด้านลบของการดำเนินโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวที่จะมีต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านทรัพยากรท่องเที่ยว เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อหาทางป้องกันผลกระทบด้านลบที่อาจเกิดขึ้นน้อยที่สุด อันจะช่วยขยายศักยภาพการท่องเที่ยวในระยะยาว
5. การสนับสนุนเศรษฐกิจท้องถิ่น (Supporting Local Economics) เป็นการรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยพิจารณาควบคุมไปกับราคาและคุณค่าของสิ่งแวดล้อม ซึ่งไม่เพียงแต่จะช่วยให้เกิดการประหยัด แต่ยังป้องกันการทำลายสิ่งแวดล้อมด้วย

6. การมีส่วนร่วมของชุมชน (Involving Local Communities) เป็นการให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่ ซึ่งไม่เพียงแต่สร้างผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อมโดยรวม แต่ยังช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการการท่องเที่ยวด้วย

7. ที่ปรึกษากันระหว่างผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชน (Consulting Stakeholders and the Public) เป็นการปรึกษากันอย่างสม่ำเสมอระหว่างรัฐบาล ผู้ประกอบการประชาชนท้องถิ่น องค์กรและสถาบันที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้าร่วมงานกันในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งร่วมแก้ปัญหาและลดข้อขัดแย้งในผลประโยชน์

8. การฝึกอบรมบุคลากร (Training Staff) เป็นการฝึกอบรมบุคลากรท้องถิ่นทุกประเภททุกระดับให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการพัฒนาแบบยั่งยืน ซึ่งจะช่วยยกระดับของการบริการท่องเที่ยว

9. การตอบสนองการตลาดท่องเที่ยว (Marketing Tourism Responsibly) เป็นการเตรียมข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวอย่างพร้อมมูลเพื่อเผยแพร่ไปยังนักท่องเที่ยวให้เข้าใจและเคารพในสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งช่วยยกระดับความพอใจของนักท่องเที่ยวด้วย

10. การวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ (Undertaking Research) เป็นการวิจัยและติดตามตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหา และเพิ่มผลประโยชน์ให้กับแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว รวมถึงนักลงทุน

กรอบแนวคิดทางปฏิบัติของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

1. มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวภายในประเทศภายในประเทศอย่างจริงจังก่อน
2. มุ่งให้ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโครงการท่องเที่ยวต่างๆ
3. มุ่งพิจารณาอย่างรอบคอบถึงขอบเขตที่เหมาะสมของการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับทุกๆ ด้าน
4. มุ่งให้ข้อมูลการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอพร้อมแก่นักท่องเที่ยว
5. มุ่งใช้วัสดุและผลผลิตในท้องถิ่น
6. มุ่งกระจายรายได้และนำรายได้เข้าสู่ท้องถิ่นให้มากที่สุด
7. มุ่งจ้างงานในท้องถิ่นด้วยการส่งเสริมรูปแบบของงานที่น่าสนใจ
8. มุ่งพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น
9. มุ่งรักษาคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมในท้องถิ่นให้อยู่รอดในระยะยาว
10. มุ่งทำงานร่วมกันอย่างเสมอภาคระหว่างภาคระหว่างภาครัฐกิจท่องเที่ยวรูปแบบของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแผนปฏิบัติการ 21 Agenda 21 (แผนปฏิบัติการ 21 เป็นแผน

แม่บทของโลกสำหรับการดำเนินงานที่จะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม)

(บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของ การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) ว่าหมายถึง การท่องเที่ยวของกลุ่มใหญ่และกลุ่มเล็กที่มีการจัดการอย่างดีเยี่ยม เพื่อสามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวให้มีความดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลาย ธุรกิจท่องเที่ยวมีการปรับปรุงคุณภาพให้มีผลกำไรอย่างเป็นธรรม ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างเหมาะสม โดยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมเยือนสม่ำเสมอเพียงพอ แต่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดหรือไม่มีเลยอย่างยั่งยืนหรือจะสรุปอย่างง่าย ๆ จากความหมายดังกล่าวข้างต้นได้ว่า การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีลักษณะสำคัญอยู่ 6 ประการ ดังต่อไปนี้ คือ

1. เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภททั้งแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ โบราณสถานวัตถุ และแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรม
2. เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว
3. เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว
4. เป็นการท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและวัฒนธรรม
5. เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ผลตอบแทนแก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
6. เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น และคืนประโยชน์กลับสู่ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นด้วย

องค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

(บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548, หน้า 21-22) ได้กำหนดองค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนว่ามี 6 ด้านดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบด้านพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาสถานที่อันเป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยวให้สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าเยี่ยมเยือน โดยมีการประเมินศักยภาพขีดความสามารถในการรองรับพื้นที่ และกำหนดกิจกรรมท่องเที่ยวที่อนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวด้วย

2. องค์ประกอบด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพเดิมหรือดีกว่าเดิม และป้องกันผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยว โดยต้องมีการติดตามประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง
3. องค์ประกอบด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาธุรกิจด้านบริการอำนวยความสะดวกโดยตรงแก่นักท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ได้รับความพึงพอใจ โดยมีความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย
4. องค์ประกอบด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาเพื่อแสวงหานักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ซึ่งมีลักษณะเป็นคุณประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้เข้ามาท่องเที่ยว โดยให้นักท่องเที่ยวเหล่านี้ได้รับความรู้และประสบการณ์จากการท่องเที่ยวตามที่เขาพึงพอใจ
5. องค์ประกอบด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น เป็นการพัฒนาในการสร้างโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนท้องถิ่นให้สามารถจัดการการท่องเที่ยวของตนเองและได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว อันจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นเกิดความห่วงแหนและรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ตลอดไป
6. องค์ประกอบด้านการพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกฝ่าย โดยการให้ความรู้และสื่อความหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนให้ทุกฝ่ายเกิดความรักความห่วงแหนทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดราชบุรี และตลาดโดยก็

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดราชบุรี

จังหวัดราชบุรี (<http://www.goratchaburi.com>, 09 กันยายน 2552) ซึ่งดินแดนวัฒนธรรมลุ่มน้ำแม่กลองและสายหมอกแห่งขุนเขาตะนาวศรี เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางด้านตะวันตกที่มีภูมิประเทศหลากหลาย จากพื้นที่ที่ราบต่ำ ลุ่มน้ำแม่กลองอันอุดม แหล่งเพาะปลูกพืชผักผลไม้เศรษฐกิจนานาชนิด สู่พื้นที่สูงทิวเทือกเขาตะนาวศรีทอดตัวยาวทางทิศตะวันตกจรดชายแดนไทย-พม่า

จากตำนานและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ทำให้สันนิษฐานได้ว่า ราชบุรีเป็นหัวเมืองที่เจริญรุ่งเรืองมากแห่งหนึ่งของแคว้นสุวรรณภูมิ มาตั้งแต่สมัยที่พระเจ้าอโศกมหาราชแห่งอินเดีย ได้

เผยแพร่พุทธศาสนาเข้ามาในดินแดนแถบนี้ เมื่อราวปี พ.ศ. 218 โดยแคว้นสุวรรณภูมินี้ มีศูนย์กลางการปกครองอยู่ที่นครปฐม หรือที่สมัยนั้นเรียกกันว่า “ทวารวดี” ราชบุรียังเป็นแหล่งพบปะของพ่อค้าวาณิชแต่ครั้งโบราณ ทั้งยังเป็นเมืองหน้าด่านที่ติดต่อกับพม่า ราชบุรีจึงเป็นดินแดนที่หลากหลายชาติพันธุ์และกลุ่มชนที่สุดแห่งหนึ่ง

จังหวัดราชบุรีมีชื่ออันเป็นมงคลยิ่ง หมายถึง " เมืองพระราชา" ราชบุรีเป็นเมืองเก่าแก่เมืองหนึ่งของประเทศไทย จากการศึกษา และขุดค้นของนักประวัติศาสตร์ นักโบราณคดี พบว่าดินแดนแถบนี้ แม่น้ำแม่กลองแห่งนี้เป็นที่อยู่อาศัยของคนหลายยุคหลายสมัย และมีความรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีตจากหลักฐานทางโบราณสถานและโบราณวัตถุมาก ทำให้เชื่อได้ว่ามีผู้คนตั้งถิ่นฐานอยู่ใน บริเวณนี้ตั้งแต่ยุคหินกลาง ตลอดจนถึงค้นพบเมืองโบราณสมัย ทวารวดีที่ตำบลคูบัว อำเภอเมืองราชบุรี

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ได้เคยดำรงตำแหน่งหลวงยกกระบัตรเมืองราชบุรีในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ซึ่งในช่วงปลายสมัยกรุงศรีอยุธยาและตอนต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ปราภฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์พบว่า เมืองราชบุรีเป็นเมือง หน้าด่านที่สำคัญ และ เป็นสมรภูมิการรบหลายสมัย โดยเฉพาะในสมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกได้ยกทัพมาตั้งรับศึกพม่าในเขตราชบุรีหลายครั้ง ครั้งสำคัญที่สุดคือสงครามเก้าทัพ ต่อมา พ.ศ. 2360 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างกำแพงเมืองใหม่ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำแม่กลองตลอดมาจนถึงปัจจุบัน ครั้นถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ใน พ.ศ. 2437 ได้ทรงเปลี่ยนการปกครองส่วนภูมิภาคโดยรวมหัวเมืองต่างๆ ที่อยู่ใกล้ชิดกัน ตั้งขึ้นเป็นมณฑล และได้รวมเมืองราชบุรี เมืองกาญจนบุรี เมืองสมุทรสงคราม เมืองเพชรบุรี เมืองปราณบุรี เมืองประจวบคีรีขันธ์ รวม 6 เมือง ตั้งขึ้นเป็นมณฑลราชบุรี ตั้งที่บัญชาการมณฑล ณ ที่เมืองราชบุรี ทางฝั่งขวาของแม่น้ำแม่กลอง (ปัจจุบันคือศาลากลางจังหวัดราชบุรีหลังเก่า) ต่อมาใน พ.ศ. 2440 ได้ย้ายที่บัญชาการเมืองราชบุรี จากฝั่งซ้ายกลับมาตั้งรวมอยู่แห่งเดียวกับศาลาว่าการมณฑลราชบุรี ทางฝั่งขวาของแม่น้ำแม่กลอง จนถึง พ.ศ. 2476 เมื่อได้มีการยกเลิกการปกครองแบบมณฑลทั้งหมด มณฑลราชบุรีจึงถูกยกเลิกและคงฐานะเป็นจังหวัดราชบุรีจนถึงปัจจุบัน

จังหวัดราชบุรีในปัจจุบัน (<http://www.ratchaburi.com>, 09 กันยายน 2552) จากหลักฐานทางโบราณคดีที่ได้ค้นพบทำให้เชื่อได้ว่ามีผู้คนตั้งถิ่นฐานอยู่มาตั้งแต่ยุคหินกลาง อายุประมาณ 10,000 ปีมาแล้ว จนถึงยุคหินใหม่ แต่หลักฐานเกี่ยวกับการสร้างบ้านแปลงเมืองนั้น ได้ปรากฏหลักฐานแน่ชัดในสมัยทวารวดี หลังจากที่ได้ค้นพบเมืองโบราณสมัยทวารวดีที่ตำบลคูบัว อำเภอเมือง

ราชบุรี ซึ่งสันนิษฐานว่าตั้งเป็นเมืองขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 12 - 13 และสันนิษฐานว่าในพุทธศตวรรษที่ 15 - 17 นี้ เมืองราชบุรี บริเวณฝั่งขวาของแม่น้ำแม่กลอง ณ ที่ตั้งเมืองปัจจุบันได้ปรากฏหลักฐานการตั้งเมืองขึ้นอีกแห่งหนึ่ง จากชุมชนท่าเรือสินค้าสำเภาจากต่างประเทศ ถึงปัจจุบันโดยมีพระปรารภวัดมหาธาตุวรวิหาร เป็นประธานอยู่กลางเมือง และคงความเป็นเมืองราชบุรีตลอดมาจนถึงปัจจุบัน ในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชและพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ยกกองทัพมารับศึกพม่า ในเขตจังหวัดราชบุรีหลายครั้ง ต่อมา พ.ศ. 2360 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างกำแพงเมืองใหม่ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำแม่กลองอันเป็นที่ตั้งกรมการทหารช่างในปัจจุบันด้วยเหตุผลในการรับศึกพม่า โดยเป็นการย้ายเฉพาะที่ทำการของทางราชการเท่านั้น แต่ประชาชนยังตั้งอาคารบ้านเรือนอยู่ที่เดิมทางฝั่งขวาของแม่น้ำแม่กลองตลอดมาจนถึงปัจจุบัน ครั้นถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ใน พ.ศ. 2437 ได้ทรงเปลี่ยนการปกครองส่วนภูมิภาคโดยรวมหัวเมืองต่างๆ ที่อยู่ใกล้ชิด ตั้งขึ้นเป็นมณฑล และได้รวมเมืองราชบุรี เมืองกาญจนบุรี เมืองสมุทรสงคราม เมืองเพชรบุรี เมืองปราณบุรี เมืองประจวบคีรีขันธ์ รวม 6 เมือง ตั้งขึ้นเป็นมณฑลราชบุรี ตั้งศาลาว่าการมณฑล ณ เมืองราชบุรี ทางฝั่งขวาของแม่น้ำแม่กลอง (ปัจจุบันคืออาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติราชบุรี) ต่อมาใน พ.ศ. 2440 ได้ย้ายที่บัญชาการเมืองราชบุรีจากฝั่งซ้ายกลับมาตั้งรวมอยู่แห่งเดียวกับศาลาว่าการมณฑลราชบุรี กระทั่งถึง พ.ศ. 2476 ได้มีการยกเลิกการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาลทั้งหมด มณฑลราชบุรีจึงถูกยกเลิกและคงฐานะเป็นจังหวัดราชบุรีถึงปัจจุบัน

1. สภาพภูมิศาสตร์

จังหวัดราชบุรีตั้งอยู่ในภาคกลางด้านทิศตะวันตก มีพื้นที่ชายแดนติดกับประเทศพม่า โดยมีเทือกเขาตะนาวศรีเป็นแนวพรมแดนสันปันน้ำ ระยะความยาว 73 กิโลเมตร ชุมชนเมืองราชบุรีอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 100 กิโลเมตร มีแม่น้ำแม่กลองเป็นแม่น้ำสายหลักไหลผ่านในเขตจังหวัดราชบุรีประมาณ 67 กิโลเมตร มีพื้นที่จังหวัด 5,196.462 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,247,789 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 11.27 ของเนื้อที่ภาคตะวันตก 8 จังหวัด (อันดับที่ 43 ของประเทศ) มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดกาญจนบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดเพชรบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับสหภาพพม่า

2. ประชากรศาสตร์

จังหวัดราชบุรี มีประชากร ณ เดือน มีนาคม 2552 จำนวนทั้งสิ้น 759,200 คน เป็นชาย 371,890 คน และเป็นหญิง 387,310 คน จำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด 205,844 ครอบครัวย ประชากรของจังหวัดประกอบด้วยชาวไทย 8 ชาติพันธุ์ คือ ชาวไทยพื้นถิ่นดั้งเดิม ชาวไทยจีน ชาวไท-ยวน ชาวไทยมอญ ชาวไทยกะเหรี่ยง ชาวไทยทรงดำ (ลาวโซ่ง) ชาวไทยลาวใต้ หรือไทยลาวเวียง ชาวไทยเขมร ซึ่งปัจจุบันได้ผสมกลมกลืนกลายเป็นชาวราชบุรีไปโดยปริยาย

3. การปกครอง

จังหวัดราชบุรีแบ่งการปกครองออกเป็นการปกครองส่วนภูมิภาค และการปกครองส่วนท้องถิ่นดังนี้ แบ่งออกเป็น 10 อำเภอ 104 ตำบล 935 หมู่บ้าน 25 เทศบาล

- 3.1 อำเภอเมือง
- 3.2 อำเภอจอมบึง
- 3.3 อำเภอสวนผึ้ง
- 3.4 อำเภอดำเนินสะดวก
- 3.5 อำเภอบ้านโป่ง
- 3.6 อำเภอบางแพ
- 3.7 อำเภอโพธาราม
- 3.8 อำเภอปากท่อ
- 3.9 อำเภอวัดเพลง
- 3.10 อำเภอบ้านคา

การปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งการปกครองออกเป็น 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 3 เทศบาลเมือง 20 เทศบาลตำบล และ 93 องค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

เทศบาลเมืองราชบุรี เดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาลมีชื่อว่า สุขาภิบาลเมืองราชบุรีซึ่งได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งสุขาภิบาลหัวเมือง รศ. 127 เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2458 ต่อมาในสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศไทยในปี พุทธศักราช 2475 มาเป็นระบอบประชาธิปไตย ได้มีการตรา พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พุทธศักราช 2476 เพื่อยกฐานะของท้องถิ่นต่างๆ ที่เป็นสุขาภิบาลอยู่แล้วขึ้นเป็นเทศบาล และมีพระราชกฤษฎีกา จัดตั้ง เทศบาลเมืองราชบุรี เมื่อพุทธศักราช 2478 โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2478 สุขาภิบาลเมืองราชบุรีจึงมีฐานะ เป็นเทศบาล เมืองราชบุรี รวมระยะเวลาจัดตั้งเป็นเทศบาลเมืองราชบุรี ถึงปัจจุบัน

เป็นระยะเวลาประมาณ 71 ปี ปัจจุบันสำนักงานเทศบาลเมืองราชบุรีตั้งอยู่ที่ถนนศรีสุริยวงศ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

1. ตราสัญลักษณ์ประจำเทศบาลเมืองราชบุรี

ภาพ 3 แสดงตราสัญลักษณ์ประจำเทศบาลเมืองราชบุรี “ช้างออกศึก”

เมืองราชบุรีเป็นเมืองที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ 1 เคยรับราชการตำแหน่งหลวงยกกระบัตรเมืองราชบุรี และนำกองทัพไทยสู้รบกับพม่าซึ่งมีเขตแดนติดต่อกันจนได้รับชัยชนะ และต่อมาหลวงยกกระบัตรได้รับการสถาปนาเป็น พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ดังนั้น เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระปรีชาสามารถของพระองค์ท่าน เทศบาลเมืองราชบุรีจึงใช้ตราสัญลักษณ์เป็นช้างออกศึก

2. สภาพภูมิศาสตร์

อาณาเขตของเทศบาลเมืองราชบุรีมีพื้นที่ประมาณ 8.70 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหน้าเมือง อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ทางรถยนต์ประมาณ 100 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	จรด แม่น้ำแม่กลอง ตำบลหลูมดิน
ทิศใต้	จรด ตำบลดอนตะโก
ทิศตะวันออก	จรด ตำบลบ้านไร่
ทิศตะวันตก	จรด ตำบลเจดีย์หัก

3. ลักษณะภูมิประเทศ สภาพภูมิประเทศแบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ คือ

3.1 พื้นที่ภูเขาสูง ได้แก่บริเวณชายแดนด้านตะวันตกติดกับสหภาพพม่า และเขตแดนด้านใต้ติดกับจังหวัดเพชรบุรี มีสภาพเป็นเทือกเขาสูง อุดมด้วยป่าดิบเขา ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง และป่าไผ่ ในระดับความสูง ตั้งแต่ 200 เมตร ถึง 1,100 เมตร ในเขตอำเภอสวนผึ้ง กิ่งอำเภอบ้านคา และอำเภอปากท่อด้านตะวันตก

3.2 พื้นที่ราบสูง ได้แก่บริเวณถัดจากบริเวณเพื่อกเขามาทางด้านตะวันออก จนถึงตอนกลางของพื้นที่จังหวัด มีลักษณะเป็นที่ราบสูง และที่เนินลอนลาด มีแม่น้ำภาชี และลำห้วยสาขา เป็นสายน้ำหลัก สภาพเนื้อดิน เป็นดินปนทรายมีการชะล้างพังทลายของหน้าดินค่อนข้างสูงถึงปานกลาง อยู่ในเขตอำเภอสวนผึ้ง กิ่งอำเภอบ้านคา อำเภอจอมบึง และด้านตะวันตกของอำเภอปากท่อ อำเภอเมืองฯ อำเภอโพธาราม และอำเภอบ้านโป่ง

3.3 ที่ราบลุ่ม ได้แก่บริเวณสองฝั่งแม่น้ำแม่กลอง และด้านตะวันออกของพื้นที่จังหวัด เนื้อดินเป็นดินร่วนและดินร่วนปนดินเหนียว มีความอุดมสมบูรณ์ มีระบบชลประทานแม่กลองใหญ่ครอบคลุมทั่วพื้นที่ ได้แก่บริเวณเขตอำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอบางแพ อำเภอเมืองฯ และอำเภอปากท่อ

3.4 ที่ราบลุ่มต่ำ ได้แก่บริเวณตอนปลายของแม่น้ำแม่กลองที่เชื่อมต่อกับจังหวัดสมุทรสงคราม อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลกลางเพียง 1-2 เมตร ดินมีความสมบูรณ์ เหมาะแก่การทำสวนผักผลไม้

4. ประชากรศาสตร์ เทศบาลเมืองราชบุรีมีประชากรในเขตเทศบาล เมื่อเดือน พฤษภาคม 2552 มีจำนวนทั้งสิ้น 37,342 คน แยกเป็นชาย 17,398 คน หญิง 19,944 คน มีจำนวนบ้านเรือนทั้งสิ้น 14,324 หลังคาเรือน ประชากรเฉลี่ยหลังคาเรือนละ 2.60 คน ความหนาแน่นของประชากร 4,292.18 คน/ตารางกิโลเมตร

5. การปกครอง

ก. การบริหารงานของเทศบาล

โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ก. - สภาเทศบาล ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งได้รับเลือกจากประชาชนในเขตเทศบาล เทศบาลเมืองราชบุรี มีสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 18 คน และทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ

- ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาล และเป็นผู้บังคับบัญชา พนักงานเทศบาล และลูกจ้างเทศบาล โดยนายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี เพื่อช่วยเหลือในการบริหารราชการ จำนวนไม่เกิน 3 คน

โครงสร้างส่วนราชการของเทศบาลเมืองราชบุรี ประกอบด้วย

- สำนักปลัดเทศบาล
- กองการประปา
- กองการศึกษา

- กองคลัง
- กองช่าง
- กองวิชาการและแผนงาน
- กองสวัสดิการสังคม
- กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- งานตรวจสอบภายใน
- กองช่างสุขาภิบาล
- สถานีขนส่ง

อัตรากำลังพนักงานเทศบาลเมืองราชบุรี ณ วันที่ 5 เมษายน 2550 มีพนักงานเทศบาลสามัญ จำนวน 134 คน ลูกจ้างประจำ จำนวน 42 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน 87 คน พนักงานจ้างทั่วไป 248 คน พนักงานครู 277 คน รวมทั้งสิ้น 788 คน

6. สภาพทางเศรษฐกิจในเขตเทศบาลเมืองราชบุรี

เศรษฐกิจที่สำคัญของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองราชบุรีประกอบด้วยการค้า การบริการและอุตสาหกรรม

6.1 การค้าในเขตเทศบาลมีร้านค้าทั้งประเภท ค้าปลีก ค้าส่งและบริการ การค้าปลีกส่วนใหญ่เป็นร้านขายเครื่องอุปโภคและบริโภค ภัตตาคารอาหารเครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่ม และการบริการทางด้านอื่นๆ ได้เพิ่มปริมาณมากขึ้น ร้านค้าส่วนใหญ่ตั้งอยู่ย่านถนนอัมรินทร์ ถนนไกรเพชร ถนนราษฎร์ยินดี และถนนรถไฟ ส่วนการบริการอื่นๆ ได้ขยายไปตามถนน ศรีสุริยวงศ์ ถนนคทาวุธ ถนนมนตรীสุริยวงศ์ และถนนเพชรเกษมสายใหม่

6.2 อุตสาหกรรม มีอุตสาหกรรมประเภทหลัก คือ อุตสาหกรรมโรงกลึง ชู่ออมรถซ่อมเครื่องยนต์ เครื่องเชื่อม โลหะ อุตสาหกรรม เครื่องปั้นดินเผา อุตสาหกรรมการทอผ้า และโรงงานประเภททำเส้นก๋วยเตี๋ยว ขนุนจีน เต้าหู้และขนม

6.3 ตลาด แบ่งออกเป็น

6.3.1 ตลาดขายส่งผักและผลไม้ศรีเมือง ตั้งอยู่บริเวณเดียวกับสถานีขนส่งของจังหวัดราชบุรี ส่วนใหญ่เกษตรกรรายย่อย เป็นผู้นำสินค้ามาจำหน่ายโดยตรงไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง

6.3.2 ตลาดสดเทศบาลเทศบาลมีตลาดสด 1 แห่ง ตั้งอยู่ที่ถนนอัมรินทร์ สภาพอาคารเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กชั้นเดียว

6.3.3 ตลาดทรัพย์สิน เป็นของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ 2 แห่ง ตั้งอยู่ใกล้กับตลาดสดเทศบาล บริเวณถนนอัมรินทร์ นอกจากนี้ยังมีตลาดสดชั่วคราวในช่วง

เข้ามิดคือ บริเวณริมทางรถไฟ หน้าวัดสี่ชมพู หน้าวัด โรงช้าง และหัวถนนศรีสุรยวงค์ พ่อค้าแม่ค้า จะนำสินค้ามาวางจำหน่ายบนทางเท้า และผิวจราจรบริเวณถนนอัมรินทร์ ถนนอัมรินทร์ตัดกับ ถนนรถไฟ ถนนวรเดช ถนนสัจจาทิรมย์ ถนนศรีมหาเกษตรนอกจากนั้นยังมีตลาดนัดขายสินค้า ในช่วงเย็นอีก 2 แห่งคือ ตลาดนัดกำนันหลัก และตลาดนัดกำนันยงค์

6.3.4 การท่องเที่ยว

ภายในเขตเทศบาลมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศาสนาและอารยธรรม ซึ่งเป็นสถานที่ที่ มนุษย์ก่อสร้างขึ้น และยังปรากฏเป็นหลักฐาน หลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน และควรค่าแก่การ ท่องเที่ยวชมเป็นอย่างยิ่ง คือ

๖.๓๔.๑) พระปรางค์วัดมหาธาตุวรวิหาร เป็นพระปรางค์เก่าแก่สร้างด้วย ศิลาแลงและอิฐมีลักษณะจำลองแบบมาจากนครวัด สันนิษฐานว่าสร้างมาตั้งแต่สมัยขอมเรือง อำนาจ ในแหลมสุวรรณภูมิ ประมาณพุทธศตวรรษที่ 15-16

๖.๓๔.๒) หลวงพ่อแก่นจันทร์เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ประดิษฐานอยู่ ณ วัดช่องลม ซึ่งชาวบ้านเล่าว่าพระพุทธรูปองค์นี้ได้ลอยตามน้ำ มาจนถึงเมืองราชบุรีชาวบ้านจึง อาราธนา อัญเชิญขึ้นประดิษฐาน ในวิหารวัดช่องลม

๖.๓๔.๓) เขาวัง ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมือง 3 กิโลเมตร เดิมเรียกว่า “เขาสัตต นาล” ต่อมาในปี 2414 ได้มีการสร้างพระราชนิเวศน์สำหรับเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระ จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ชาวบ้านจึงนิยมเรียก “เขาวัง” ตั้งแต่นั้นมา

๖.๓๔.๔) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติราชบุรี เป็นสถานที่รวบรวมโบราณวัตถุ ตลอดจนสิ่งของเครื่องใช้ที่ขุดพบในเขตพื้นที่ ของจังหวัดที่ควรค่าแก่การศึกษาค้นคว้าและเที่ยวชม

ข้อมูลทั่วไปของตลาดโดยที่ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ในอดีตกาลผู้คนใช้การสัญจรทางน้ำเป็นสำคัญ แม่น้ำนอกเหนือจากเป็นเส้นเลือดในการ ดำเนินชีวิตแล้ว แม่น้ำยังทำให้เกิดชุมชนต่างๆ อีกด้วย การติดต่อแลกเปลี่ยนสินค้าเมื่อล่องเรือมา พบเจอกัน ต่อจากนั้นก็พัฒนามาเป็นการค้าขาย กลายเป็นตลาดน้ำที่มีอยู่มากมายในปัจจุบัน ตลาดน้ำหรือตลาดริมน้ำบางแห่งก็ยังคงอยู่ บางแห่งก็ถูกผลักดันด้วยความเจริญต่างๆ จนกระทั่ง เลือนหายไปตามกาลเวลา ตอนนี้คนรุ่นหลังกลับมาเห็นความสำคัญของตลาดน้ำ/ตลาดริมน้ำอีก ครั้ง การฟื้นฟูตลาดน้ำเก่าหรือสร้างตลาดน้ำใหม่จึงเกิดขึ้น ถึงแม้ว่าวัตถุประสงค์ของตลาดน้ำแต่ ละแห่งจะเปลี่ยนไปบ้างก็ตาม เพราะการสร้างตลาดน้ำหรือตลาดริมน้ำในปัจจุบันนั้น นอกเหนือจากเพื่อการค้าขายแล้วยังเน้นเรื่องการท่องเที่ยวเป็นสำคัญอีกด้วย จะเห็นว่ามีไม่เพียง คนในท้องถิ่นเท่านั้นที่มาค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้ากัน แต่มีนักท่องเที่ยวจากที่ต่างๆ ทั้งชาวไทยและ ชาวต่างประเทศมาเที่ยวชมตลาดน้ำหรือตลาดริมน้ำกันมากมาย

ตลาดริมน้ำแห่งใหม่อีกแห่งหนึ่งของ จ.ราชบุรี ได้มีการเปิดตัวไปเมื่อเดือนเมษายน (2552) ที่ผ่านมานี้ นั่นคือตลาด “โคยกี” ในอดีตชาวจังหวัดราชบุรี ได้อาศัยแม่น้ำแม่กลองเป็นแหล่งทำมาหากิน โดยการขนส่งสินค้า การค้าขายต่างๆ จะใช้ทางเรือมากกว่าทางอื่น ซึ่งจะนำสินค้า เช่น ผัก ผลไม้ กุ้ง หอย ปู ปลา รวมทั้งสินค้าอื่นๆ มาขายบริเวณริมแม่น้ำแม่กลอง หรือถนนวรเดชในปัจจุบัน เทศบาลเมืองราชบุรีจึงร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ จัดโครงการถนนคนเดินขึ้น เพื่อเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม การแสดงถึงวิถีชีวิตของชุมชน การจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง การกระตุ้นเศรษฐกิจ ส่งเสริมอาชีพและรายได้ให้กับประชาชน

ตลาดเก่าโคยกี เป็นตลาดริมแม่น้ำแม่กลอง โคยกี เป็นภาษาจีน แปลว่า ริมน้ำ, ริมแม่น้ำ มีความยาวประมาณเกือบ 1 กิโลเมตร มีสินค้ามากมายจำหน่ายบริเวณสองข้างทางไม่ว่าจะเป็น การจำหน่ายสินค้า OTOP ของชาวชุมชนภายในจังหวัด สินค้าพื้นเมือง อาหารพื้นเมือง ผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน เครื่องใช้ และอาหารต่างๆ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมกิจกรรม ได้แก่ การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมือง ล่องเรือไหว้พระ การแสดงภาพถ่าย ตลาด, เมืองเก่า จักรยานน้ำ

ตลาดโคยกีตั้งอยู่บริเวณ ถนนวรเดช ริมแม่น้ำแม่กลองตลอดสาย เปิดทุกวันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ ตั้งแต่ 4 โมงเป็นต้นไป

1. การจำหน่ายสินค้า OTOP ของชาวชุมชนภายในจังหวัด
2. การจำหน่าย สินค้าพื้นเมือง อาหารพื้นเมือง ผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน
3. การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมือง
4. ล่องเรือไหว้พระ
5. ทัศนียภาพล่องน้ำ พายเรือชายของ
6. การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของชุมชนในเขตเทศบาลเมืองราชบุรี
7. การแสดงภาพถ่าย ตลาด, เมืองเก่า

การเดินทางสู่ตลาดโคยกี จากกรุงเทพมหานคร ใช้เวลาเพียง 1 ชั่วโมง ใช้ถนนเพชรเกษม หมายเลข 4 ผ่าน จ.นครปฐม เข้าสู่ ตัวเมือง จ.ราชบุรี เป็นระยะทางประมาณ 120 กม. ให้เลี้ยวขวาไปทางริมแม่น้ำแม่กลอง ตลาดเก่าโคยกีจะอยู่บริเวณหอนาฬิกา จ.ราชบุรี

การรวมตัวของคนจังหวัดราชบุรีในตลาดโคยกี มีพ่อค้าแม่ขายหลากหลายวัยตั้งแต่ผู้อาวุโสไปถึงเด็กๆ ที่มาช่วยผู้ปกครองขาย หรือวัยรุ่นที่อยู่ในวันเรียน ทำให้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีจำหน่ายในตลาดโคยกีแตกต่างกันไปด้วย มีทั้งอาหาร สินค้า และผลิตภัณฑ์ที่เป็นของโบราณ ไม่ว่าจะเป็นอาหาร เครื่องดื่ม หรือสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ นอกจากนั้นยังมีสินค้าที่ขายไฉฉวยแนวความคิดอีกมากมาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(เขาวลิต สัทธิตฺธิ, 2544) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างมีส่วนร่วมในตำบลกรุงชิง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ชุมชนกรุงชิง มีประวัติศาสตร์ วิถีการดำรงชีวิตที่เกื้อกูลธรรมชาติผ่านพิธีกรรมต่างๆ และการจัดการการท่องเที่ยวที่ผ่านมาประสบกับปัญหาด้านการบริหารจัดการ ผลกระทบต่อทรัพยากรชุมชน ขาดองค์ประกอบประสานงานที่มีประสิทธิภาพ ขาดความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน จึงได้ร่วมกันดำเนินงานในรูปแบบโครงสร้างพร้อมคณะกรรมการบริหารเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ชุมชนกรุงชิง และสร้างชุดการท่องเที่ยว โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนจริงๆ และร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้เกิดการบูรณาการแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน การเปิดเวทีการเรียนรู้โดยให้ประชาชนชุมชนมีส่วนร่วมทำให้เกิดการพัฒนาการจัดการด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมถึงการจัดการทรัพยากรที่ยั่งยืน เป็นการส่งเสริมให้ชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่ช่วยกันดูแลรักษา ในรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายธรรมชาติ อีกทั้งยังเป็นแหล่งศึกษาดูงานของชุมชน และมีลักษณะการขยายเป็นเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคใต้

จากผลการศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงศักยภาพชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมกระบวนการวิจัยให้ชาวบ้านโดยการสนับสนุนงานวิจัยในประเด็นอื่นอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นฐานคิดของชุมชนในการพัฒนาด้านอื่นๆ ต่อไป

(ศมา ณ ระนอง, 2545) ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การจัดการด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณี: ชุมชนคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

การจัดการด้านการท่องเที่ยวของชุมชนคีรีวง มี 3 ลักษณะ คือ 1) กลุ่มทุน มีหน้าที่ในการจัดหาและระดมทุนเพื่อให้เกิดมีทุนหมุนเวียนในชุมชนมากที่สุด นอกจากนั้นยังเปิดให้สมาชิกกู้ยืมเงินนำไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ รวมไปถึงการจัดสวัสดิการในส่วนของการรักษาพยาบาล การศึกษา และการพัฒนาชุมชนด้วย 2) กลุ่มอาชีพ มีหน้าที่ในการส่งเสริมอาชีพให้สมาชิกภายในชุมชนมีอาชีพเสริมนอกจากทำเกษตรเพียงอย่างเดียว เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวและชุมชน กลุ่มอาชีพเองเป็นเสมือนแหล่งท่องเที่ยวแห่งหนึ่งภายในชุมชนด้วย 3) กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีหน้าที่หลักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติภายในชุมชนให้มีความอุดมสมบูรณ์ และควบคุมการใช้ทรัพยากรของชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมไปถึงการปลูกจิตสำนึกให้คนภายในชุมชนรู้

คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ เป็นกลุ่มที่ดูแลเส้นทางท่องเที่ยวของชุมชนที่วิ่งด้วย ส่วนเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการด้านการท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆ ตามลำดับดังนี้ คือ มีส่วนร่วมในการประชุม, มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์, มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาดังกล่าว ควรเพิ่มรูปแบบและกิจกรรมต่างๆ ในการท่องเที่ยวเสริมเข้ามาให้มากกว่าเดิม เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกเพลิดเพลินกับการท่องเที่ยวในท้องถิ่น และควรจัดให้มีการประกวดผลิตภัณฑ์ภายในชุมชนของตนเอง เพื่อพัฒนาฝีมือและรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ให้มีความทันสมัย และมีเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชนที่วิ่งเอง ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน ควรคำนึงถึงเอกลักษณ์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนด้วย ซึ่งจะทำให้การท่องเที่ยวภายในชุมชนมีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

(เบญจมา จันทร์, 2545) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาตลาดคอนหวาย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ตลาดคอนหวาย มีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เนื่องจากมีความพร้อมในด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน และความสามารถในการเข้าถึง แต่มีข้อจำกัดในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นสูงบางอย่าง ได้แก่ การให้บริการโทรศัพท์สาธารณะ ป้ายเตือนข้อควรระวังแก่นักท่องเที่ยว เครื่องฝากถอนเงินอัตโนมัติ การบริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว และหน่วยปฐมพยาบาล

ส่วนการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น พบว่า คณะกรรมการบริหารเป็นคนท้องถิ่น ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการ ซึ่งลักษณะการบริหารงานไม่มีการกำหนดโครงสร้าง ไม่มีการกำหนดหน้าที่ และวาระการดำรงตำแหน่งอย่างชัดเจน ส่วนประชาชนในท้องถิ่นสามารถเสนอความคิดเห็นด้านต่างๆต่อคณะกรรมการได้

สำหรับแนวทางการพัฒนาตลาดคอนหวายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ควรมีการพัฒนาด้านบุคลากร จัดให้มีการอบรมผู้นำชุมชนมีความรู้ด้านการบริหารจัดการและจัดอบรมแก่ประชาชนท้องถิ่นให้มีความรู้ทางการให้บริการและการต้อนรับนักท่องเที่ยว รวมถึงการดูแลสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยว และการดำเนินการทางด้านการตลาด และการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว

(กอบแก้ว ชัยเดชสุริยะ, 2546) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการทางการตลาดด้านการท่องเที่ยว โดยชุมชนมีส่วนร่วม ของบ้านทุ่งสูง จังหวัดกระบี่ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ป่าชุมชนบ้านทุ่งสูงมีสิ่งที่น่าสนใจมากมาย ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ โดยสามารถจัดเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ทั้งหมด 7 กิจกรรม อันได้แก่ การพักผ่อนกับชาวบ้าน การนวดสมุนไพร การนำเที่ยว ในชุมชน/พื้นที่การเกษตร การขี่จักรยานชมธรรมชาติ/ชุมชน การชมเส้นทางสมุนไพร การเดินป่า แบบผจญภัย และการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น ประกอบกับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมีความพึงพอใจกับการท่องเที่ยวในชุมชนอย่างมาก ยกเว้นด้านการประชาสัมพันธ์ และ สิ่งอำนวยความสะดวก ที่เห็นว่าควรมีการเพิ่มการประชาสัมพันธ์ และจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ต่างๆ ให้มากขึ้น อีกทั้งยังมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมเดินป่าแบบผจญภัยและชมเส้นทางสมุนไพรมากที่สุด โดยในส่วนตัวความคิดเห็นของผู้นำกลุ่มชุมชนนั้น ต้องการส่งเสริมกิจกรรมชมเส้นทางสมุนไพรมากที่สุด เพราะเห็นว่าชุมชนมีความพร้อม แต่อย่างไรก็ตามชุมชนยังต้องการการสนับสนุน ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ชุมชนให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น ในส่วน ผลของการศึกษาด้านกลยุทธ์ทางการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนบ้านทุ่งสูงโดยใช้ส่วนประสมทางการตลาดทั้ง 7P's นั้น พบว่า ควรมีการจัดทำรูปแบบการท่องเที่ยวแบบเป็นแพ็คเกจ ตามความสนใจของนักท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มความน่าสนใจในการเสนอขายสินค้าและสามารถรองรับ การท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี รวมถึงการจัดการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อให้ชุมชนบ้านทุ่งสูง เป็นที่รู้จัก ในกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ โดยเสนอแนะว่าชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนด้าน การประชาสัมพันธ์เพื่อให้เป็นที่รู้จัก สำหรับชุมชนบ้านทุ่งสูงควรมีการนำกลยุทธ์การจัดการส่วนประสมทางการตลาดทั้ง 7P's ไปประยุกต์ใช้ในชุมชน เพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นให้เป็นอย่างดียั่งยืนในอนาคต

(เอกราช ปรีชาชน, 2547) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่สีเขียว บริเวณบางกะเจ้า อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

บางกะเจ้าเป็นพื้นที่สวนขนาดใหญ่ที่สุดที่อยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร จึงมีความสำคัญด้านนิเวศวิทยา โดยเป็นแหล่งผลิตออกซิเจนขนาดใหญ่เพื่อบรรเทามลพิษทางอากาศให้กับพื้นที่บริเวณโดยรอบซึ่งเป็นเมืองที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่การเจริญเติบโตของกรุงเทพมหานครในช่วงที่ผ่านมาทำให้พื้นที่บางกะเจ้าได้รับผลกระทบ เนื่องจากเป็นบริเวณที่มีการคมนาคมทางน้ำที่สะดวกและอยู่ใกล้กับท่าเรือขนส่งขนาดใหญ่ คือ ท่าเรือคลองเตย ซึ่งเป็นท่าเรือที่อยู่ติดกับชุมชน และไม่สามารถขยายเข้าเขตชุมชนได้ ทำให้ต้องขยายมายังฝั่งตรงข้ามของแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งก็คือ

บางกะเจ้า เพื่อจะสร้างโกดังเก็บสินค้าขนาดใหญ่ที่มีการจ้างแรงงานเพื่อขนส่งสินค้าจำนวนมาก ทำให้เกิดชุมชนแออัดในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งมีแนวโน้มจะขยายตัวมากขึ้น จึงมีผลกระทบต่อพื้นที่อนุรักษ์สีเขียว ซึ่งห้ามสร้างสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่และให้คงอนุรักษ์เป็นพื้นที่สีเขียว พบว่า การใช้ประโยชน์ที่ดินของ บางกะเจ้าส่วนใหญ่ ยังเป็นพื้นที่เกษตรกรรม คือ ไม้ผลผสม ซึ่งยังคงรักษาความเป็นพื้นที่สีเขียวไว้ได้ เมื่อนำการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละปีมาทำการซ้อนทับกันเพื่อหาการเปลี่ยนแปลง พบว่า มีการเพิ่มขึ้นของพื้นที่อยู่อาศัย โดยมีการขยายออกไปเรื่อยๆ จากถนนสายหลัก เข้าไปแทนที่พื้นที่ไม้ผลผสม ทำให้มีการลดลงของพื้นที่ไม้ผลผสม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพื้นที่สีเขียว ซึ่งต้องอนุรักษ์ไว้ ในช่วง 10 ที่ผ่านมา ได้มีโครงการสวนกลางมหานครเกิดขึ้น และได้จัดสร้างสวนสาธารณะศรีนครเขื่อนขันธ์ เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนให้กับคนทั่วไป จึงได้มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์เกิดขึ้น ทำให้คนในท้องถิ่นมีรายได้จากนักท่องเที่ยว แทนที่จะประกอบอาชีพอื่น ที่จะส่งผลกระทบต่อพื้นที่สีเขียว และคนในท้องถิ่นก็ยังช่วย ในการอนุรักษ์ให้เป็นพื้นที่สีเขียว เนื่องจากเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของคนในท้องถิ่นไปแล้ว

(จุฑารัตน์ จริยาอุดม, 2548) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เป็นตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เป็นตลาดน้ำบางน้ำผึ้งด้านริเริ่มการพัฒนาอยู่ในระดับสูง เนื่องมาจากวิถีชีวิตแบบสังคมท้องถิ่นที่มีความผูกพันกัน ด้านวางแผนพัฒนา ด้านดำเนินการพัฒนา และด้านประเมินผลพัฒนาอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้กำหนดทรัพยากร และแหล่งทรัพยากรที่ใช้ในการพัฒนา ด้านรับผลประโยชน์จากการพัฒนาอยู่ในระดับสูง เพราะเป็นขั้นตอนที่ประชาชนที่มีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาทางด้านวัตถุและด้านจิตใจ และก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพของประชาชนระดับสูงสุด ศึกษาการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เป็นตลาดน้ำไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะการวิจัยดังกล่าว พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เป็นตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะข้อคิดเห็น และด้านวางแผนพัฒนามีการประชาสัมพันธ์ตลาดน้ำบางน้ำผึ้งให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น และระบบการบริหารภายในองค์การบริหารส่วนตำบลให้ใช้ระบบคุณธรรม เพื่อการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และการสร้างงานสร้างอาชีพของ

แบบบูรณาการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโดยก๊ออำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ตลาดโดยก๊อ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เป็นพื้นที่ทำการวิจัย โดยได้ดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเบื้องต้น (Primary Research) ได้แก่ การศึกษาค้นคว้าจากหนังสือทางวิชาการ เอกสารและบทความต่างๆ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต รวมถึงทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาแบ่งกลุ่มประชากรที่จะใช้ในการศึกษา ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มชุมชนท้องถิ่น คือ ประชาชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษาในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดราชบุรี มีจำนวนทั้งสิ้น 37,342 คนโดยประมาณ (ที่มา: เทศบาลเมืองราชบุรี)
2. กลุ่มผู้ประกอบการ คือ กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจการค้า และการบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวบริเวณตลาดโดยก๊อ จำนวนทั้งสิ้น 324 คนโดยประมาณ (ที่มา: เทศบาลเมืองราชบุรี)
3. กลุ่มนักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณตลาดโดยก๊อ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี มีการเก็บข้อมูลการเดินทางของนักท่องเที่ยวเดือน พฤษภาคม 2552 มีจำนวนทั้งสิ้น 79,200 คนโดยประมาณ (ที่มา: เทศบาลเมืองราชบุรี)

เนื่องจากทราบถึงจำนวนประชากรข้างต้นของพื้นที่ศึกษา พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 116,866 คนโดยประมาณ ดังนั้น ผู้ศึกษาได้พิจารณากลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นตัวแทนของประชากรที่ดี โดยวิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan

ทั้งนี้ ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางดังกล่าวข้างต้น เท่ากับจำนวน 430 คน โดยให้ครอบคลุมตลาดโคยกี และพื้นที่เขตเทศบาลเมืองราชบุรี ซึ่งใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. กลุ่มชุมชนท้องถิ่น	จำนวน 128 คน			
	$37,342 =$	$\frac{400 \times 37,342}{116,866}$	$= 127.81$	ประมาณ 128 คน
2. กลุ่มผู้ประกอบการ	จำนวน 30 คน			
	$324 =$	$\frac{400 \times 324}{116,866}$	$= 1.10895$	ประมาณ 30 คน

เนื่องจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้มีเพียง 2 ราย ซึ่งเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่น้อยเกินไป โดยทางสถิติค่าความเชื่อมั่น 30 คน ขึ้นไปถึงจะมีค่าน่าเชื่อถือ ดังนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บกลุ่มตัวอย่าง 30 คน

3. กลุ่มนักท่องเที่ยว	จำนวน 272 คน			
	$79,200 =$	$\frac{400 \times 79,200}{116,866}$	$= 271.07$	ประมาณ 272 คน

ทั้งนี้ กลุ่มชุมชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว ผู้ศึกษาจะใช้วิธีการเก็บกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มโดยบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยให้ครอบคลุมตลาดโคยกี และพื้นที่เขตเทศบาลเมืองราชบุรี โดยมีการเก็บตัวอย่างระหว่างเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ 2553

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือและขั้นตอนที่ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมภาคการบริการด้านการท่องเที่ยว เอกสารต่างๆที่เกี่ยวกับหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการลงพื้นที่ศึกษา ใช้วิธีการสังเกต การทำแบบสอบถามเป็นหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มชุมชนท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว ได้แก่ ประเภทผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และภูมิฐานะ มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มชุมชนท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว โดยมีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด ในแต่ละประเด็นดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตาม
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา

ผู้ศึกษาวัดระดับการมีส่วนร่วมของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 1
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 2
ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 3
ระดับการมีส่วนร่วมมาก	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 4
ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 5

เกณฑ์การแปลผลของคะแนนได้ใช้สูตรดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนต่ำสุด} - \text{คะแนนสูงสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

4.21 – 5.00 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

3.41 – 4.20 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมมาก

2.61 – 3.40 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

1.81 – 2.60 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมน้อย

1.00 – 1.80 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ของตลาดโคยก็๊ ของกลุ่มชุมชนท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว โดยมีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด

ผู้ศึกษาวัดระดับความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 1
ระดับความคิดเห็นด้วยน้อย	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 2
ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 3
ระดับความคิดเห็นด้วยมาก	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 4
ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 5

เกณฑ์การแปลผลของคะแนนได้ใช้สูตรดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนต่ำสุด} - \text{คะแนนสูงสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

- 4.21 – 5.00 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
 3.41 – 4.20 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมมาก
 2.61 – 3.40 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
 1.81 – 2.60 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
 1.00 – 1.80 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวในด้านอำนวยความสะดวก การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไข และปรับปรุงแล้ว สอบถามจากกลุ่มเป้าหมายในแต่ละกลุ่ม โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวบริเวณตลาดโคยกี เทศบาลเมืองจังหวัดราชบุรี และมีการติดต่อกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษา ประสานงานและทำความรู้จักก่อนที่จะไปเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์
2. ติดต่อบริษัทประสานงานแบบเป็นทางการ โดยจัดทำและส่งหนังสือ พร้อมแบบสอบถามไปยังเทศบาลเมืองราชบุรี เพื่อขอความร่วมมือประสานงานในการเก็บข้อมูล
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยวิธีการแจกแบบสอบถามตามกลุ่มตัวอย่าง ตามที่ได้ระบุไว้ข้างต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ชุมชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวตอบจำนวน 384 ชุด โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) จากค่าเฉลี่ย และจำนวนร้อยละ และสถิติอ้างอิง โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และรายได้เฉลี่ย เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และการพัฒนาการท่องเที่ยว ของกลุ่มชุมชนท้องถิ่น และกลุ่มผู้ประกอบการ โดยใช้ T-test เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของอายุ และรายได้เฉลี่ย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 ค่าขึ้นไป ด้วย F-test เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่ม จะนำมาเปรียบเทียบโดยใช้วิธี LSD เพื่อทดสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่ต่อไป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้เวลาในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2552 ถึงเดือนพฤษภาคม 2553

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรี

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกของตลาดโคยกี

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 5 ทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น กลุ่มชุมชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว โดยได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.1 – 4.3

ตาราง 1 แสดงข้อมูลส่วนพื้นฐานทั่วไปของคนในชุมชน

ข้อมูลส่วนพื้นฐานทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	78	60.9
หญิง	50	39.1
รวม	128	100.0

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนพื้นฐานทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
น้อยกว่า 20 ปี	53	41.4
20 – 29 ปี	7	5.5
30 – 39 ปี	24	18.8
40 – 49 ปี	32	25.0
50 – 59 ปี	12	9.3
60 ปีขึ้นไป	0	0
รวม	128	100.0
3. การศึกษา		
ประถมศึกษา	19	14.8
มัธยมศึกษาตอนต้น.	26	20.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช..	38	29.7
ปริญญาตรี/ปวส.	38	29.7
ปริญญาโท หรือสูงกว่า	7	5.5
รวม	128	100.0
4. อาชีพ		
เกษตรกร	0	0
รับจ้าง	0	0
นักเรียน/นักศึกษา	53	41.4
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	56	43.7
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	6	4.7
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	0	0
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	0	0
อื่นๆ	13	10.2
รวม	128	100.0

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนพื้นฐานทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่เกิน 5,000 บาท	59	46.1
5,001 – 10,000 บาท	12	9.3
10,001 – 15,000 บาท	26	20.3
15,001 – 20,000 บาท	24	18.8
สูงกว่า 20,001 บาท	7	5.5
รวม	128	100.0
6. ภูมิลำเนา		
ราชบุรี	121	94.5
อื่นๆ	7	5.5
รวม	128	100.0

จากตาราง 1 ข้อมูลส่วนพื้นฐานทั่วไปของคนในชุมชน พบว่า

1. เพศ พบว่า เพศชาย มีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 60.9 และเพศหญิง มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 39.1
2. อายุ พบว่า อายุน้อยกว่า 20 ปี มีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4 อายุ 20-29 ปี มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 อายุ 30-39 ปี มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 มีจำนวน 40- 49 ปี มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และอายุ 50-59 ปี มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3
3. การศึกษา พบว่า การศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 มัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 ปริญญาตรี/ปวส. มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 และปริญญาโทหรือสูงกว่า มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5
4. อาชีพ พบว่า นักเรียน/นักศึกษา มีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4 ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว มีจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 43.7 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 และอื่นๆ มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า รายได้ไม่เกิน 5,000 บาท มีจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท มีจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9 มีรายได้ 10,001 –

15,000 บาท มีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 มีรายได้ 15,001 – 20,000 บาท มีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 และมีรายได้สูงกว่า 20,001 บาท มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7

6. ภูมิลำเนา พบว่า ราชบุรี มีจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 94.5 และอื่นๆ มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5

ตาราง 2 แสดงข้อมูลส่วนพื้นฐานทั่วไปของผู้ประกอบการ

ข้อมูลส่วนพื้นฐานทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	5	16.7
หญิง	25	83.3
รวม	30	100.0
2. อายุ		
น้อยกว่า 20 ปี	4	13.3
20 – 29 ปี	11	36.7
30 – 39 ปี	6	20.0
40 – 49 ปี	4	13.3
50 – 59 ปี	5	16.7
60 ปีขึ้นไป	0	0
รวม	30	100.0
3. การศึกษา		
ประถมศึกษา	1	3.3
มัธยมศึกษาตอนต้น.	8	26.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	7	23.3
ปริญญาตรี/ปวส.	13	43.3
ปริญญาโท หรือสูงกว่า	1	3.3
รวม	30	100.0

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนพื้นฐานทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
4. อาชีพ		
เกษตรกร	1	3.3
รับจ้าง	1	3.3
นักเรียน/นักศึกษา	4	13.4
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	18	60.0
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3	10.0
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	1	3.3
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	2	6.7
อื่นๆ	0	0
รวม	30	100.0
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่เกิน 5,000 บาท	6	20.0
5,001 – 10,000 บาท	7	23.3
10,001 – 15,000 บาท	11	36.7
15,001 – 20,000 บาท	1	3.3
สูงกว่า 20,001 บาท	5	16.7
รวม	30	100.0
6. ภูมิสำเนา		
ราชบุรี	22	73.3
อื่นๆ	8	26.7
รวม	30	100.0

จากตาราง 2 ข้อมูลส่วนพื้นฐานทั่วไปของผู้ประกอบการ พบว่า

1. เพศ พบว่า เพศชาย มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และเพศหญิง มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3

2. อายุ พบว่า อายุน้อยกว่า 20 ปี มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 อายุ 20-29 ปี มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 อายุ 30-39 ปี มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 มีจำนวน 40- 49 ปี มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และอายุ 50-59 ปี มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7

3. การศึกษา พบว่า การศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 มัธยมศึกษาตอนต้น. มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 ปริญญาตรี/ปวส. มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 และปริญญาโท หรือสูงกว่า มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

4. อาชีพ พบว่า เกษตรกร มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 รับจ้าง มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 นักเรียน/นักศึกษา มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4 ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 แม่บ้าน/พ่อบ้าน มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 และอื่นๆ มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า รายได้ไม่เกิน 5,000 บาท มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 มีรายได้ 15,001 – 20,000 บาท มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 และมีรายได้สูงกว่า 20,001 บาท มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7

6. ภูมิลำเนา พบว่า ราชบุรี มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.3 และอื่นๆ มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7

ตาราง 3 แสดงข้อมูลส่วนพื้นฐานทั่วไปของนักท่องเที่ยว

ข้อมูลส่วนพื้นฐานทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	123	45.2
หญิง	149	54.8
รวม	272	100.0
2. อายุ		
น้อยกว่า 20 ปี	53	19.5
20 – 29 ปี	120	44.1
30 – 39 ปี	39	14.3
40 – 49 ปี	30	11.0
50 – 59 ปี	20	7.4
60 ปีขึ้นไป	10	3.7
รวม	272	100.0

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนพื้นฐานทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3. การศึกษา		
ประถมศึกษา	21	7.7
มัธยมศึกษาตอนต้น.	58	21.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	74	27.2
ปริญญาตรี/ปวส.	106	39.0
ปริญญาโท หรือสูงกว่า	13	4.8
รวม	272	100.0
4. อาชีพ		
เกษตรกร	5	1.8
รับจ้าง	36	13.2
นักเรียน/นักศึกษา	78	28.7
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	47	17.4
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	18	6.6
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	61	22.4
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	16	5.9
อื่นๆ	11	4.0
รวม	272	100.0
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่เกิน 5,000 บาท	30	11.0
5,001 – 10,000 บาท	107	39.3
10,001 – 15,000 บาท	37	13.6
15,001 – 20,000 บาท	60	22.1
สูงกว่า 20,001 บาท	38	14.0
รวม	272	100.0

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนพื้นฐานทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
6. ภูมิภาค		
ราชบุรี	62	22.8
อื่นๆ	210	77.2
รวม	272	100.0

จากตาราง 3 ข้อมูลส่วนพื้นฐานทั่วไปของนักท่องเที่ยว พบว่า

1. เพศ พบว่า เพศชาย มีจำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 45.2 และเพศหญิง มีจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8

2. อายุ พบว่า อายุน้อยกว่า 20 ปี มีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 อายุ 20-29 ปี มีจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 44.1 อายุ 30-39 ปี มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 มีจำนวน 40- 49 ปี มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 อายุ 50-59 ปี มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 7.4 และ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7

3. การศึกษา พบว่า การศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 มัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2ปริญญาตรี/ปวส. มีจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 39.0 และปริญญาโทหรือสูงกว่า มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8

4. อาชีพ พบว่า เกษตรกร มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 รับจ้าง มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 นักเรียน/นักศึกษา มีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว มีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6 พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 แม่บ้าน/พอบ้าน มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9 และอื่นๆ มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า รายได้ไม่เกิน 5,000 บาท มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท มีจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท มีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 13.6 มีรายได้ 15,001 – 20,000 บาท มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 22.1 และมีรายได้สูงกว่า 20,001 บาท มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0

6. ภูมิภาค พบว่า ราชบุรี มีจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 และอื่นๆ มีจำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 77.2

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรี แบ่งเป็น คนในชุมชน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว โดยได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 4 - 6

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรีของคนในชุมชน

ลักษณะการมีส่วนร่วม	n = 128		ระดับการมีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S.D.	
การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	2.29		น้อย
1. ร่วมประชุมในการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว	2.50	1.31	น้อย
2. ร่วมประชุมการกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยว	2.18	1.13	น้อย
3. ร่วมประชุมในการพัฒนาสินค้าบริการด้านการท่องเที่ยว	2.18	1.13	น้อย
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.34		ปานกลาง
4. ร่วมปฏิบัติตามข้อตกลง และกฎระเบียบของชุมชน	3.56	1.03	มาก
5. ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆตามที่ได้กำหนดไว้	3.33	1.91	น้อย
6. ร่วมประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว	3.12	1.13	น้อย
การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	3.21		ปานกลาง
7. ได้รับประโยชน์จากการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว	3.24	1.04	ปานกลาง
8. ได้รับรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์/กิจกรรมการท่องเที่ยว	3.37	1.19	ปานกลาง
9. ได้รับความรู้ต่างๆ จากการดำเนินงานของชุมชน	3.01	1.17	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	2.63		ปานกลาง
10. ร่วมให้ข้อมูลเพื่อทบทวนผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยว	2.69	1.13	ปานกลาง
11. ร่วมประเมินผลงานสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว	2.68	1.24	ปานกลาง
12. ร่วมประเมินผลและติดตามการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและชุมชนท้องถิ่น	2.52	1.18	น้อย
การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	3.32		ปานกลาง
13. การดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว	3.70	1.069	มาก
14. ฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.38	1.17	ปานกลาง
15. ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา	2.87	1.12	ปานกลาง
รวม	2.96		ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรีของคนในชุมชน ค่าเฉลี่ยรวม 2.96 ระดับการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง โดยแบ่งเป็น

ด้านการมีส่วนร่วม ในการวางแผนและประชุม ค่าเฉลี่ย 2.29 ระดับการมีส่วนร่วมระดับน้อย ซึ่งการร่วมประชุมในการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 2.50 ร่วมประชุมการกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 2.18 และร่วมประชุมในการพัฒนาสินค้าบริการด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 2.18 ระดับการมีส่วนร่วมระดับน้อย

ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ค่าเฉลี่ย 3.34 ระดับการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง ซึ่งการร่วมปฏิบัติตามข้อตกลง และกฎระเบียบของชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.56 ระดับการมีส่วนร่วมระดับมาก ส่วนการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆตามที่ได้กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ย 3.33 และร่วมประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.12 ระดับการมีส่วนร่วมระดับน้อย

ด้านการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ ค่าเฉลี่ย 3.21 ระดับการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง ได้รับรายได้จากการจำหน่ายผลผลิต/กิจกรรมการท่องเที่ยวไว้ มีค่าเฉลี่ย 3.37 ซึ่งได้รับประโยชน์จากการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.24 และได้รับความรู้ต่างๆ จากการดำเนินงานของชุมชนมีค่าเฉลี่ย 3.01 ระดับการมีส่วนร่วมระดับน้อย

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ค่าเฉลี่ย 2.63 ระดับการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง ซึ่งการร่วมให้ข้อมูลเพื่อทบทวนผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 2.69 และ ร่วมประเมินผลงานสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 2.68 ระดับการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง ส่วนการร่วมประเมินผลและติดตามการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและชุมชนท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.52 ระดับการมีส่วนร่วมระดับน้อย

ด้านการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา ค่าเฉลี่ย 3.32 ระดับการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง ซึ่งการดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.70 ระดับการมีส่วนร่วมระดับมาก ส่วนฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรมท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 3.38 และร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ย 2.87 ระดับการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ

ลักษณะการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	2.44		น้อย
1. ร่วมประชุมในการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว	2.43	1.19	น้อย
2. ร่วมประชุมการกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยว	2.43	1.22	น้อย
3. ร่วมประชุมในการพัฒนาสินค้าบริการด้านการท่องเที่ยว	2.47	1.27	น้อย
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.36		ปานกลาง
4. ร่วมปฏิบัติตามข้อตกลง และกฎระเบียบของชุมชน	3.43	1.41	มาก
5. ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆตามที่ได้กำหนดไว้	3.37	1.40	ปานกลาง
6. ร่วมประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว	3.27	1.34	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	3.19		ปานกลาง
7. ได้รับประโยชน์จากการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว	3.10	1.21	ปานกลาง
8. ได้รับรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์/กิจกรรมการท่องเที่ยว	3.37	1.16	ปานกลาง
9. ได้รับความรู้ต่างๆ จากการดำเนินงานของชุมชน	3.10	1.09	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	2.63		ปานกลาง
10. ร่วมให้ข้อมูลเพื่อทบทวนผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยว	3.07	1.34	ปานกลาง
11. ร่วมประเมินผลงานสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว	2.70	1.21	ปานกลาง
12. ร่วมประเมินผลและติดตามการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและชุมชนท้องถิ่น	2.77	1.33	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	3.20		ปานกลาง
13. การดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว	3.30	1.24	ปานกลาง
14. ฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.40	1.03	ปานกลาง
15. ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา	2.90	1.24	ปานกลาง
รวม	2.96		ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ ค่าเฉลี่ยรวม 2.96 ระดับการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง โดยแบ่งเป็น

ด้านการมีส่วนร่วม ในการวางแผนและประชุม ค่าเฉลี่ย 2.44 ระดับการมีส่วนร่วมระดับน้อย ซึ่งร่วมประชุมในการพัฒนาสินค้าบริการด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 2.47 การร่วมประชุมใน

การวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 2.43 และร่วมประชุมการกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 2.43 ระดับการมีส่วนร่วมระดับน้อย

ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ค่าเฉลี่ย 3.36 ระดับการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง ซึ่งการร่วมปฏิบัติตามข้อตกลง และกฎระเบียบของชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.43 ระดับการมีส่วนร่วมระดับมาก ส่วนการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ย 3.37 และร่วมประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.24 ระดับการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง

ด้านการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ ค่าเฉลี่ย 3.19 ระดับการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง ได้รับรายได้จากการจำหน่ายผลผลิต/กิจกรรมการท่องเที่ยวไว้ มีค่าเฉลี่ย 3.37 ซึ่งได้รับประโยชน์จากการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.10 และได้รับความรู้ต่างๆ จากการดำเนินงานของชุมชนมีค่าเฉลี่ย 3.10 ระดับการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ค่าเฉลี่ย 2.63 ระดับการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง ซึ่งการร่วมให้ข้อมูลเพื่อทบทวนผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.07 การร่วมประเมินผลและติดตามการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและชุมชนท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.77 และ ร่วมประเมินผลงานสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 2.70 ระดับการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง

ด้านการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา ค่าเฉลี่ย 3.20 ระดับการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง ซึ่งการดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.30 ระดับการมีส่วนร่วมระดับมาก ส่วนฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรมท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 3.40 และร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ย 2.90 ระดับการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง

ตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว

ลักษณะการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	3.53		มาก
1. ร่วมประชุมในการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว	3.66	1.01	มาก
2. ร่วมประชุมการกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.43	1.16	มาก
3. ร่วมประชุมในการพัฒนาสินค้าบริการด้านการท่องเที่ยว	3.49	1.02	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.59		มาก
4. ร่วมปฏิบัติตามข้อตกลง และกฎระเบียบของชุมชน	3.46	1.03	มาก
5. ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆตามที่ได้กำหนดไว้	3.77	1.91	มาก
6. ร่วมประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว	3.53	1.13	มาก
การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	3.72		มาก
7. ได้รับประโยชน์จากการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว	3.74	0.96	มาก
8. ได้รับรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์/กิจกรรมการท่องเที่ยว	3.67	1.01	มาก
9. ได้รับความรู้ต่างๆ จากการดำเนินงานของชุมชน	3.76	0.97	มาก
การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	3.66		มาก
10. ร่วมให้ข้อมูลเพื่อทบทวนผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยว	3.70	0.89	มาก
11. ร่วมประเมินผลงานสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว	3.61	0.96	มาก
12. ร่วมประเมินผลและติดตามการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและชุมชนท้องถิ่น	3.67	1.04	มาก
การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	3.75		มาก
13. การดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว	3.84	0.90	มาก
14. ฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.82	0.92	มาก
15. ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา	3.58	0.98	มาก
รวม	3.65		มาก

จากตาราง 6 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยรวม 3.65 ระดับการมีส่วนร่วมระดับมาก โดยแบ่งเป็น

ด้านการมีส่วนร่วม ในการวางแผนและประชุม ค่าเฉลี่ย 3.53 ระดับการมีส่วนร่วมระดับมาก ซึ่งการร่วมประชุมในการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.66 ร่วมประชุมในการพัฒนาสินค้าบริการด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.49 และร่วมประชุมการกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.43 ระดับการมีส่วนร่วมระดับมาก

ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ค่าเฉลี่ย 3.59 ระดับการมีส่วนร่วมระดับมาก ซึ่งการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆตามที่ได้กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ย 3.77 ร่วมประชาสัมพันธ์สินค้าและ

บริการด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.53 และร่วมปฏิบัติตามข้อตกลง และกฎระเบียบของชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.46 ระดับการมีส่วนร่วมระดับมาก

ด้านการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ ค่าเฉลี่ย 3.72 ระดับการมีส่วนร่วมระดับมาก ได้รับประโยชน์จากการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.74 ได้รับความรู้ต่างๆ จากการดำเนินงานของชุมชนมีค่าเฉลี่ย 3.76 และได้รับรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์/กิจกรรมการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.67 ระดับการมีส่วนร่วมระดับมาก

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ค่าเฉลี่ย 3.66 ระดับการมีส่วนร่วมระดับมาก ซึ่งการร่วมให้ข้อมูลเพื่อทบทวนผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.70 การร่วมประเมินผลและติดตามการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและชุมชนท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 3.67 และ ร่วมประเมินผลงานสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.61 ระดับการมีส่วนร่วมระดับมาก

ด้านการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา ค่าเฉลี่ย 3.75 ระดับการมีส่วนร่วมระดับมาก ซึ่งการดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.84 ระดับการมีส่วนร่วมระดับมาก ส่วนฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรมท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 3.82 และร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ย 3.58 ระดับการมีส่วนร่วมระดับมาก

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกของตลาดโคยก็

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกของตลาดโคยก็ ซึ่งแบ่งเป็น คนในชุมชน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว โดยแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 4 - 9

ตาราง 7 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกของตลาดโดยก๊ของคนในชุมชน

ประเด็น	n = 128		ระดับ ความ คิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
1.ป้ายบอกทางมาตลาดโดยก๊มีความชัดเจนและได้มาตรฐาน	2.86	1.19	ปานกลาง
2.สถานที่จอดรถมีเพียงพอในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	2.60	0.98	น้อย
3.ห้องสุขามีให้บริการเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.16	1.25	ปานกลาง
4.มีบริเวณที่นั่งพักผ่อนเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยวและสะอาดร่มรื่น	2.98	1.25	ปานกลาง
5.มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและดูแลด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่นักท่องเที่ยว	3.04	1.15	ปานกลาง
6.มีการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอื่นๆ	2.98	1.17	ปานกลาง
7.มีการจัดการสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น อากาศ แม่น้ำลำคลอง เป็นต้น	3.58	0.94	มาก
8.มีการกำจัดขยะที่ถูกสุขลักษณะ	3.49	0.99	มาก
9.มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่ดีและมีความน่าสนใจ	3.40	0.93	ปานกลาง
10.แหล่งท่องเที่ยว มีความน่าสนใจ และคงความเป็นตลาดริมน้ำโบราณ ไว้เป็นอย่างดี	3.41	1.08	มาก
รวม	3.15		ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกของตลาดโดยก๊ของคนในชุมชน ค่าเฉลี่ยรวม 3.15 ระดับความคิดเห็นปานกลาง โดยมีการจัดการสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น อากาศ แม่น้ำลำคลอง เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย 3.58 มีการกำจัดขยะที่ถูกสุขลักษณะ มีค่าเฉลี่ย 3.49 และแหล่งท่องเที่ยว มีความน่าสนใจ และคงความเป็นตลาดริมน้ำโบราณ ไว้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ย 3.41 ระดับความคิดเห็นมาก รองลงมา มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่ดีและมีความน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย 3.40 ห้องสุขามีให้บริการเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.16 มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและดูแลด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.04 มีบริเวณที่นั่งพักผ่อนเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว และสะอาดร่มรื่น มีค่าเฉลี่ย 2.98 มีการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและ

กิจกรรมทางการท่องเที่ยวอื่นๆ มีค่าเฉลี่ย 2.98 และป้ายบอกทางมาตลาดโดยก็มีความชัดเจนและได้มาตรฐาน มีค่าเฉลี่ย 2.86 ระดับความคิดเห็นปานกลาง และสถานที่จอดรถมีเพียงพอในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 2.60 ระดับความคิดเห็นน้อย

ตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกของตลาดโดยก็ของผู้ประกอบการ

ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1.ป้ายบอกทางมาตลาดโดยก็มีความชัดเจนและได้มาตรฐาน	3.23	1.19	ปานกลาง
2.สถานที่จอดรถมีเพียงพอในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	2.93	1.36	ปานกลาง
3.ห้องสุขามีให้บริการเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.27	1.17	ปานกลาง
4.มีบริเวณที่นั่งพักผ่อนเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยวและสะอาดร่มรื่น	2.70	1.42	ปานกลาง
5.มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและดูแลด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่นักท่องเที่ยว	3.00	1.14	ปานกลาง
6.มีการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอื่นๆ	3.20	1.13	ปานกลาง
7.มีการจัดการสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น อากาศ แม่น้ำลำคลอง เป็นต้น	3.50	1.23	มาก
8.มีการกำจัดขยะที่ถูกต้องลักษณะ	3.67	0.99	มาก
9.มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่ดีและมีความน่าสนใจ	3.53	1.25	มาก
10.แหล่งท่องเที่ยว มีความน่าสนใจ และคงความเป็นตลาดริมน้ำโบราณ ไว้เป็นอย่างดี	3.60	0.97	มาก
รวม	3.26		ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกของตลาดโดยก็ของผู้ประกอบการ ค่าเฉลี่ยรวม 3.26 ระดับความคิดเห็นปานกลาง โดยมีการกำจัดขยะที่ถูกต้องลักษณะ มีค่าเฉลี่ย 3.67 แหล่งท่องเที่ยว มีความน่าสนใจ และคงความเป็นตลาดริมน้ำโบราณ ไว้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ย 3.60 มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่ดีและมีความน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย 3.53 และมีการจัดการสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น อากาศ แม่น้ำลำคลอง

เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย 3.50 ระดับความคิดเห็นมาก และห้องสุขามีให้บริการเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.27 ป้ายบอกทางมาตลาดโดยก็มีความชัดเจนและได้มาตรฐาน มีค่าเฉลี่ย 3.23 มีการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอื่นๆ มีค่าเฉลี่ย 3.20 มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและดูแลด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.00 สถานที่จอดรถมีเพียงพอในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 2.93 และมีบริเวณที่นั่งพักผ่อนเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว และสะอาดร่มรื่น มีค่าเฉลี่ย 2.70 ระดับความคิดเห็นปานกลาง

**ตาราง 9.10 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก
9.10 ความสะดวกของตลาดโดยก็ของนักท่องเที่ยว**

ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
1.ป้ายบอกทางมาตลาดโดยก็มีความชัดเจนและได้มาตรฐาน	3.26	1.26	ปานกลาง
2.สถานที่จอดรถมีเพียงพอในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	2.84	1.08	ปานกลาง
3.ห้องสุขามีให้บริการเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว	2.96	1.32	ปานกลาง
4.มีบริเวณที่นั่งพักผ่อนเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว และสะอาดร่มรื่น	2.99	1.21	ปานกลาง
5.มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและดูแลด้านความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สินแก่นักท่องเที่ยว	3.38	1.14	ปานกลาง
6.มีการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการ ท่องเที่ยวอื่นๆ	3.32	0.94	ปานกลาง
7.มีการจัดการสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น อากาศ แม่น้ำลำคลอง เป็นต้น	3.40	1.17	ปานกลาง
8.มีการกำจัดขยะที่ถูกสุขลักษณะ	3.35	1.08	ปานกลาง
9.มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่ดีและมีความน่าสนใจ	3.52	0.95	มาก
10.แหล่งท่องเที่ยว มีความน่าสนใจ และคงความเป็นตลาดริมน้ำ โบราณ ไว้เป็นอย่างดี	3.55	1.11	มาก
รวม	3.23		ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกของตลาดโดยกีของนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยรวม 3.23 ระดับความคิดเห็นปานกลาง โดยมีแหล่งท่องเที่ยว มีความน่าสนใจ และคงความเป็นตลาดริมน้ำโบราณ ไว้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ย 3.55 มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่ดีและมีความน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย 3.52 ระดับความคิดเห็นมาก ส่วนมีการจัดการสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น อากาศ แม่น้ำลำคลอง เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย 3.40 มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและดูแลด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.38 มีการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอื่นๆ มีค่าเฉลี่ย 3.32 ป้ายบอกทางมาตลาดโดยกีมีความชัดเจนและได้มาตรฐาน มีค่าเฉลี่ย 3.26 มีบริเวณที่นั่งพักผ่อนเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว และสะอาดร่มรื่น มีค่าเฉลี่ย 2.99 ห้องสุขามีให้บริการเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 2.96 และสถานที่จอดรถมีเพียงพอในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 2.84 ระดับความคิดเห็นปานกลาง

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวด้านสิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมการท่องเที่ยว แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งแบ่งเป็นคนในชุมชน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว โดยแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 10 – 13

ตาราง 10 แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับ
นักท่องเที่ยวด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกเป็นกลุ่มคนในชุมชน
ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว

ความคิดเห็น	คนในชุมชน		ผู้ประกอบการ		นักท่องเที่ยว	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	n = 128	ละ	n = 30	ละ	n = 272	ละ
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก						
1. ห้องน้ำ	72	56.3	20	66.7	136	50.0
2. สถานที่จอดรถ รับ - ส่ง	102	79.7	23	76.7	114	41.9
3. ป้ายนำเที่ยว (ไทย - อังกฤษ)	78	60.9	19	63.3	92	33.8
4. ที่ทำการประชาสัมพันธ์ติดต่อ	64	50.0	14	46.7	103	37.9
5. เอกสารประชาสัมพันธ์	45	35.2	18	60.0	55	20.2
6. อื่นๆ	22	17.2	5	16.7	10	3.7

จากตาราง 10 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับ
นักท่องเที่ยวด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกเป็น

คนในชุมชนต้องการห้องน้ำ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 56.3 สถานที่จอดรถรับ - ส่ง
จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 79.7 ป้ายนำเที่ยว (ไทย - อังกฤษ) จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ
60.9 ที่ทำการประชาสัมพันธ์ติดต่อ จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 เอกสารประชาสัมพันธ์
จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 35.2 และอื่นๆ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2

ผู้ประกอบการต้องการห้องน้ำ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 สถานที่จอดรถรับ -
ส่ง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.7 ป้ายนำเที่ยว (ไทย - อังกฤษ) จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ
63.3 ที่ทำการประชาสัมพันธ์ติดต่อ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 เอกสารประชาสัมพันธ์
จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 และอื่นๆ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7

นักท่องเที่ยวต้องการห้องน้ำ จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 สถานที่จอดรถรับ - ส่ง
จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 41.9 ป้ายนำเที่ยว (ไทย - อังกฤษ) จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ
33.8 ที่ทำการประชาสัมพันธ์ติดต่อ จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9 เอกสารประชาสัมพันธ์
จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 และอื่นๆ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7

ตาราง 11 แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับ
นักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกเป็นชนในชุมชน
ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว

ความคิดเห็น	คนในชุมชน		ผู้ประกอบการ		นักท่องเที่ยว	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	n = 128	ละ	n = 30	ละ	n = 272	ละ
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว						
1. การเดินซื้อสินค้า	0	0	26	86.7	137	50.4
2. การนั่งเรือชมทัศนียภาพ และล่องเรือ ไหว้พระ	33	25.8	13	43.3	108	39.7
3. การรับประทานอาหาร	58	45.3	17	56.7	112	41.2
4. การประกอบอาหาร	24	18.8	6	20.0	26	9.6
5. การร่วมกิจกรรมในเทศกาลต่างๆ	71	55.5	6	20.0	65	23.9
6. อื่นๆ	19	14.8	2	6.7	8	2.9

จากตาราง 11 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับ
นักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกเป็น

คนในชุมชนต้องการการนั่งเรือชมทัศนียภาพ และล่องเรือไหว้พระ จำนวน 33 คน คิดเป็น
ร้อยละ 25.8 การรับประทานอาหาร จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 การประกอบอาหาร
จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 การร่วมกิจกรรมในเทศกาลต่างๆ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ
55.5 และอื่นๆ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8

ผู้ประกอบการต้องการการเดินซื้อสินค้า จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 86.7 การนั่งเรือ
ชมทัศนียภาพ และล่องเรือไหว้พระ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 การรับประทานอาหาร
จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.7 การประกอบอาหาร จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 การร่วม
กิจกรรมในเทศกาลต่างๆ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และอื่นๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ
6.7

นักท่องเที่ยวต้องการการเดินซื้อสินค้า จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4 การนั่งเรือ
ชมทัศนียภาพ และล่องเรือไหว้พระ จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 39.7 การรับประทานอาหาร
จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2 การประกอบอาหาร จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6 การ

ร่วมกิจกรรมในเทศกาลต่างๆ จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 และอื่นๆ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มเติม จำแนกเป็นกลุ่มคนในชุมชนผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว

ความคิดเห็น	คนในชุมชน		ผู้ประกอบการ		นักท่องเที่ยว	
	จำนวน n = 128	ร้อยละ	จำนวน n = 30	ร้อยละ	จำนวน n = 272	ร้อยละ
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มเติม						
จากปัจจุบัน						
1. การให้อาหารปลา	73	57.0	23	76.7	115	42.3
2. การแสดงนาฏศิลป์ และศิลปะพื้นบ้าน	65	50.8	19	63.3	98	36.0
3. มุมกิจกรรมวาดภาพระบายสี ปั้นตุ๊กตาดินเผาสำหรับเด็ก	51	39.8	8	26.7	37	13.6
4. มุมฝึกสอนการประดิษฐ์สินค้าหัตถกรรม	40	31.3	7	23.3	95	34.9
5. การขายอาหารบนเรือริมแม่น้ำแม่กลอง	59	46.1	12	40.0	98	36.0
6. การจัดกิจกรรมทางน้ำ เช่น การพายเรือ การเล่นเจ็ตสกี	26	20.3	16	53.3	70	25.7
7. อื่นๆ	0	0	4	13.3	9	3.3

จากตาราง 12 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มเติม จำแนกเป็น

คนในชุมชนต้องการกิจกรรมการให้อาหารปลา จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 57.0 การแสดงนาฏศิลป์ และศิลปะพื้นบ้าน จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 50.8 มุมกิจกรรมวาดภาพระบายสี ปั้นตุ๊กตาดินเผาสำหรับเด็ก จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8 มุมฝึกสอนการประดิษฐ์สินค้าหัตถกรรม จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 การขายอาหารบนเรือริมแม่น้ำแม่กลอง จำนวน 59

คน คิดเป็นร้อยละ 46.1 การจัดกิจกรรมทางน้ำ เช่น การพายเรือ การเล่นเจ็ทสกี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3

ผู้ประกอบการต้องการกิจกรรมการให้อาหารปลา จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.7 การแสดงนาฏศิลป์ และศิลปะพื้นบ้าน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 มุมกิจกรรมวาดภาพระบายสี ปั่นตุ๊กตาดินเผาสำหรับเด็ก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 มุมฝึกสอนการประดิษฐ์สินค้าหัตถกรรม จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 การขายอาหารบนเรือริมแม่น้ำแม่กลอง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 การจัดกิจกรรมทางน้ำ เช่น การพายเรือ การเล่นเจ็ทสกี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3

นักท่องเที่ยวต้องการกิจกรรมการให้อาหารปลา จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 การแสดงนาฏศิลป์ และศิลปะพื้นบ้าน จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 มุมกิจกรรมวาดภาพระบายสี ปั่นตุ๊กตาดินเผาสำหรับเด็ก จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 13.6 มุมฝึกสอนการประดิษฐ์สินค้าหัตถกรรม จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 34.9 การขายอาหารบนเรือริมแม่น้ำแม่กลอง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 การจัดกิจกรรมทางน้ำ เช่น การพายเรือ การเล่นเจ็ทสกี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7

ตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับ
การบริการของนักท่องเที่ยวด้าน แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจำแนกเป็น
ตารางที่ 13ก คนในชุมชน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว

ความคิดเห็น	คนในชุมชน		ผู้ประกอบการ		นักท่องเที่ยว	
	จำนวน n = 128	ร้อยละ	จำนวน n = 30	ร้อยละ	จำนวน n = 272	ร้อยละ
แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน						
1. ร่วมอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม	122	95.3	23	76.7	162	59.6
2. ร่วมกันเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ	83	64.8	21	70.0	150	55.1
3. ร่วมกันลดปริมาณการก่อให้เกิดของเสียจำพวกขยะ พลาสติก โฟมและอื่นๆ	66	51.6	18	60.0	129	47.4
4. อื่นๆ	7	5.5	4	13.3	17	6.3

จากตาราง 13 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวด้านแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จำแนกเป็น

คนในชุมชนต้องการร่วมอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 95.3 ร่วมกันเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8 ร่วมกันลดปริมาณการก่อให้เกิดของเสียจำพวกขยะ พลาสติก โฟมและอื่นๆ จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 51.6 และอื่นๆ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5

ผู้ประกอบการต้องการร่วมอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.7 ร่วมกันเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0 ร่วมกันลดปริมาณการก่อให้เกิดของเสียจำพวกขยะ พลาสติก โฟมและอื่นๆ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 และอื่นๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3

นักท่องเที่ยวต้องการร่วมอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 59.6 ร่วมกันเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 55.1 ร่วมกันลดปริมาณการก่อให้เกิดของเสียจำพวกขยะ พลาสติก โฟมและอื่นๆ จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 47.4 และอื่นๆ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3

ส่วนที่ 5 ทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เทศบาลเมืองราชบุรี โดยได้แสดงผลทดสอบตามสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 กลุ่มชนชนท้องถิ่นที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโคยกี เทศบาลเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 เพศที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโคยกี ต่างกัน

ตาราง 14 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมของชุมชน
ท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรี

ลักษณะการมีส่วนร่วม	เพศ (n = 128)				t.	Sig.
	ชาย (n=78)		หญิง (n=50)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและ ประชุม	2.38	1.20	2.00	1.01	.004	.948
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.55	1.05	3.10	0.79	3.802	.053
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	3.42	0.86	2.72	0.97	1.246	.266
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผล	2.63	1.14	2.50	0.99	.416	.520
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	3.51	0.96	2.88	0.77	15.348	.000

จากตาราง 4.14 พบว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรี เมื่อทดสอบความแตกต่างเชิงสถิติด้วยการวิเคราะห์ T-test พบว่า

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มีค่า T = 0.004 และค่า Sig. = 0.948 (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มชุมชนท้องถิ่นเพศชายให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมมากกว่าเพศหญิง

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่า T = 3.802 และค่า Sig. = 0.053 (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มชุมชนท้องถิ่นเพศชายให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากกว่าเพศหญิง

การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มีค่า T = 1.246 และค่า Sig. = 0.266 (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มชุมชนท้องถิ่นเพศชายให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มากกว่าเพศหญิง

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่า T = 0.416 และค่า Sig. = 0.520 (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วม

ในการติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มชุมชนท้องถิ่นเพศชายให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มากกว่าเพศหญิง

การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มีค่า $T = 15.348$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาแตกต่างกัน โดยกลุ่มชุมชนท้องถิ่นเพศชายให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่าเพศหญิง

สมมติฐานที่ 1.2 อายุที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยก็ต่างกัน

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชน

การมีส่วนร่วมท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรีจำแนกตามอายุ

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อายุ (n = 128)									
	น้อยกว่า 20 ปี		20-29 ปี		30-39 ปี		40-49 ปี		50-59 ปี	
	n = 53	n = 7	n = 24	n = 32	n = 12					
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	2.25	0.98	5.00	0.00	2.00	1.02	1.69	0.86	2.50	0.52
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.23	0.67	5.00	0.00	3.50	0.51	3.13	1.48	3.50	0.52
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	3.09	0.93	5.00	0.00	2.75	1.11	2.81	0.40	4.00	0.00
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	2.40	1.01	5.00	0.00	2.50	1.14	2.25	0.76	3.00	0.00
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	3.23	0.95	5.00	0.00	2.75	1.113	3.44	0.50	3.00	0.000
รวม	2.84	0.71	5.00	0.00	2.70	0.98	2.66	0.80	3.2	0.21

ตาราง 16 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมของชุมชน
ท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรี

ลักษณะการมีส่วนร่วม		อายุ				
		Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	Between Groups	65.282	4	16.321	20.138	.000
	Within Groups	99.686	123	0.810		
	Total	164.969	127			
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	Between Groups	22.217	4	5.554	6.847	.000
	Within Groups	99.783	123	0.811		
	Total	122.000	127			
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	Between Groups	40.276	4	10.069	15.898	.000
	Within Groups	77.903	123	0.633		
	Total	118.180	127			
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	Between Groups	48.540	4	12.135	14.825	.000
	Within Groups	100.679	123	0.819		
	Total	149.219	127			
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	Between Groups	29.311	4	7.328	10.774	.000
	Within Groups	83.658	123	0.680		
	Total	112.969	127			

จากตาราง 15 แสดงค่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาล และตาราง 16 เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาล เมืองราชบุรี จำแนกตามอายุพบว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรี เมื่อทดสอบความแตกต่างเชิงสถิติด้วยการวิเคราะห์ F-test พบว่า

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มีค่า $F = 20.138$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่า $F = 6.847$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มีค่า $F = 15.898$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่า $F = 14.825$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มีค่า $F = 10.774$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาแตกต่างกัน

ดังนั้น เพื่อทราบถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างอายุของกลุ่มชุมชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยก็ในด้านต่างๆ ในระดับที่แตกต่างกัน จึงได้ทำการทดสอบ LSD ผลการทดสอบปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 17 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุเป็นคู่ๆ ของกลุ่มชุมชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อายุ (I)	อายุ (J)	Mean	Std. Error	Sig.
			Difference (I-J)		
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	น้อยกว่า20ปี	20-29ปี	-2.755(*)	.362	.000
		30-39ปี	.245	.221	.270
		40-49ปี	.558(*)	.202	.007
		50-59ปี	-.255	.288	.378
	20-29ปี	น้อยกว่า20ปี	2.755(*)	.362	.000
		30-39ปี	3.000(*)	.387	.000
		40-49ปี	3.313(*)	.376	.000
		50-59ปี	2.500(*)	.428	.000

ตาราง 17 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อายุ (I)	อายุ (J)	Mean			
			Difference (I-J)	Std.Error	Sig.	
	30-39ปี	น้อยกว่า20ปี	-.245	.221	.270	
		20-29ปี	-3.000(*)	.387	.000	
		40-49ปี	.313	.243	.201	
		50-59ปี	-.500	.318	.119	
	40-49ปี	น้อยกว่า20ปี	-.558(*)	.202	.007	
		20-29ปี	-3.313(*)	.376	.000	
		30-39ปี	-.313	.243	.201	
		50-59ปี	-.813(*)	.305	.009	
	50-59ปี	น้อยกว่า20ปี	.255	.288	.378	
		20-29ปี	-2.500(*)	.428	.000	
		30-39ปี	.500	.318	.119	
		40-49ปี	.813(*)	.305	.009	
	2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	น้อยกว่า20ปี	20-29ปี	-1.774(*)	.362	.000
			30-39ปี	-.274	.222	.219
			40-49ปี	.101	.202	.616
			50-59ปี	-.274	.288	.344
20-29ปี		น้อยกว่า20ปี	1.774(*)	.362	.000	
		30-39ปี	1.500(*)	.387	.000	
		40-49ปี	1.875(*)	.376	.000	
		50-59ปี	1.500(*)	.428	.001	
30-39ปี		น้อยกว่า20ปี	.274	.222	.219	
		20-29ปี	-1.500(*)	.387	.000	
		40-49ปี	.375	.243	.126	
		50-59ปี	.000	.318	1.000	
40-49ปี		น้อยกว่า20ปี	-.101	.202	.616	
		20-29ปี	-1.875(*)	.376	.000	
		30-39ปี	-.375	.243	.126	
		50-59ปี	-.375	.305	.221	

ตาราง 17 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อายุ (I)	อายุ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	50-59ปี	น้อยกว่า20ปี	.274	.288	.344
		20-29ปี	-1.500(*)	.428	.001
		30-39ปี	.000	.318	1.000
		40-49ปี	.375	.305	.221
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	น้อยกว่า20ปี	20-29ปี	-1.906(*)	.320	.000
		30-39ปี	.344	.196	.081
		40-49ปี	.282	.178	.116
		50-59ปี	-.906(*)	.254	.001
	20-29ปี	น้อยกว่า20ปี	1.906(*)	.320	.000
		30-39ปี	2.250(*)	.342	.000
		40-49ปี	2.188(*)	.332	.000
		50-59ปี	1.000(*)	.378	.009
	30-39ปี	น้อยกว่า20ปี	-.344	.196	.081
		20-29ปี	-2.250(*)	.342	.000
		40-49ปี	-.063	.215	.772
		50-59ปี	-1.250(*)	.281	.000
	40-49ปี	น้อยกว่า20ปี	-.282	.178	.116
		20-29ปี	-2.188(*)	.332	.000
		30-39ปี	.063	.215	.772
		50-59ปี	-1.188(*)	.269	.000
50-59ปี	น้อยกว่า20ปี	.906(*)	.254	.001	
	20-29ปี	-1.000(*)	.378	.009	
	30-39ปี	1.250(*)	.281	.000	
	40-49ปี	1.188(*)	.269	.000	
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผล	น้อยกว่า20ปี	20-29ปี	-2.604(*)	.364	.000
		30-39ปี	-.104	.223	.642
		40-49ปี	.146	.203	.472
		50-59ปี	-.604(*)	.289	.039

ตาราง 17 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อายุ (I)	อายุ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	20-29ปี	น้อยกว่า20ปี	2.604(*)	.364	.000
		30-39ปี	2.500(*)	.389	.000
		40-49ปี	2.750(*)	.378	.000
		50-59ปี	2.000(*)	.430	.000
	30-39ปี	น้อยกว่า20ปี	.104	.223	.642
		20-29ปี	-2.500(*)	.389	.000
		40-49ปี	.250	.244	.308
		50-59ปี	-.500	.320	.121
	40-49ปี	น้อยกว่า20ปี	-.146	.203	.472
		20-29ปี	-2.750(*)	.378	.000
		30-39ปี	-.250	.244	.308
		50-59ปี	-.750(*)	.306	.016
	50-59ปี	น้อยกว่า20ปี	.604(*)	.289	.039
		20-29ปี	-2.000(*)	.430	.000
		30-39ปี	.500	.320	.121
		40-49ปี	.750(*)	.306	.016
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	น้อยกว่า20ปี	20-29ปี	-1.774(*)	.332	.000
		30-39ปี	.476(*)	.203	.020
		40-49ปี	-.211	.185	.255
		50-59ปี	.226	.264	.392
	20-29ปี	น้อยกว่า20ปี	1.774(*)	.332	.000
		30-39ปี	2.250(*)	.354	.000
		40-49ปี	1.563(*)	.344	.000
		50-59ปี	2.000(*)	.392	.000
	30-39ปี	น้อยกว่า20ปี	-.476(*)	.203	.020
		20-29ปี	-2.250(*)	.354	.000
		40-49ปี	-.688(*)	.223	.002
		50-59ปี	-.250	.292	.393

ตาราง 17 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อายุ (I)	อายุ (J)	Mean		
			Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	40-49ปี	น้อยกว่า20ปี	.211	.185	.255
		20-29ปี	-1.563(*)	.344	.000
		30-39ปี	.688(*)	.223	.002
		50-59ปี	.438	.279	.120
	50-59ปี	น้อยกว่า20ปี	-.226	.264	.392
		20-29ปี	-2.000(*)	.392	.000
		30-39ปี	.250	.292	.393
		40-49ปี	-.438	.279	.120

จากตาราง 17 พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ กับอายุของกลุ่มชุมชนท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตามความแตกต่างของอายุ 29 คู่ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม

1.1 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 20-29 ปี และ 40-49 ปี (2 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 30-39 ปี และ 50-59 ปี

1.2 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุน้อยกว่า 20-29 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 30-39 ปี 40-49 ปี และ 50-59 ปี (3 คู่)

1.3 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 30-39 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม ไม่แตกต่างกับกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 40-49 ปี และ 50-59 ปี

1.4 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 40-49 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ และ 50-59 ปี (1 คู่)

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

2.1 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 20-29 ปี (1 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 30-39 ปี 40-49 ปี และ 50-59 ปี

5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา

5.1 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 20-29 ปี และ 30-39 ปี (2 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 40-49 ปี และ 50-59 ปี

5.2 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 20-29 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 30-39 ปี 40-49 ปี และ 50-59 ปี (3 คู่)

5.3 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 30-39 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 40-49 ปี (1 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 50-59 ปี

5.4 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 40-49 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา ไม่แตกต่างกันกับกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 50-59 ปี

สมมติฐานที่ 1.3 การศึกษาที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยก็ต่างกัน

ตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชน

ตามลักษณะการศึกษาลงพื้นที่เทศบาลเมืองราชบุรีจำแนกตามการศึกษา

ลักษณะการมีส่วนร่วม	การศึกษา (n = 128)									
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น.		มัธยมศึกษาตอนปลายปวช..		ปริญญาตรี/ปวส.		ปริญญาโทหรือสูงกว่า	
	n = 19	n = 26	n = 38	n = 38	n = 7					
รวม	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	1.63	0.96	2.00	1.02	2.21	0.91	2.21	0.91	5.00	0.00
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.63	0.50	2.96	0.72	3.34	0.75	3.26	1.28	5.00	0.00
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	3.32	0.48	2.92	1.23	3.03	0.59	3.00	0.99	5.00	0.00
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	1.63	0.96	2.50	0.51	2.55	0.98	2.68	0.93	5.00	0.00
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	2.63	0.50	3.00	0.69	3.82	0.69	2.89	0.92	5.00	0.00
รวม	2.56	0.68	2.68	0.83	2.99	0.78	2.81	1.00	5.00	0.000

ตาราง 19 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชน
ท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรี

ลักษณะการมีส่วนร่วม		การศึกษา				
		Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	Between Groups	61.916	4	15.479	18.475	.000
	Within Groups	103.053	123	.838		
	Total	164.969	127			
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	Between Groups	24.696	4	6.174	7.805	.000
	Within Groups	97.304	123	.791		
	Total	122.000	127			
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	Between Groups	27.255	4	6.814	9.217	.000
	Within Groups	90.925	123	.739		
	Total	118.180	127			
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	Between Groups	58.692	4	14.673	19.937	.000
	Within Groups	90.526	123	.736		
	Total	149.219	127			
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	Between Groups	47.258	4	11.815	22.115	.000
	Within Groups	65.711	123	.534		
	Total	112.969	127			

จากตาราง 18 แสดงค่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาล และตาราง 19 เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาล เมืองราชบุรี จำแนกตามการศึกษาพบว่า การศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรี เมื่อทดสอบความแตกต่างเชิงสถิติด้วยการวิเคราะห์ F-test พบว่า

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มีค่า F = 18.475 และค่า Sig. = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า การศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่า $F = 7.805$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า การศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มีค่า $F = 9.217$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า การศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่า $F = 19.937$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า การศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มีค่า $F = 22.115$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า การศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาแตกต่างกัน

ดังนั้น เพื่อทราบถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างการศึกษาของกลุ่มชุมชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยก็ในด้านต่างๆ ในระดับที่แตกต่างกัน จึงได้ทำการทดสอบ LSD ผลการทดสอบปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 20 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการศึกษาเป็นคู่ๆ ของกลุ่มชุมชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD

ลักษณะการมีส่วนร่วม	การศึกษา (I)	การศึกษา (J)	Mean	Std.Error	Sig.
			Difference (I-J)		
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน และประชุม	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	-0.368	.276	.185
		มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช.	-0.579(*)	.257	.026
	ปริญญาตรี/ ปวส.	ปริญญาโทหรือ สูงกว่า	-0.579(*)	.257	.026
			-3.368(*)	.405	.000

ตาราง 20 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	การศึกษา (I)	การศึกษา (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.	
ตอนต้น	มัธยมศึกษา	ประถมศึกษา	.368	.276	.185	
	ตอนปลาย/ ปวช.	มัธยมศึกษา				
		ปริญญาตรี/ ปวส.				
		ปริญญาโทหรือ สูงกว่า				
		ปริญญาตรี/ ปวส.				
	ปริญญาโทหรือ สูงกว่า					
	ปริญญาตรี/ ปวส.					
	ปริญญาโทหรือ สูงกว่า					
	ปริญญาตรี/ ปวส.					
	ปริญญาโทหรือ สูงกว่า					
ปริญญาตรี/ ปวส.						
ตอนต้น	มัธยมศึกษา	ประถมศึกษา	.579(*)	.257	.026	
	ตอนปลาย/ ปวช.	มัธยมศึกษา				
		ปริญญาตรี/ ปวส.				
		ปริญญาโทหรือ สูงกว่า				
		ปริญญาตรี/ ปวส.				
	ปริญญาโทหรือ สูงกว่า					
	ปริญญาตรี/ ปวส.					
	ปริญญาโทหรือ สูงกว่า					
	ปริญญาตรี/ ปวส.					
	ปริญญาโทหรือ สูงกว่า					
ปริญญาตรี/ ปวส.						

ตาราง 20 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	การศึกษา (I)	การศึกษา (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	ปริญญาโท หรือสูงกว่า	ประถมศึกษา	3.368(*)	.405	.000
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	3.000(*)	.390	.000
		มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช.	2.789(*)	.376	.000
		ปริญญาตรี/ ปวส.	2.789(*)	.376	.000
		ปริญญาโทหรือ สูงกว่า			
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	.670(*)	.268	.014
		มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช.	.289	.250	.249
		ปริญญาตรี/ ปวส.	.368	.250	.143
		ปริญญาโทหรือ สูงกว่า	-1.368(*)	.393	.001
		มัธยมศึกษา ตอนต้น			
		ปริญญาตรี/ ปวส.			
		ปริญญาโทหรือ สูงกว่า			
		ปริญญาโทหรือ สูงกว่า			
		ปริญญาโทหรือ สูงกว่า			
		ปริญญาโทหรือ สูงกว่า			

ตาราง 20 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	การศึกษา (I)	การศึกษา (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	มัธยมศึกษา	ประถมศึกษา	-.289	.250	.249
	ตอนปลาย/ ปวช.	มัธยมศึกษา ตอนต้น	.381	.226	.095
		ปริญญาตรี/ ปวส.	.079	.204	.699
		ปริญญาโทหรือ สูงกว่า	-1.658(*)	.366	.000
	ปริญญาตรี/ ปวส.	ประถมศึกษา	-.368	.250	.143
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	.302	.226	.185
		มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ปวช.	-.079	.204	.699
		ปริญญาโทหรือ สูงกว่า	-1.737(*)	.366	.000
	ปริญญาโท หรือสูงกว่า	ประถมศึกษา	1.368(*)	.393	.001
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	2.038(*)	.379	.000
		มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช.	1.658(*)	.366	.000
		ปริญญาตรี/ ปวส.	1.737(*)	.366	.000

ตาราง 20 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	การศึกษา (I)	การศึกษา (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.	
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	.393	.259	.133	
		มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช.	.289	.242	.233	
		ปริญญาตรี/ ปวส.	.316	.242	.194	
		ปริญญาโทหรือ สูงกว่า	-1.684(*)	.380	.000	
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	ประถมศึกษา	-.393	.259	.133
		มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช.	มัธยมศึกษา ตอนต้น	-.103	.219	.638
		ปริญญาตรี/ ปวส.	มัธยมศึกษา ตอนต้น	-.077	.219	.726
		ปริญญาโทหรือ สูงกว่า	มัธยมศึกษา ตอนต้น	-2.077(*)	.366	.000
		มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช.	ประถมศึกษา	-.289	.242	.233
		มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช.	มัธยมศึกษา ตอนต้น	.103	.219	.638
		ปริญญาตรี/ ปวส.	มัธยมศึกษา ตอนต้น	.026	.197	.894
		ปริญญาโทหรือ สูงกว่า	มัธยมศึกษา ตอนต้น	-1.974(*)	.354	.000

ตาราง 20 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	การศึกษา (I)	การศึกษา (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.	
	ปริญญาตรี/ ปวส.	ประถมศึกษา	-.316	.242	.194	
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	.077	.219	.726	
		มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช.	ปริญญาโทหรือ สูงกว่า	-.026	.197	.894
			ปริญญาโท หรือสูงกว่า	-2.000(*)	.354	.000
		ปริญญาโท หรือสูงกว่า	ประถมศึกษา	1.684(*)	.380	.000
			มัธยมศึกษา ตอนต้น	2.077(*)	.366	.000
		มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช.	ปริญญาตรี/ ปวส.	1.974(*)	.354	.000
			ปริญญาตรี/ ปวส.	2.000(*)	.354	.000
	4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผล	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	-.868(*)	.259	.001
			มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช.	-.921(*)	.241	.000
ปริญญาตรี/ ปวส.			-1.053(*)	.241	.000	
ปริญญาโทหรือ สูงกว่า			-3.368(*)	.379	.000	

ตาราง 20 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	การศึกษา (I)	การศึกษา (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.	
ตอนต้น	มัธยมศึกษา	ประถมศึกษา	.868(*)	.259	.001	
	ตอนปลาย/ ปวช.	มัธยมศึกษา				
		ตอนปลาย/ ปวช.		-.053	.218	.810
		ปริญญาตรี/ ปวส.		-.184	.218	.400
		ปริญญาโทหรือ สูงกว่า		-2.500(*)	.365	.000
ตอนต้น	มัธยมศึกษา	ประถมศึกษา	.921(*)	.241	.000	
	ตอนปลาย/ ปวช.	มัธยมศึกษา				
		ตอนต้น		.053	.218	.810
		ปริญญาตรี/ ปวส.		-.132	.197	.505
		ปริญญาโทหรือ สูงกว่า		-2.447(*)	.353	.000
ตอนต้น	ปริญญาตรี/ ปวส.	ประถมศึกษา	1.053(*)	.241	.000	
	ตอนปลาย/ ปวช.	มัธยมศึกษา				
		ตอนต้น		.184	.218	.400
		มัธยมศึกษา				
		ตอนปลาย/ ปวช.		.132	.197	.505
ตอนต้น	ปริญญาโทหรือ สูงกว่า					
	ปริญญาโทหรือ สูงกว่า		-2.316(*)	.353	.000	

ตาราง 20 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	การศึกษา (I)	การศึกษา (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	ปริญญาโท หรือสูงกว่า	ประถมศึกษา	3.368(*)	.379	.000
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	2.500(*)	.365	.000
		มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช.	2.447(*)	.353	.000
		ปริญญาตรี/ ปวส.	2.316(*)	.353	.000
		ปริญญาโทหรือ สูงกว่า			
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	-.368	.221	.097
		มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช.	-1.184(*)	.205	.000
		ปริญญาตรี/ ปวส.	-.263	.205	.202
		ปริญญาโทหรือ สูงกว่า	-2.368(*)	.323	.000
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	.368	.221	.097
		มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช.	-.816(*)	.186	.000
		ปริญญาตรี/ ปวส.	.105	.186	.573
		ปริญญาโทหรือ สูงกว่า	-2.000(*)	.311	.000

ตาราง 20 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	การศึกษา (I)	การศึกษา (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	มัธยมศึกษา	ประถมศึกษา	1.184(*)	.205	.000
	ตอนปลาย/ ปวช.	มัธยมศึกษา ตอนต้น	.816(*)	.186	.000
		ปริญญาตรี/ ปวส.	.921(*)	.168	.000
		ปริญญาโทหรือ สูงกว่า	-1.184(*)	.301	.000
	ปริญญาตรี/ ปวส.	ประถมศึกษา	.263	.205	.202
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	-.105	.186	.573
		มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช.	-.921(*)	.168	.000
		ปริญญาโทหรือ สูงกว่า	-2.105(*)	.301	.000
	ปริญญาโท หรือสูงกว่า	ประถมศึกษา	2.368(*)	.323	.000
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	2.000(*)	.311	.000
		มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช.	1.184(*)	.301	.000
		ปริญญาตรี/ ปวส.	2.105(*)	.301	.000

จากตาราง 20 พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ กับการศึกษาของกลุ่มชุมชนท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตามความแตกต่างของการศึกษา 29 คู่ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม

5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา

5.1 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และปริญญาโทหรือสูงกว่า (2 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและปริญญาตรี/ปวส.

5.2 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และปริญญาโทหรือสูงกว่า (2 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี/ปวส.

5.3 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี/ปวส. และปริญญาโทหรือสูงกว่า (2 คู่)

5.4 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี/ปวส. มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า (1 คู่)

สมมติฐานที่ 1.4 อาชีพที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยที่ต่างกัน

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรีจำแนกตามอาชีพ

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (n = 128)							
	นักเรียน/นักศึกษา		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว		ข้าราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ		อื่นๆ	
	n = 53	n = 56	n = 6	n = 13				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	2.25	0.98	2.04	0.95	2.00	0.00	3.15	2.08
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.23	0.67	3.29	1.17	3.00	0.00	4.54	0.52
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	3.09	0.93	3.11	0.87	2.00	0.00	4.08	1.04
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	2.40	1.01	2.57	0.95	2.00	0.00	3.62	1.56
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	3.23	0.95	3.04	0.83	3.00	0.00	4.54	0.52
รวม	2.84	0.91	2.81	0.95	2.40	0.00	3.99	1.14

ตาราง 22 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมของชุมชน
ท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรี

ลักษณะการมีส่วนร่วม		อาชีพ				Sig.
		Sum of Squares	df	Mean Squares	F	
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	Between Groups	13.537	3	4.512	3.695	.014
	Within Groups	151.432	124	1.221		
	Total	164.969	127			
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	Between Groups	20.058	3	6.686	8.133	.000
	Within Groups	101.942	124	.822		
	Total	122.000	127			
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	Between Groups	19.371	3	6.457	8.103	.000
	Within Groups	98.809	124	.797		
	Total	118.180	127			
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	Between Groups	17.748	3	5.916	5.580	.001
	Within Groups	131.470	124	1.060		
	Total	149.219	127			
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	Between Groups	24.526	3	8.175	11.462	.000
	Within Groups	88.442	124	.713		
	Total	112.969	127			

จากตาราง 21 แสดงค่าค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาล และตาราง 22 เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาล เมืองราชบุรี จำแนกตามอาชีพพบว่า อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรี เมื่อทดสอบความแตกต่างเชิงสถิติด้วยการวิเคราะห์ F-test พบว่า

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มีค่า $F = 3.695$ และค่า $Sig. = 0.014$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่า $F = 8.133$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มีค่า $F = 8.103$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่า $F = 5.580$ และค่า $Sig. = 0.001$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มีค่า $F = 11.462$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาแตกต่างกัน

ดังนั้น เพื่อทราบถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างอาชีพของกลุ่มชุมชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยกึ่งในด้านต่างๆ ในระดับที่แตกต่างกัน จึงได้ทำการทดสอบ LSD ผลการทดสอบปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 23 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพเป็นคู่ๆ ของกลุ่มชุมชน

ตาราง 23 ท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean		
			Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน และประชุม	นักเรียน/ นักศึกษา	ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	.210	.212	.324
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.245	.476	.607
	อื่นๆ				
		อื่นๆ	-.909(*)	.342	.009

ตาราง 23 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	นักเรียน/ นักศึกษา	-.210	.212	.324
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.036	.475	.940
		อื่นๆ	-1.118(*)	.340	.001
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-.245	.476	.607
	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	นักเรียน/ นักศึกษา	-.036	.475	.940
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-1.154(*)	.545	.036
		อื่นๆ	.909(*)	.342	.009
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	1.118(*)	.340	.001
	อื่นๆ	นักเรียน/ นักศึกษา	1.154(*)	.545	.036
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ			
		อื่นๆ			
		อื่นๆ			
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	นักเรียน/ นักศึกษา	ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.059	.174	.733
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.226	.391	.563
		อื่นๆ	-1.312(*)	.281	.000
		อื่นๆ			

ตาราง 23 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ		Mean	Std.Error	Sig.
	(I)	(J)	Difference (I-J)		
	ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	นักเรียน/ นักศึกษา	.059	.174	.733
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.286	.389	.465
		อื่นๆ	-1.253(*)	.279	.000
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-0.226	.391	.563
	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	นักเรียน/ นักศึกษา	-0.286	.389	.465
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-1.538(*)	.448	.001
		อื่นๆ	1.312(*)	.281	.000
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	1.253(*)	.279	.000
	อื่นๆ	นักเรียน/ นักศึกษา	1.538(*)	.448	.001
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	1.538(*)	.448	.001
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	1.538(*)	.448	.001
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	1.538(*)	.448	.001
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	นักเรียน/ นักศึกษา	ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.013	.171	.940
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	1.094(*)	.385	.005
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	1.094(*)	.385	.005
		อื่นๆ	-.983(*)	.276	.001

ตาราง 23 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean		
			Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	นักเรียน/ นักศึกษา	.013	.171	.940
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	1.107(*)	.383	.005
		อื่นๆ	-.970(*)	.275	.001
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-1.094(*)	.385	.005
	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	นักเรียน/ นักศึกษา	-1.107(*)	.383	.005
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-2.077(*)	.441	.000
		อื่นๆ	.983(*)	.276	.001
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	.970(*)	.275	.001
	อื่นๆ	นักเรียน/ นักศึกษา	2.077(*)	.441	.000
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ			
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว			
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ			
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผล	นักเรียน/ นักศึกษา	ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.175	.197	.376
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.396	.444	.373
		อื่นๆ	-1.219(*)	.319	.000
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ			

ตาราง 23 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ		Mean	Std.Error	Sig.
	(I)	(J)	Difference (I-J)		
	ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	นักเรียน/ นักศึกษา	.175	.197	.376
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.571	.442	.199
		อื่นๆ	-1.044(*)	.317	.001
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-0.396	.444	.373
	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-0.571	.442	.199
		อื่นๆ	-1.615(*)	.508	.002
		นักเรียน/ นักศึกษา	1.219(*)	.319	.000
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	1.044(*)	.317	.001
	อื่นๆ	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	1.615(*)	.508	.002
		นักเรียน/ นักศึกษา	1.219(*)	.319	.000
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว		1.044(*)	.317	.001	
ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ		1.615(*)	.508	.002	
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	นักเรียน/ นักศึกษา	ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	.191	.162	.241
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.226	.364	.535
	อื่นๆ	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-1.312(*)	.261	.000
		อื่นๆ	-1.312(*)	.261	.000

ตาราง 23 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean		
			Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	นักเรียน/ นักศึกษา	-.191	.162	.241
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.036	.363	.922
		อื่นๆ	-1.503(*)	.260	.000
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-.226	.364	.535
	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	นักเรียน/ นักศึกษา	-.036	.363	.922
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-1.538(*)	.417	.000
		อื่นๆ	1.312(*)	.261	.000
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	1.503(*)	.260	.000
	นักเรียน/ นักศึกษา	ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	1.538(*)	.417	.000
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	1.503(*)	.260	.000
		อื่นๆ	1.312(*)	.261	.000
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	1.538(*)	.417	.000

จากตาราง 23 พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ กับอาชีพของกลุ่มชุมชนท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตามความแตกต่างของอาชีพ 17 คู่ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม

1.1 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอื่นๆ (1 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

4.2 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอาชีพอื่นๆ (1 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

4.3 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอาชีพอื่นๆ (1 คู่)

5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา

5.1 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอาชีพอื่นๆ (1 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

5.2a กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอาชีพอื่นๆ (1 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

5.3 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอาชีพอื่นๆ (1 คู่)

สมมติฐานที่ 1.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยก็ต่างกัน

ตาราง 24 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชน
ท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรีจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (n = 128)									
	ไม่เกิน 5,000 บาท		5,000-10,000 บาท		10,001-15,000 บาท		15,001-20,000 บาท		สูงกว่า 20,000 บาท	
	n = 59		n = 12		n = 26		n = 24		n = 7	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	2.12	1.00	2.00	1.04	2.31	0.84	1.75	0.85	5.00	0.00
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.31	0.68	4.00	0.00	3.38	1.17	2.75	1.11	5.00	0.00
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	3.08	0.88	3.50	0.52	3.23	0.43	2.50	1.14	5.00	0.00
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	2.36	0.96	2.50	1.57	3.00	0.00	2.00	0.72	5.00	0.00
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	3.31	0.93	3.00	0.00	3.54	0.51	2.50	0.89	5.00	0.00
รวม	2.84	0.89	3.00	0.63	3.092	0.59	2.30	0.94	5.00	0.00

ตาราง 25 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรี

ลักษณะการมีส่วนร่วม		รายได้เฉลี่ยต่อเดือน				Sig.
		Sum of Squares	df	Mean Squares	F	
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	Between Groups	60.761	4	15.190	17.929	.000
	Within Groups	104.208	123	.847		
	Total	164.969	127			
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	Between Groups	32.838	4	8.209	11.325	.000
	Within Groups	89.162	123	.725		
	Total	122.000	127			
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	Between Groups	35.988	4	8.997	13.464	.000
	Within Groups	82.192	123	.668		
	Total	118.180	127			
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	Between Groups	56.693	4	14.173	18.842	.000
	Within Groups	92.525	123	.752		
	Total	149.219	127			
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	Between Groups	37.999	4	9.500	15.586	.000
	Within Groups	74.970	123	.610		
	Total	112.696	127			

จากตาราง 24 แสดงค่าค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาล และตาราง 25 เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาล เมืองราชบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรี เมื่อทดสอบความแตกต่างเชิงสถิติด้วยการวิเคราะห์ F-test พบว่า

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มีค่า $F = 17.929$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่า $F = 11.325$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มีค่า $F = 13.464$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่า $F = 18.842$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มีค่า $F = 15.586$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาแตกต่างกัน

ดังนั้น เพื่อทราบถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มชุมชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยกึ่งในด้านต่างๆ ในระดับที่แตกต่างกัน จึงได้ทำการทดสอบ LSD ผลการทดสอบปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 26 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเป็นคู่ๆ ของกลุ่มชุมชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ย	รายได้เฉลี่ย	Mean	Std.Error	Sig.
	ต่อเดือน (I)	ต่อเดือน (J)	Difference (I-J)		
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน และประชุม	ไม่เกิน 5,000 บาท	5,001-10,000 บาท	.119	.291	.685
		10,001-15,000 บาท	-.189	.217	.385
		15,001-20,000 บาท	.369	.223	.101
		สูงกว่า 20,000 บาท	-2.881(*)	.368	.000

ตาราง 26 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน (I)	รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	5,001-10,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.119	.291	.685
		10,001-15,000 บาท	-.308	.321	.340
		15,001-20,000 บาท	.250	.325	.444
		สูงกว่า 20,000 บาท	-3.000(*)	.438	.000
	10,001- 15,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	.189	.217	.385
		5,001-10,000 บาท	.308	.321	.340
		15,001-20,000 บาท	.558(*)	.261	.034
		สูงกว่า 20,000 บาท	-2.692(*)	.392	.000
	15,001- 20,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.369	.223	.101
		5,001-10,000 บาท	-.250	.325	.444
		10,001-15,000 บาท	-.558(*)	.261	.034
		สูงกว่า 20,000 บาท	-3.250(*)	.395	.000

ตาราง 26 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ย	รายได้เฉลี่ย	Mean	Std.Error	Sig.
	ต่อเดือน (I)	ต่อเดือน (J)	Difference (I-J)		
	สูงกว่า 20,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	2.881(*)	.368	.000
		5,001-10,000 บาท	3.000(*)	.438	.000
		10,001-15,000 บาท	2.692(*)	.392	.000
		15,001-20,000 บาท	3.250(*)	.395	.000
	2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	ไม่เกิน 5,000 บาท	5,001-10,000 บาท	-0.695(*)	.270
		10,001-15,000 บาท	-0.080	.200	.692
		15,001-20,000 บาท	.555(*)	.206	.008
		สูงกว่า 20,000 บาท	-1.695(*)	.340	.000
	5,001-10,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	.695(*)	.270	.011
		10,001-15,000 บาท	.615(*)	.297	.040
		15,001-20,000 บาท	1.250(*)	.301	.000
		สูงกว่า 20,000 บาท	-1.000(*)	.405	.015

ตาราง 26 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ย	รายได้เฉลี่ย	Mean	Std.Error	Sig.
	ต่อเดือน (I)	ต่อเดือน (J)	Difference (I-J)		
	10,001- 15,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	.080	.200	.692
		5,001-10,000 บาท	-.615(*)	.297	.040
		15,001-20,000 บาท	.635(*)	.241	.010
		สูงกว่า 20,000 บาท	-1.615(*)	.363	.000
	15,001- 20,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.555(*)	.206	.008
		5,001-10,000 บาท	-1.250(*)	.301	.000
		10,001-15,000 บาท	-.635(*)	.241	.010
		สูงกว่า 20,000 บาท	-2.250(*)	.366	.000
	สูงกว่า 20,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	1.695(*)	.340	.000
		5,001-10,000 บาท	1.000(*)	.405	.015
		10,001-15,000 บาท	1.615(*)	.363	.000
		15,001-20,000 บาท	2.250(*)	.366	.000

ตาราง 26 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ย	รายได้เฉลี่ย	Mean	Std.Error	Sig.
	ต่อเดือน (I)	ต่อเดือน (J)	Difference (I-J)		
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	ไม่เกิน 5,000 บาท	5,001-10,000 บาท	-0.415	.259	.111
		10,001-15,000 บาท	-0.146	.192	.449
		15,001-20,000 บาท	.585(*)	.198	.004
		สูงกว่า 20,000 บาท	-1.915(*)	.327	.000
	5,001-10,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	.415	.259	.111
		10,001-15,000 บาท	.269	.285	.347
		15,001-20,000 บาท	1.000(*)	.289	.001
		สูงกว่า 20,000 บาท	-1.500(*)	.389	.000
	10,001-15,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	.146	.192	.449
		5,001-10,000 บาท	-.269	.285	.347
		15,001-20,000 บาท	.731(*)	.231	.002
		สูงกว่า 20,000 บาท	-1.769(*)	.348	.000

ตาราง 26 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ย	รายได้เฉลี่ย	Mean	Std.Error	Sig.			
	ต่อเดือน (I)	ต่อเดือน (J)	Difference (I-J)					
	15,001- 20,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-0.585(*)	.198	.004			
		5,001-10,000 บาท	-1.000(*)	.289	.001			
		10,001-15,000 บาท	-0.731(*)	.231	.002			
		สูงกว่า 20,000 บาท	-2.500(*)	.351	.000			
		สูงกว่า 20,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	1.915(*)	.327	.000		
		สูงกว่า 20,000 บาท	5,001-10,000 บาท	1.500(*)	.389	.000		
			10,001-15,000 บาท	1.769(*)	.348	.000		
			15,001-20,000 บาท	2.500(*)	.351	.000		
			4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผล	ไม่เกิน 5,000 บาท	5,001-10,000 บาท	-0.144	.275	.601
			10,001-15,000 บาท	-0.644(*)	.204	.002		
	15,001-20,000 บาท	.356	.210	.093				
	สูงกว่า 20,000 บาท	-2.644(*)	.347	.000				

ตาราง 26 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน (I)	รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	5,001-10,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	.144	.275	.601
		10,001-15,000 บาท	-.500	.303	.101
		15,001-20,000 บาท	.500	.307	.106
		สูงกว่า 20,000 บาท	-2.500(*)	.412	.000
	10,001- 15,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	.644(*)	.204	.002
		5,001-10,000 บาท	.500	.303	.101
		15,001-20,000 บาท	1.000(*)	.246	.000
		สูงกว่า 20,000 บาท	-2.000(*)	.369	.000
	15,001- 20,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.356	.210	.093
		5,001-10,000 บาท	-.500	.307	.106
		10,001-15,000 บาท	-1.000(*)	.246	.000
		สูงกว่า 20,000 บาท	-3.000(*)	.373	.000

ตาราง 26 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ย	รายได้เฉลี่ย	Mean	Std.Error	Sig.
	ต่อเดือน (I)	ต่อเดือน (J)	Difference (I-J)		
	สูงกว่า 20,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	2.644(*)	.347	.000
		5,001-10,000 บาท	2.500(*)	.412	.000
		10,001-15,000 บาท	2.000(*)	.369	.000
		15,001-20,000 บาท	3.000(*)	.373	.000
	5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	ไม่เกิน 5,000 บาท	5,001-10,000 บาท	.305	.247
		10,001-15,000 บาท	-.233	.184	.207
		15,001-20,000 บาท	.805(*)	.189	.000
		สูงกว่า 20,000 บาท	-1.695(*)	.312	.000
	5,001-10,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.305	.247	.220
		10,001-15,000 บาท	-.538	.272	.050
		15,001-20,000 บาท	.500	.276	.073
		สูงกว่า 20,000 บาท	-2.000(*)	.371	.000

ตาราง 26 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ย	รายได้เฉลี่ย	Mean	Std.Error	Sig.
	ต่อเดือน (I)	ต่อเดือน (J)	Difference (I-J)		
	10,001- 15,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	.233	.184	.207
		5,001-10,000 บาท	.538	.272	.050
		15,001-20,000 บาท	1.038(*)	.221	.000
		สูงกว่า 20,000 บาท	-1.462(*)	.332	.000
	15,001- 20,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.805(*)	.189	.000
		5,001-10,000 บาท	-.500	.276	.073
		10,001-15,000 บาท	-1.038(*)	.221	.000
		สูงกว่า 20,000 บาท	-2.500(*)	.335	.000
	สูงกว่า 20,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	1.695(*)	.312	.000
		5,001-10,000 บาท	2.000(*)	.371	.000
		10,001-15,000 บาท	1.462(*)	.332	.000
		15,001-20,000 บาท	2.500(*)	.335	.000

จากตาราง 26 พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มชุมชน
ท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตามความแตกต่างของรายได้เฉลี่ยต่อ
เดือน 34 คู่ คือ

4.4 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-20,000 บาท มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 20,000 บาท(1 คู่)

5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา

5.1 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 5,000 บาท มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-20,000 บาท และ สูงกว่า 20,000 บาท (2 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท และ 10,001-15,000 บาท

5.2 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน สูงกว่า 20,000 บาท (1 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท และ 15,001-20,000 บาท

5.3 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-20,000 บาท และสูงกว่า 20,000 บาท (2 คู่)

5.4 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-20,000 บาท มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน สูงกว่า 20,000 บาท (1 คู่)

สมมติฐานที่ 1.6 ภูมิฐานะที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยก็
ต่างกัน

ตาราง 27 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภูมิลำเนากับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรี

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ภูมิลำเนา (n = 128)				t.	Sig.
	ราชบุรี (n=121)		อื่นๆ (n=7)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	2.31	1.132	1.00	.000	23.026	.000
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.45	.949	2.00	.000	13.724	.000
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	3.21	.950	2.00	.000	8.751	.004
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	2.61	1.106	2.00	.000	14.686	.000
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	3.28	.968	3.00	.000	11.440	.001

จากตาราง 27 พบว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรี เมื่อทดสอบความแตกต่างเชิงสถิติด้วยการวิเคราะห์ T-test พบว่า

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มีค่า T = 23.026 และค่า Sig. = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมแตกต่างกัน โดยกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาราชบุรีให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมมากกว่าภูมิลำเนาอื่นๆ

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่า T = 13.724 และค่า Sig. = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติแตกต่างกัน โดยกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาราชบุรีให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากกว่าภูมิลำเนาอื่นๆ

การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มีค่า T = 8.751 และค่า Sig. = 0.004 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์แตกต่างกัน โดยกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาราชบุรีให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มากกว่าภูมิลำเนาอื่นๆ

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่า T = 14.686 และค่า Sig. = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแตกต่างกัน โดยกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาราชบุรีให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มากกว่าภูมิลำเนาอื่นๆ

การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มีค่า $T = 11.440$ และค่า $Sig. = 0.001$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาแตกต่างกัน โดยกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาราชบุรีให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการการบำรุงรักษา มากกว่าภูมิลำเนาอื่นๆ

สมมติฐานที่ 2 ผู้ประกอบการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยก๊ เทศบาลเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.1 เพศที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยก๊แตกต่างกัน

ตารางที่ 28 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมของ

ผู้ประกอบการ จำแนกตามเพศ

ลักษณะการมีส่วนร่วม	เพศ (n = 30)				t.	Sig.
	ชาย (n=5)		หญิง (n=25)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	2.60	1.14	2.40	1.23	.382	.541
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.80	1.10	3.24	1.39	.226	.638
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	3.60	0.89	3.24	1.01	.054	.817
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	3.60	1.34	2.76	1.23	.231	.634
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	3.60	0.55	3.08	1.01	1.246	.274

จากตาราง 28 พบว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ เมื่อทดสอบความแตกต่างเชิงสถิติด้วยการวิเคราะห์ T-test พบว่า

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มีค่า $T = 0.382$ และค่า $Sig. = 0.541$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมไม่แตกต่างกัน โดยผู้ประกอบการเพศชายให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมมากกว่าเพศหญิง

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่า $T = 0.226$ และค่า $Sig. = 0.638$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน โดยผู้ประกอบการเพศชายให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากกว่าเพศหญิง

การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มีค่า $T = 0.054$ และค่า $Sig. = 0.817$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน โดยผู้ประกอบการเพศชายให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มากกว่าเพศหญิง

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่า $T = 0.231$ และค่า $Sig. = 0.634$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน โดยผู้ประกอบการเพศชายให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มากกว่าเพศหญิง

การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มีค่า $T = 1.246$ และค่า $Sig. = 0.274$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาไม่แตกต่างกัน โดยผู้ประกอบการเพศชายให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่าเพศหญิง

สมมติฐานที่ 2.2 อายุที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยก็ต่างกัน

ตารางที่ 29 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของ ผู้ประกอบการจำแนกตามอายุ

ลักษณะการมีส่วน ร่วม	อายุ (n = 30)									
	น้อยกว่า 20 ปี		20-29 ปี		30-39 ปี		40-49 ปี		50-59 ปี	
	n = 4		n = 11		n = 6		n = 4		n = 5	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การมีส่วนร่วมในการ วางแผนและประชุม	3.25	1.26	2.09	1.01	2.33	1.21	3.25	0.96	2.00	1.41
2. การมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติ	3.25	0.50	3.36	1.50	3.17	1.33	4.00	1.16	5.00	3.00
3. การมีส่วนร่วมในการ ใช้ประโยชน์	3.50	1.00	3.09	0.94	3.33	1.03	4.00	0.82	3.00	1.23
4. การมีส่วนร่วมในการ ติดตามและประเมินผล	3.50	1.00	2.82	1.17	2.67	1.37	3.75	1.50	2.20	1.30
5. การมีส่วนร่วมในการ บำรุงรักษา	3.25	0.50	3.09	1.14	3.17	1.33	3.25	0.96	3.20	1.10
รวม	3.35	0.85	2.89	1.15	2.93	1.25	3.65	1.08	3.08	1.61

ตาราง 30 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ

ลักษณะการมีส่วนร่วม		อายุ				Sig.
		Sum of Squares	df	Mean Squares	F	
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	Between Groups	7.624	4	1.906	1.412	.259
	Within Groups	33.742	25	1.350		
	Total	41.367	29			
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	Between Groups	2.538	4	.634	.316	.864
	Within Groups	50.129	25	2.005		
	Total	52.667	29			
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	Between Groups	3.058	4	.764	.757	.563
	Within Groups	25.242	25	1.010		
	Total	28.300	29			
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	Between Groups	7.180	4	1.795	1.136	.363
	Within Groups	39.520	25	1.581		
	Total	46.700	29			
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	Between Groups	0.124	4	.031	.026	.999
	Within Groups	30.042	25	1.202		
	Total	30.167	29			

จากตาราง 29 แสดงค่าค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ และตาราง 30 เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ จำแนกตามอายุพบว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ เมื่อทดสอบความแตกต่างเชิงสถิติด้วยการวิเคราะห์ F-test พบว่า

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มีค่า $F = 1.412$ และค่า $Sig. = 0.259$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมไม่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่า $F = 0.316$ และค่า $Sig. = 0.864$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มีค่า $F = 0.757$ และค่า $Sig. = 0.563$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่า $F = 1.136$ และค่า $Sig. = 0.363$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มีค่า $F = 0.026$ และค่า $Sig. = 0.999$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น เพื่อทราบถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างอายุของกลุ่มผู้ประกอบการกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยก็ในด้านต่างๆ ในระดับที่แตกต่างกัน จึงได้ทำการทดสอบ LSD ผลการทดสอบปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 31 ก แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุเป็นคู่ๆ ของกลุ่มผู้ประกอบการ ตารางที่ 31 ก กับ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อายุ (I)	อายุ (J)	Mean	Std. Error	Sig.
			Difference (I-J)		
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	น้อยกว่า20ปี	20-29ปี	1.159	.678	.100
		30-39ปี	.917	.750	.233
		40-49ปี	.000	.821	1.000
		50-59ปี	1.250	.779	.121
	20-29ปี	น้อยกว่า20ปี	-1.159	.678	.100
		30-39ปี	-.242	.590	.684
		40-49ปี	-1.159	.678	.100
		50-59ปี	.091	.627	.886
	30-39ปี	น้อยกว่า20ปี	-.917	.750	.233
		20-29ปี	.242	.590	.684
		40-49ปี	-.917	.750	.233
		50-59ปี	.333	.703	.640

ตาราง 31 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อายุ (I)	อายุ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	40-49ปี	น้อยกว่า20ปี	.000	.821	1.000
		20-29ปี	1.159	.678	.100
		30-39ปี	.917	.750	.233
		50-59ปี	1.250	.779	.121
	50-59ปี	น้อยกว่า20ปี	-1.250	.779	.121
		20-29ปี	-.091	.627	.886
		30-39ปี	-.333	.703	.640
		40-49ปี	-1.250	.779	.121
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	น้อยกว่า20ปี	20-29ปี	-.114	.827	.892
		30-39ปี	.083	.914	.928
		40-49ปี	-.750	1.001	.461
		50-59ปี	.250	.950	.795
	20-29ปี	น้อยกว่า20ปี	.114	.827	.892
		30-39ปี	.197	.719	.786
		40-49ปี	-.636	.827	.449
		50-59ปี	.364	.764	.638
	30-39ปี	น้อยกว่า20ปี	-.083	.914	.928
		20-29ปี	-.197	.719	.786
		40-49ปี	-.833	.914	.371
		50-59ปี	.167	.857	.847
	40-49ปี	น้อยกว่า20ปี	.750	1.001	.461
		20-29ปี	.636	.827	.449
		30-39ปี	.833	.914	.371
		50-59ปี	1.000	.950	.303
50-59ปี	น้อยกว่า20ปี	-.250	.950	.795	
	20-29ปี	-.364	.764	.638	
	30-39ปี	-.167	.857	.847	
	40-49ปี	-1.000	.950	.303	

ตาราง 31 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อายุ (I)	อายุ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.	
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	น้อยกว่า20ปี	20-29ปี	.409	.587	.492	
		30-39ปี	.167	.649	.799	
		40-49ปี	-.500	.711	.488	
		50-59ปี	.500	.674	.465	
		20-29ปี	น้อยกว่า20ปี	-.409	.587	.492
	20-29ปี	30-39ปี	-.242	.510	.639	
		40-49ปี	-.909	.587	.134	
		50-59ปี	.091	.542	.868	
		30-39ปี	น้อยกว่า20ปี	-.167	.649	.799
		20-29ปี	.242	.510	.639	
	30-39ปี	40-49ปี	-.667	.649	.314	
		50-59ปี	.333	.608	.589	
		40-49ปี	น้อยกว่า20ปี	.500	.711	.488
		20-29ปี	.909	.587	.134	
		30-39ปี	.667	.649	.314	
	40-49ปี	50-59ปี	1.000	.674	.150	
		50-59ปี	น้อยกว่า20ปี	-.500	.674	.465
		20-29ปี	-.091	.542	.868	
		30-39ปี	-.333	.608	.589	
		40-49ปี	-1.000	.674	.150	
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผล	น้อยกว่า20ปี	20-29ปี	.682	.734	.362	
		30-39ปี	.833	.812	.314	
		40-49ปี	-.250	.889	.781	
		50-59ปี	1.300	.843	.136	
	20-29ปี	น้อยกว่า20ปี	-.682	.734	.362	
		30-39ปี	.152	.638	.814	
		40-49ปี	-.932	.734	.216	
		50-59ปี	.618	.678	.371	

ตาราง 31 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อายุ (I)	อายุ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	30-39ปี	น้อยกว่า20ปี	-.833	.812	.314
		20-29ปี	-.152	.638	.814
		40-49ปี	-1.083	.812	.194
		50-59ปี	.467	.761	.545
	40-49ปี	น้อยกว่า20ปี	.250	.889	.781
		20-29ปี	.932	.734	.216
		30-39ปี	1.083	.812	.194
		50-59ปี	1.550	.843	.078
	50-59ปี	น้อยกว่า20ปี	-1.300	.843	.136
		20-29ปี	-.618	.678	.371
		30-39ปี	-.467	.761	.545
		40-49ปี	-1.550	.843	.078
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	น้อยกว่า20ปี	20-29ปี	.159	.640	.806
		30-39ปี	.083	.708	.907
		40-49ปี	.000	.775	1.000
		50-59ปี	.050	.735	.946
	20-29ปี	น้อยกว่า20ปี	-.159	.640	.806
		30-39ปี	-.076	.556	.893
		40-49ปี	.682	.734	.362
		50-59ปี	.833	.812	.314
	30-39ปี	น้อยกว่า20ปี	-.250	.889	.781
		20-29ปี	1.300	.843	.136
		40-49ปี	-.682	.734	.362
		50-59ปี	.152	.638	.814
	40-49ปี	น้อยกว่า20ปี	-.932	.734	.216
		20-29ปี	.618	.678	.371
		30-39ปี	-.833	.812	.314
		50-59ปี	-.152	.638	.814

ตาราง 31 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อายุ (I)	อายุ (J)	Mean		
			Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	50-59ปี	น้อยกว่า20ปี	-1.083	.812	.194
		20-29ปี	.467	.761	.545
		30-39ปี	.250	.889	.781
		40-49ปี	.932	.734	.216

จากตาราง 31 พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ กับอายุของกลุ่มผู้ประกอบการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม

1.1 กลุ่มผู้ประกอบการที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม ไม่แตกต่างกันกับผู้ประกอบการที่มีอายุ 20-29 ปี 30-39 ปี 40-49 ปี และ 50-59 ปี

1.2 ผู้ประกอบการที่มีอายุน้อยกว่า 20-29 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมไม่แตกต่างกับผู้ประกอบการที่มีอายุ 30-39 ปี 40-49 ปี และ 50-59 ปี

1.3 ผู้ประกอบการที่มีอายุ 30-39 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม ไม่แตกต่างกับผู้ประกอบการที่มีอายุ 40-49 ปี และ 50-59 ปี

1.4 ผู้ประกอบการที่มีอายุ 40-49 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม ไม่แตกต่างกับผู้ประกอบการที่มีอายุ และ 50-59 ปี

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

2.1 ผู้ประกอบการที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกันกับผู้ประกอบการที่มีอายุ 20-29 ปี 30-39 ปี 40-49 ปี และ 50-59 ปี

2.2 ผู้ประกอบการที่มีอายุ 20-29 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกันกับผู้ประกอบการที่มีอายุ 30-39 ปี 40-49 ปี และ 50-59 ปี

2.3 ผู้ประกอบการที่มีอายุ 30-39 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกันกับผู้ประกอบการที่มี 40-49 ปี และ 50-59 ปี

2.4 ผู้ประกอบการที่มีอายุ 40-49 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติไม่แตกต่างกันกับผู้ประกอบการที่มี 50-59 ปี

3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์

3.1 ผู้ประกอบการที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกันกับผู้ประกอบการที่มีอายุ 20-29 ปี 30-39 ปี และ 40-49 ปี

3.2 ผู้ประกอบการที่มีอายุ 20-29 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกันกับผู้ประกอบการที่มีอายุ 30-39 ปี 40-49 ปี และ 50-59 ปี

3.3 ผู้ประกอบการที่มีอายุ 30-39 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกันกับผู้ประกอบการที่มีอายุ 40-49 ปี และ 50-59 ปี

3.4 ผู้ประกอบการที่มีอายุ 40-49 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกันกับผู้ประกอบการที่มีอายุ 50-59 ปี

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

4.1 ผู้ประกอบการที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกันกับผู้ประกอบการที่มีอายุ 20-29 ปี 30-39 ปี และ 40-49 ปี

4.2 ผู้ประกอบการที่มีอายุ 20-29 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกันกับผู้ประกอบการที่มีอายุ 30-39 ปี 40-49 ปี และ 50-59 ปี

4.3 ผู้ประกอบการที่มีอายุ 30-39 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกันกับผู้ประกอบการที่มีอายุ 40-49 ปี และ 50-59 ปี

4.4 กลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 40-49 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกันกับผู้ประกอบการที่มีอายุ 50-59 ปี

5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา

5.1 ผู้ประกอบการที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาแต่ไม่แตกต่างกันกับผู้ประกอบการที่มีอายุ 20-29 ปี 30-39 ปี 40-49 ปี และ 50-59 ปี

5.2 ผู้ประกอบการที่มีอายุ 20-29 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาไม่แตกต่างกันกับผู้ประกอบการที่มีอายุ 30-39 ปี 40-49 ปี และ 50-59 ปี

5.3 ผู้ประกอบการที่มีอายุ 30-39 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาไม่แตกต่างกันกับผู้ประกอบการที่มีอายุ 40-49 ปี และ 50-59 ปี

5.4 ผู้ประกอบการที่มีอายุ 40-49 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา ไม่แตกต่างกันกับผู้ประกอบการที่มีอายุ 50-59 ปี

สมมติฐานที่ 2.3 การศึกษาที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยก็ต่างกัน

ตาราง 32 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ จำแนกตามการศึกษา

ลักษณะการมีส่วนร่วม	การศึกษา (n = 30)									
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น.		มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.		ปริญญาตรี/ปวส./ปวส.		ปริญญาโทหรือสูงกว่า	
	n = 1		n = 8		n = 7		n = 13		n = 1	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	3.00	0.00	2.63	1.41	2.43	1.13	2.31	1.25	2.00	0.00
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	4.00	0.00	3.00	1.41	3.43	1.62	3.28	1.33	4.00	0.00
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	4.00	0.00	3.13	0.99	3.00	0.58	3.46	1.20	4.00	0.00
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	3.00	0.00	2.63	1.30	2.86	1.46	3.08	1.32	3.00	0.00
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	4.00	0.00	3.00	0.76	3.00	0.49	3.31	1.11	3.00	0.00
รวม	3.60	0.00	2.88	1.17	2.94	1.06	3.09	1.24	3.20	0.00

ตาราง 33 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการศึกษากับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ

ลักษณะการมีส่วนร่วม		การศึกษา				Sig.
		Sum of Squares	df	Mean Squares	F	
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	Between Groups	1.008	4	.252	.156	.958
	Within Groups	40.359	25	1.614		
	Total	41.367	29			
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	Between Groups	1.875	4	.469	.231	.918
	Within Groups	50.791	25	2.032		
	Total	52.667	29			
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	Between Groups	2.194	4	.549	.525	.718
	Within Groups	26.106	25	1.044		
	Total	28.300	29			
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	Between Groups	1.045	4	.261	.143	.964
	Within Groups	45.655	25	1.826		
	Total	46.700	29			
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	Between Groups	1.397	4	.346	.304	.873
	Within Groups	28.769	25	1.151		
	Total	30.167	29			

จากตาราง 32 แสดงค่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ และตาราง 33 เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ จำแนกตามการศึกษาพบว่า การศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ เมื่อทดสอบความแตกต่างเชิงสถิติด้วยการวิเคราะห์ F-test พบว่า

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มีค่า $F = 0.156$ และค่า $Sig. = 0.958$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า การศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมไม่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่า $F = 0.231$ และค่า $Sig. = 0.918$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า การศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มีค่า $F = 0.525$ และค่า $Sig. = 0.718$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า การศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่า $F = 0.143$ และค่า $Sig. = 0.964$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า การศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มีค่า $F = 0.304$ และค่า $Sig. = 0.873$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า การศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น เพื่อทราบถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างการศึกษาของผู้ประกอบการกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยกึ่งในด้านต่างๆ ในระดับที่แตกต่างกัน จึงได้ทำการทดสอบ LSD ผลการทดสอบปรากฏ พบว่า ค่าเฉลี่ยระหว่างการศึกษาของผู้ประกอบการกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยกึ่งในด้านต่างๆ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.4 อาชีพที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยกึ่งต่างกัน

ตาราง 134 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ จำแนกตามอาชีพ

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (n = 30)													
	เกษตรกร		รับจ้าง		นักเรียน/นักศึกษา		ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว		ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ		พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท		แม่บ้าน/พอบ้าน	
	n = 1	n = 1	n = 4	n = 4	n = 18	n = 3	n = 1	n = 2						
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	1.00	0.00	3.00	0.00	3.50	1.00	2.50	1.15	1.67	1.16	3.00	0.00	1.00	0.00
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	1.00	0.00	3.00	0.00	3.25	0.50	3.72	1.13	1.67	1.16	5.00	0.00	3.00	2.83
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	2.00	0.00	1.00	3.00	3.50	1.00	3.61	0.85	2.33	1.53	3.00	0.00	2.50	0.71

ตาราง 34 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (n = 30)													
	เกษตรกร		รับจ้าง		นักเรียน/ นักศึกษา		ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ		พนักงาน/ ลูกจ้าง บริษัท		แม่บ้าน/ พ่อบ้าน	
	n = 1		n = 1		n = 4		n = 18		n = 3		n = 1		n = 2	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
4. การมีส่วนร่วมใน การติดตามและ ประเมินผล	1.00	0.00	3.00	0.00	3.50	1.00	3.00	1.19	2.67	2.08	4.00	0.00	1.50	0.71
5. การมีส่วนร่วมใน การบำรุงรักษา	2.00	0.00	3.00	0.00	3.25	0.50	3.28	0.96	2.33	1.53	5.00	0.00	3.00	1.41
รวม	1.40	0.00	2.60	0.60	3.40	0.80	3.22	1.06	2.13	1.49	4.00	0.00	2.20	1.13

ตาราง 35 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมของ
ตา เกษตรกร ผู้ประกอบการ

ลักษณะการมีส่วนร่วม		อาชีพ				
		Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
1. การมีส่วนร่วมในการ วางแผน และประชุม	Between Groups	13.200	6	2.200	1.796	.144
	Within Groups	28.167	23	1.225		
	Total	41.367	29			
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	Between Groups	19.639	6	3.273	2.279	.071
	Within Groups	33.028	23	1.436		
	Total	52.667	29			
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ ประโยชน์	Between Groups	7.856	6	1.309	1.473	.231
	Within Groups	20.444	23	.889		
	Total	28.300	29			
4. การมีส่วนร่วมในการ ติดตามและประเมินผล	Between Groups	10.533	6	1.756	1.116	.384
	Within Groups	36.167	23	1.572		
	Total	46.700	29			
5. การมีส่วนร่วมในการ บำรุงรักษา	Between Groups	7.139	6	1.190	1.188	.347
	Within Groups	23.028	23	1.001		
	Total	30.167	29			

จากตาราง 34 แสดงค่าค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ และตาราง 35 เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ จำแนกตามอาชีพพบว่า อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ เมื่อทดสอบความแตกต่างเชิงสถิติด้วยการวิเคราะห์ F-test พบว่า

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มีค่า $F = 1.796$ และค่า $Sig. = 0.144$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมไม่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่า $F = 2.279$ และค่า $Sig. = 0.071$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มีค่า $F = 1.473$ และค่า $Sig. = 0.231$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่า $F = 1.116$ และค่า $Sig. = 0.384$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มีค่า $F = 1.188$ และค่า $Sig. = 0.347$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น เพื่อทราบถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างอาชีพของผู้ประกอบการกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยกึ่งในด้านต่างๆ ในระดับที่แตกต่างกัน จึงได้ทำการทดสอบ LSD ผลการทดสอบปรากฏ พบว่า ค่าเฉลี่ยระหว่างอาชีพของผู้ประกอบการกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยกึ่งในด้านต่างๆ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยกึ่งที่ต่างกัน

ตาราง 36 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (n = 30)									
	ไม่เกิน 5,000 บาท		5,000-10,000 บาท		10,001-15,000 บาท		15,001-20,000 บาท		สูงกว่า 20,000 บาท	
	n = 6		n = 7		n = 11		n = 1		n = 5	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	2.17	0.98	2.57	1.51	2.27	1.19	4.00	0.00	2.60	1.14
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	2.33	1.03	3.43	1.51	3.73	0.38	4.00	0.00	3.40	1.52
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	2.67	0.52	3.43	1.13	3.36	1.03	5.00	0.00	3.40	0.89
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	2.33	1.03	3.43	1.27	2.73	1.35	4.00	0.00	3.00	1.41
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	2.67	0.52	3.57	1.27	3.18	0.98	4.00	0.00	3.00	1.23
รวม	2.43	0.82	3.29	1.34	3.05	0.99	4.20	0.00	3.08	1.24

ตาราง 37 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ

ลักษณะการมีส่วนร่วม		รายได้เฉลี่ยต่อเดือน				
		Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	Between Groups	3.437	4	.859	.566	.689
	Within Groups	37.929	25	1.517		
	Total	41.367	29			
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	Between Groups	8.237	4	2.059	1.159	.353
	Within Groups	44.429	25	1.777		
	Total	52.667	29			
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	Between Groups	5.507	4	1.377	1.510	.230
	Within Groups	22.793	25	.912		
	Total	28.300	29			
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	Between Groups	5.471	4	1.368	.829	.519
	Within Groups	41.229	25	1.649		
	Total	46.700	29			
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	Between Groups	3.483	4	.871	.816	.527
	Within Groups	26.684	25	1.067		
	Total	30.167	29			

จากตาราง 36 แสดงค่าค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ และตาราง 37 เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ เมื่อทดสอบความแตกต่างเชิงสถิติด้วยการวิเคราะห์ F-test พบว่า

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มีค่า $F = 0.566$ และค่า $Sig. = 0.689$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมไม่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่า $F = 1.159$ และค่า $Sig. = 0.353$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มีค่า $F = 1.510$ และค่า $Sig. = 0.230$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่า $F = 0.829$ และค่า $Sig. = 0.519$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มีค่า $F = 0.816$ และค่า $Sig. = 0.527$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น เพื่อทราบถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ประกอบการกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยกึ่งในด้านต่างๆ ในระดับที่แตกต่างกัน จึงได้ทำการทดสอบ LSD ผลการทดสอบปรากฏ พบว่า ค่าเฉลี่ยระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ประกอบการกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยกึ่งในด้านต่างๆ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.6 ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยกึ่งต่างกัน

ตาราง 38 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภูมิลำเนากับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ภูมิลำเนา (n = 30)				t.	Sig.
	ราชบุรี (n=22)		อื่นๆ (n=8)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	2.41	1.18	2.50	1.31	.305	.585
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.41	1.30	3.13	1.55	.116	.736
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	3.27	0.99	3.38	1.06	.313	.580
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	2.86	1.17	3.00	1.60	1.564	.221
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	3.18	1.01	3.13	1.13	.147	.704

จากตาราง 38 พบว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการเมื่อทดสอบความแตกต่างเชิงสถิติด้วยการวิเคราะห์ T-test พบว่า

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มีค่า $T = 0.305$ และค่า $Sig. = 0.585$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่ เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมไม่แตกต่างกัน โดยผู้ประกอบการที่มีภูมิลำเนาราชบุรีให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมน้อยกว่าภูมิลำเนาอื่นๆ

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่า $T = 0.116$ และค่า $Sig. = 0.736$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่ เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน โดยผู้ประกอบการที่มีภูมิลำเนาราชบุรีให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากกว่าภูมิลำเนาอื่นๆ

การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มีค่า $T = 0.313$ และค่า $Sig. = 0.580$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่ เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาราชบุรีให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ น้อยกว่าภูมิลำเนาอื่นๆ

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่า $T = 1.564$ และค่า $Sig. = 0.221$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่ เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกัน โดยผู้ประกอบการที่มีภูมิลำเนาราชบุรีให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล น้อยกว่าภูมิลำเนาอื่นๆ

การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มีค่า $T = 0.147$ และค่า $Sig. = 0.704$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่ เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาราชบุรีให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการการบำรุงรักษา มากกว่าภูมิลำเนาอื่นๆ

สมมติฐานที่ 3 นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยก๊ เทศบาลเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3.1 เพศที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยก๊ แตกต่างกัน

ตาราง 39 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมของ
นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว

ลักษณะการมีส่วนร่วม	เพศ (n = 272)				t.	Sig.
	ชาย (n=123)		หญิง (n=149)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	3.69	0.95	3.48	0.95	.433	.511
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.63	0.86	3.52	0.97	1.909	.168
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	3.76	0.73	3.71	0.96	25.170	.000
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	3.58	0.86	3.77	0.86	.523	.470
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	3.96	0.77	3.62	0.96	7.084	.008

จากตาราง 39 พบว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว เมื่อทดสอบความแตกต่างเชิงสถิติด้วยการวิเคราะห์ T-test พบว่า

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มีค่า T = 0.433 และค่า Sig. = 0.511 (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมไม่แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวเพศชายให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมมากกว่าเพศหญิง

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่า T = 1.909 และค่า Sig. = 0.168 (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวเพศชายให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากกว่าเพศหญิง

การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มีค่า T = 25.170 และค่า Sig. = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวเพศชายให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์มากกว่าเพศหญิง

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่า T = 0.523 และค่า Sig. = 0.470 (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวเพศชายให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลน้อยกว่าเพศหญิง

การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มีค่า $T = 7.084$ และค่า $Sig. = 0.008$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาแตกต่างกัน โดยกลุ่มชุมชนท้องถิ่นเพศชายให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่าเพศหญิง

สมมติฐานที่ 3.2 อายุที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยก็ต่างกัน

ตาราง 40 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อายุ (n = 272)											
	น้อยกว่า 20 ปี		20-29 ปี		30-39 ปี		40-49 ปี		50-59 ปี		60 ปีขึ้นไป	
	n = 53	n = 120	n = 39	n = 30	n = 20	n = 10	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	3.87	0.83	3.33	0.94	4.15	1.04	3.37	1.03	3.25	0.44	4.00	0.00
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.89	0.87	3.32	0.92	3.62	0.96	3.87	0.68	4.00	0.73	3.00	1.05
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	4.00	0.81	3.43	0.83	3.85	0.90	4.07	0.69	4.00	1.03	4.00	0.00
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	3.75	0.88	3.43	0.72	3.77	0.96	3.80	1.16	4.50	0.51	4.00	0.00
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	4.21	0.69	3.37	0.82	4.10	1.14	3.80	0.61	4.25	0.85	4.00	0.00
รวม	3.94	0.82	3.38	0.85	3.90	1.00	3.78	0.83	4.00	0.71	3.80	0.21

ตาราง 41 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมของ
นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว

ลักษณะการมีส่วนร่วม		อายุ				Sig.
		Sum of Squares	df	Mean Squares	F	
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	Between Groups	30.335	5	6.067	7.465	.000
	Within Groups	216.194	266	.813		
	Total	246.529	271			
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	Between Groups	22.688	5	4.538	5.803	.000
	Within Groups	207.985	266	.782		
	Total	230.673	271			
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	Between Groups	20.531	5	4.106	6.054	.000
	Within Groups	180.410	266	.678		
	Total	200.941	271			
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	Between Groups	22.808	5	4.562	6.741	.000
	Within Groups	180.001	266	.667		
	Total	202.809	271			
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	Between Groups	39.144	5	7.829	11.652	.000
	Within Groups	178.723	266	.672		
	Total	217.868	271			

จากตาราง 40 แสดงค่าค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว และตาราง 41 เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว จำแนกตามอายุพบว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว เมื่อทดสอบความแตกต่างเชิงสถิติด้วยการวิเคราะห์ F-test พบว่า

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มีค่า $F = 7.465$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่า $F = 5.803$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มีค่า $F = 6.054$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่า $F = 6.741$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มีค่า $F = 11.652$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาแตกต่างกัน

ดังนั้น เพื่อทราบถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยกึ่งในด้านต่างๆ ในระดับที่แตกต่างกัน จึงได้ทำการทดสอบ LSD ผลการทดสอบปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 42 ก แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุเป็นคู่ๆ ของนักท่องเที่ยวกับตารางที่ 42 ก การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อายุ (I)	อายุ (J)	Mean	Std. Error	Sig.
			Difference (I-J)		
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	น้อยกว่า 20 ปี	20-29 ปี	.543(*)	.149	.000
		30-39 ปี	-.286	.190	.134
		40-49 ปี	.501(*)	.206	.016
		50-59 ปี	.618(*)	.237	.010
		60 ปีขึ้นไป	-.132	.311	.671
	20-29 ปี	น้อยกว่า 20 ปี	-.543(*)	.149	.000
		30-39 ปี	-.829(*)	.166	.000
		40-49 ปี	-.042	.184	.821
		50-59 ปี	.075	.218	.731
		60 ปีขึ้นไป	-.675(*)	.297	.024

ตาราง 42 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อายุ (I)	อายุ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	30-39ปี	น้อยกว่า20ปี	.286	.190	.134
		20-29ปี	.829(*)	.166	.000
		40-49ปี	.787(*)	.219	.000
		50-59ปี	.904(*)	.248	.000
		60 ปีขึ้นไป	.154	.320	.631
	40-49ปี	น้อยกว่า20ปี	-.501(*)	.206	.016
		20-29ปี	.042	.184	.821
		30-39ปี	-.787(*)	.219	.000
		50-59ปี	.117	.260	.654
		60 ปีขึ้นไป	-.633	.329	.055
	50-59ปี	น้อยกว่า20ปี	-.618(*)	.237	.010
		20-29ปี	-.075	.218	.731
		30-39ปี	-.904(*)	.248	.000
		40-49ปี	-.117	.260	.654
		60 ปีขึ้นไป	-.750(*)	.349	.033
	60 ปีขึ้นไป	น้อยกว่า20ปี	.132	.311	.671
		20-29ปี	.675(*)	.297	.024
		30-39ปี	-.154	.320	.631
		40-49ปี	.633	.329	.055
		50-59ปี	.750(*)	.349	.033
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	น้อยกว่า20ปี	20-29ปี	.570(*)	.146	.000
		30-39ปี	.271	.187	.147
		40-49ปี	.020	.202	.921
		50-59ปี	-.113	.232	.626
		60 ปีขึ้นไป	.887(*)	.305	.004

ตาราง 42 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อายุ (I)	อายุ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	20-29ปี	น้อยกว่า20ปี	-.570(*)	.146	.000
		30-39ปี	-.299	.163	.068
		40-49ปี	-.550(*)	.180	.003
		50-59ปี	-.683(*)	.214	.002
		60 ปีขึ้นไป	.317	.291	.278
	30-39ปี	น้อยกว่า20ปี	-.271	.187	.147
		20-29ปี	.299	.163	.068
		40-49ปี	-.251	.215	.243
		50-59ปี	-.385	.243	.115
		60 ปีขึ้นไป	.615	.313	.051
	40-49ปี	น้อยกว่า20ปี	-.020	.202	.921
		20-29ปี	.550(*)	.180	.003
		30-39ปี	.251	.215	.243
		50-59ปี	-.133	.255	.602
		60 ปีขึ้นไป	.867(*)	.323	.008
	50-59ปี	น้อยกว่า20ปี	.113	.232	.626
		20-29ปี	.683(*)	.214	.002
		30-39ปี	.385	.243	.115
		40-49ปี	.133	.255	.602
		60 ปีขึ้นไป	1.000(*)	.342	.004
60 ปีขึ้นไป	น้อยกว่า20ปี	-.887(*)	.305	.004	
	20-29ปี	-.317	.291	.278	
	30-39ปี	-.615	.313	.051	
	40-49ปี	-.867(*)	.323	.008	
	50-59ปี	-1.000(*)	.342	.004	

ตาราง 42 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อายุ (I)	อายุ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	น้อยกว่า20ปี	20-29ปี	.567(*)	.136	.000
		30-39ปี	.154	.174	.377
		40-49ปี	-.067	.188	.723
		50-59ปี	.000	.216	1.000
		60 ปีขึ้นไป	.000	.284	1.000
	20-29ปี	น้อยกว่า20ปี	-.567(*)	.136	.000
		30-39ปี	-.413(*)	.152	.007
		40-49ปี	-.633(*)	.168	.000
		50-59ปี	-.567(*)	.199	.005
		60 ปีขึ้นไป	-.567(*)	.271	.038
	30-39ปี	น้อยกว่า20ปี	-.154	.174	.377
		20-29ปี	.413(*)	.152	.007
		40-49ปี	-.221	.200	.271
		50-59ปี	-.154	.227	.498
		60 ปีขึ้นไป	-.154	.292	.599
	40-49ปี	น้อยกว่า20ปี	.067	.188	.723
		20-29ปี	.633(*)	.168	.000
		30-39ปี	.221	.200	.271
		50-59ปี	.067	.238	.779
		60 ปีขึ้นไป	.067	.301	.825
	50-59ปี	น้อยกว่า20ปี	.000	.216	1.000
		20-29ปี	.567(*)	.199	.005
		30-39ปี	.154	.227	.498
		40-49ปี	-.067	.238	.779
		60 ปีขึ้นไป	.000	.319	1.000

ตาราง 42 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อายุ (I)	อายุ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	60 ปีขึ้นไป	น้อยกว่า20ปี	.000	.284	1.000
		20-29ปี	.567(*)	.271	.038
		30-39ปี	.154	.292	.599
		40-49ปี	-.067	.301	.825
		50-59ปี	.000	.319	1.000
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผล	น้อยกว่า20ปี	20-29ปี	.321(*)	.136	.019
		30-39ปี	-.015	.174	.933
		40-49ปี	-.045	.188	.810
		50-59ปี	-.745(*)	.216	.001
		60 ปีขึ้นไป	-.245	.284	.388
	20-29ปี	น้อยกว่า20ปี	-.321(*)	.136	.019
		30-39ปี	-.336(*)	.152	.028
		40-49ปี	-.367(*)	.168	.030
		50-59ปี	-1.067(*)	.199	.000
		60 ปีขึ้นไป	-.567(*)	.271	.037
	30-39ปี	น้อยกว่า20ปี	.015	.174	.933
		20-29ปี	.336(*)	.152	.028
		40-49ปี	-.031	.200	.878
		50-59ปี	-.731(*)	.226	.001
		60 ปีขึ้นไป	-.231	.292	.429
40-49ปี	น้อยกว่า20ปี	.045	.188	.810	
	20-29ปี	.367(*)	.168	.030	
	30-39ปี	.031	.200	.878	
	50-59ปี	-.700(*)	.237	.003	
	60 ปีขึ้นไป	-.200	.300	.506	

ตาราง 42 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อายุ (I)	อายุ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	50-59ปี	น้อยกว่า20ปี	.745(*)	.216	.001
		20-29ปี	1.067(*)	.199	.000
		30-39ปี	.731(*)	.226	.001
		40-49ปี	.700(*)	.237	.003
		60 ปีขึ้นไป	.500	.319	.118
	60 ปีขึ้นไป	น้อยกว่า20ปี	.245	.284	.388
		20-29ปี	.567(*)	.271	.037
		30-39ปี	.231	.292	.429
		40-49ปี	.200	.300	.506
		50-59ปี	-.500	.319	.118
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	น้อยกว่า20ปี	20-29ปี	.841(*)	.135	.000
		30-39ปี	.105	.173	.544
		40-49ปี	.408(*)	.187	.030
		50-59ปี	-.042	.215	.844
	20-29ปี	น้อยกว่า20ปี	.208	.283	.463
		30-39ปี	-.841(*)	.135	.000
		40-49ปี	-.736(*)	.151	.000
		50-59ปี	-.433(*)	.167	.010
	30-39ปี	น้อยกว่า20ปี	-.883(*)	.198	.000
		20-29ปี	-.633(*)	.270	.020
		40-49ปี	-.105	.173	.544
		50-59ปี	.736(*)	.151	.000
	40-49ปี	น้อยกว่า20ปี	.303	.199	.130
		20-29ปี	-.147	.225	.514
		30-39ปี	.103	.291	.724
		50-59ปี	-.408(*)	.187	.030

ตาราง 42 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อายุ (I)	อายุ (J)	Mean		
			Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	50-59ปี	น้อยกว่า20ปี	.433(*)	.167	.010
		20-29ปี	-.303	.199	.130
		30-39ปี	-.450	.237	.058
		40-49ปี	-.200	.299	.505
		60 ปีขึ้นไป	.042	.215	.844
	60 ปีขึ้นไป	น้อยกว่า20ปี	.883(*)	.198	.000
		20-29ปี	.147	.225	.514
		30-39ปี	.450	.237	.058
		40-49ปี	.250	.317	.432
		50-59ปี	-.208	.283	.463

จากตาราง 42 พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ กับอายุของนักท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตามความแตกต่างของอายุ 33 คู่ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม

1.1 นักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 20-29 ปี 40-49 ปี และ 50-59 ปี (3 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 30-39 ปี และ 60 ปีขึ้นไป

1.2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยกว่า 20-29 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 30-39 และ 60 ปีขึ้นไป (2 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 40-49 ปี และ 50-59 ปี

1.3 นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 30-39 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 40-49 ปี และ 50-59 ปี (2 คู่) แต่ไม่แตกต่างกับนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป

1.4 นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 40-49 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม ไม่แตกต่างกับ นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 50-59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป

1.5 นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 50-59 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป (1 คู่)

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

2.1 นักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มากกว่า นักท่องเที่ยวท้องถิ่นที่มีอายุ 20-29 ปี และ 60 ปีขึ้นไป (2 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 30-39 ปี 40-49 ปี และ 50-59 ปี

2.2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 20-29 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 40-49 ปี และ 50-59 ปี (2 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 30-39 ปี และ 60 ปีขึ้นไป

2.3 นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 30-39 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกันกับนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 40-49 ปี 50-59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป

2.4 นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 40-49 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป (1 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 50-59 ปี

2.5 นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 50-59 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป (1 คู่)

3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์

3.1 นักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 20-29 ปี (1 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับกลุ่มชุมชนท้องถิ่นที่มีอายุ 30-39 ปี 40-49 ปี 50-59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป

3.2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 20-29 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 30-39 ปี 40-49 ปี 50-59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป (4 คู่)

3.3 นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 30-39 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ ไม่แตกต่างกันกับนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 40-49 ปี 50-59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป

3.4 นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 40-49 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ ไม่แตกต่างกันกับนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 50-59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป

3.5 นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 50-59 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ ไม่แตกต่างกันกับนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป

ตาราง 43 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของ
นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา

ลักษณะการมีส่วนร่วม	การศึกษา (n = 272)									
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		มัธยมศึกษาตอน		ปริญญาตรี/		ปริญญาโทหรือ	
	n = 21		n = 58		n = 74		n = 106		n = 13	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	3.33	1.07	3.57	1.16	3.72	0.61	3.44	0.97	4.23	1.01
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.14	0.79	3.62	1.04	3.64	0.95	3.51	0.84	4.15	0.80
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	3.76	0.70	3.91	0.80	3.55	0.80	3.63	0.91	4.77	0.44
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	4.00	0.55	3.71	1.06	3.55	0.83	3.61	0.81	4.38	0.51
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	4.14	0.36	4.02	0.74	4.01	0.77	3.40	0.99	3.77	1.01
รวม	3.67	0.69	3.77	0.96	3.69	0.79	3.52	0.90	4.26	0.75

ตาราง 44 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการศึกษากับการมีส่วนร่วมของ
นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว

ลักษณะการมีส่วนร่วม		การศึกษา				
		Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	Between Groups	10.130	4	2.532	2.860	.024
	Within Groups	236.399	267	.885		
	Total	246.529	271			
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	Between Groups	9.115	4	2.279	2.746	.029
	Within Groups	221.558	267	.830		
	Total	230.673	271			
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	Between Groups	19.320	4	4.830	7.101	.000
	Within Groups	181.621	267	.680		
	Total	200.941	271			
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	Between Groups	10.289	4	2.572	3.57	.007
	Within Groups	192.519	267	.721		
	Total	202.809	271			
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	Between Groups	25.661	4	6.415	8.912	.000
	Within Groups	192.207	267	.720		
	Total	217.868	271			

จากตาราง 43 แสดงค่าค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว และตาราง 44 เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวตามการศึกษาพบว่า การศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว เมื่อทดสอบความแตกต่างเชิงสถิติด้วยการวิเคราะห์ F-test พบว่า

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มีค่า $F = 2.860$ และค่า $Sig. = 0.024$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า การศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่า $F = 2.746$ และค่า $Sig. = 0.029$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า การศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มีค่า $F = 7.101$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า การศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่า $F = 3.568$ และค่า $Sig. = 0.007$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า การศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มีค่า $F = 8.912$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า การศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาแตกต่างกัน

ดังนั้น เพื่อทราบถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างการศึกษาของนักท่องเที่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยก็ในด้านต่างๆ ในระดับที่แตกต่างกัน จึงได้ทำการทดสอบ LSD ผลการทดสอบปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 45 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการศึกษาเป็นคู่ๆ ของนักท่องเที่ยวตามตารางที่ 45 กับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD

ลักษณะการมีส่วนร่วม	การศึกษา (I)	การศึกษา (J)	Mean	Std. Error	Sig.
			Difference (I-J)		
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	-.236	.240	.326
		มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	-.383	.233	.101
		ปริญญาตรี/ปวส.	-.110	.225	.625
		ปริญญาโทหรือสูงกว่า	-.897(*)	.332	.007
		มัธยมศึกษาตอนต้น	ประถมศึกษา	.236	.240
	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	-.147	.165	.373
		ปริญญาตรี/ปวส.	.126	.154	.415
		ปริญญาโทหรือสูงกว่า	-.662(*)	.289	.023

ตาราง 45 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	การศึกษา (I)	การศึกษา (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช.	ประถมศึกษา	.383	.233	.101
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	.147	.165	.373
		ปริญญาตรี/ปวส.	.273	.143	.057
		ปริญญาโทหรือสูง กว่า	-.515	.283	.070
	ปริญญาตรี/ ปวส.	ประถมศึกษา	.110	.225	.625
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	-.126	.154	.415
		มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช.	-.273	.143	.057
		ปริญญาโทหรือสูง กว่า	-.787(*)	.277	.005
	ปริญญาโทหรือ สูงกว่า	ประถมศึกษา	.897(*)	.332	.007
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	.662(*)	.289	.023
มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช.		.515	.283	.070	
ปริญญาตรี/ปวส.		.787(*)	.277	.005	
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	-.478(*)	.232	.040
		มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช.	-.492(*)	.225	.030
		ปริญญาตรี/ปวส.	-.367	.218	.093
		ปริญญาโทหรือสูง กว่า	-1.011(*)	.321	.002
	มัธยมศึกษา ตอนต้น	ประถมศึกษา	.478(*)	.232	.040
		มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช.	-.014	.160	.928
		ปริญญาตรี/ปวส.	.111	.149	.455
		ปริญญาโทหรือสูง กว่า	-.533	.280	.058

ตาราง 45 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	การศึกษา (I)	การศึกษา (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช.	ประถมศึกษา	.492(*)	.225	.030
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	.014	.160	.928
	ปริญญาตรี/ปวส.	ปริญญาตรี/ปวส.	.126	.138	.363
		ปริญญาโทหรือสูง กว่า	-.519	.274	.059
		ประถมศึกษา	.367	.218	.093
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	-.111	.149	.455
	ปริญญาโทหรือ สูงกว่า	มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช.	-.126	.138	.363
		ปริญญาโทหรือสูง กว่า	-.644(*)	.268	.017
		ประถมศึกษา	1.011(*)	.321	.002
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	.533	.280	.058
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	-.152	.210	.470
		มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช.	.208	.204	.309
	ปริญญาตรี/ปวส.	ปริญญาตรี/ปวส.	.130	.197	.510
		ปริญญาโทหรือสูง กว่า	-1.007(*)	.291	.001
		ประถมศึกษา	.152	.210	.470
		มัธยมศึกษาตอน ต้น	.360(*)	.145	.013
	มัธยมศึกษา ตอนต้น	ปริญญาตรี/ปวส.	.282(*)	.135	.037
		ปริญญาโทหรือสูง กว่า	-.855(*)	.253	.001

ตาราง 45 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	การศึกษา (I)	การศึกษา (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.	
	มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช.	ประถมศึกษา	-.208	.204	.309	
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	-.360(*)	.145	.013	
	ปริญญาตรี/ปวส.	ปริญญาตรี/ปวส.	-.078	.125	.533	
		ปริญญาโทหรือสูง กว่า	-1.215(*)	.248	.000	
		ประถมศึกษา	-.130	.197	.510	
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	-.282(*)	.135	.037	
	ปริญญาโทหรือ สูงกว่า	มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช.	.078	.125	.533	
		ปริญญาโทหรือสูง กว่า	-1.137(*)	.242	.000	
		ประถมศึกษา	1.007(*)	.291	.001	
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	.855(*)	.253	.001	
	มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช.	1.215(*)	.248	.000		
	ปริญญาตรี/ปวส.	1.137(*)	.242	.000		
	4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผล	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	.293	.216	.176
			มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช.	.446(*)	.210	.035
ปริญญาตรี/ปวส.		ปริญญาตรี/ปวส.	.387	.203	.058	
		ปริญญาโทหรือสูง กว่า	-.385	.300	.200	
มัธยมศึกษา ตอนต้น	ประถมศึกษา	-.293	.216	.176		
	มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช.	.153	.149	.306		
	ปริญญาตรี/ปวส.	.094	.139	.500		
	ปริญญาโทหรือสูง กว่า	-.678(*)	.261	.010		

ตาราง 45 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	การศึกษา (I)	การศึกษา (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช.	ประถมศึกษา	-.446(*)	.210	.035
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	-.153	.149	.306
		ปริญญาตรี/ปวส.	-.059	.129	.646
		ปริญญาโทหรือสูง กว่า	-.831(*)	.255	.001
	ปริญญาตรี/ ปวส.	ประถมศึกษา	-.387	.203	.058
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	-.094	.139	.500
		มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช.	.059	.129	.646
		ปริญญาโทหรือสูง กว่า	-.771(*)	.250	.002
	ปริญญาโทหรือ สูงกว่า	ประถมศึกษา	.385	.300	.200
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	.678(*)	.261	.010
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	.831(*)	.255	.001
		มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช.	.771(*)	.250	.002
		ปริญญาตรี/ปวส.	.126	.216	.562
		ปริญญาโทหรือสูง กว่า	.129	.210	.538
	มัธยมศึกษา ตอนต้น	ปริญญาตรี/ปวส.	.747(*)	.203	.000
		ปริญญาโทหรือสูง กว่า	.374	.299	.213
		ประถมศึกษา	-.126	.216	.562
		มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช.	.004	.149	.980
	ปริญญาตรี/ปวส.	ปริญญาตรี/ปวส.	.621(*)	.139	.000
		ปริญญาโทหรือสูง กว่า	.248	.260	.342

ตาราง 45 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	การศึกษา (I)	การศึกษา (J)	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช.		ประถมศึกษา	-.129	.210	.538
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	-.004	.149	.980
		ปริญญาตรี/ปวส.	.617(*)	.129	.000
		ปริญญาโทหรือสูง กว่า	.244	.255	.339
ปริญญาตรี/ ปวส.		ประถมศึกษา	-.747(*)	.203	.000
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	-.621(*)	.139	.000
		มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช.	-.617(*)	.129	.000
		ปริญญาโทหรือสูง กว่า	-.373	.249	.136
ปริญญาโทหรือ สูงกว่า		ประถมศึกษา	-.374	.299	.213
		มัธยมศึกษา ตอนต้น	-.248	.260	.342
		มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช.	-.244	.255	.339
		ปริญญาตรี/ปวส.	.373	.249	.136

จากตาราง 45 พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ กับการศึกษาของนักท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตามความแตกต่างของการศึกษา 20 คู่ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม

1.1 นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า (1 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น, มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และปริญญาตรี/ปวส.

1.2 นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น, มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า (1

5.3 นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี/ปวส. (1 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า

5.4 นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี/ปวส. มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา แต่ไม่แตกต่างกันกับนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า

สมมติฐานที่ 1.4 อาชีพที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยก็ต่างกัน

ตาราง 46ก แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของ

นักท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (n = 272)															
	เกษตรกร		รับจ้าง		นักเรียน/นักศึกษา		ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว		ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ		พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท		แม่บ้าน/พ่อบ้าน		อื่นๆ	
	n = 5	n = 36	n = 78	n = 47	n = 18	n = 61	n = 16	n = 11								
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	4.00	0.00	3.17	1.18	3.88	0.82	3.40	0.88	3.22	1.35	3.48	0.74	3.69	0.48	4.18	0.42
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	4.00	0.00	3.00	0.76	3.79	0.99	3.74	0.92	3.83	0.38	3.26	0.77	3.38	0.96	4.45	0.28
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	4.00	0.00	3.42	0.50	3.83	1.03	4.04	0.91	3.67	1.09	3.49	0.59	3.69	0.79	4.18	0.87
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	4.00	0.00	3.33	0.63	3.87	0.75	3.98	1.03	3.22	1.11	3.21	0.66	4.19	0.10	4.73	0.47
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	4.00	0.00	3.64	0.72	3.82	1.08	3.89	0.81	3.50	1.38	3.56	0.59	3.88	0.72	4.73	0.47
รวม	4.00	0.00	3.31	0.76	3.84	0.93	3.81	0.91	3.49	1.06	3.40	0.67	3.77	0.61	4.45	0.50

ตาราง 47 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมของ
นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว

ลักษณะการมีส่วนร่วม		อาชีพ				Sig.
		Sum of Squares	df	Mean Squares	F	
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	Between Groups	22.851	7	3.264	3.853	.001
	Within Groups	223.679	264	.847		
	Total	246.529	271			
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	Between Groups	34.238	7	4.891	6.574	.000
	Within Groups	196.435	264	.744		
	Total	230.673	271			
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	Between Groups	15.123	7	2.160	3.069	.004
	Within Groups	185.818	264	.704		
	Total	200.941	271			
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	Between Groups	45.152	7	6.450	10.801	.000
	Within Groups	157.657	264	.597		
	Total	202.809	271			
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	Between Groups	16.126	7	2.304	3.015	.005
	Within Groups	201.742	264	.764		
	Total	217.868	271			

จากตาราง 46 แสดงค่าค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วม นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว และตาราง 47 เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพพบว่า อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว เมื่อทดสอบความแตกต่างเชิงสถิติด้วยการวิเคราะห์ F-test พบว่า

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มีค่า $F = 3.853$ และค่า $Sig. = 0.001$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่า $F = 6.574$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มีค่า $F = 3.069$ และค่า $Sig. = 0.004$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่า $F = 10.801$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มีค่า $F = 3.015$ และค่า $Sig. = 0.005$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาแตกต่างกัน

ดังนั้น เพื่อทราบถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างอาชีพของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยกึ่งในด้านต่างๆ ในระดับที่แตกต่างกัน จึงได้ทำการทดสอบ LSD ผลการทดสอบปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 48 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพเป็นคู่ๆ ของนักท่องเที่ยวกับตารางที่ 48 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
	(I)	(J)			
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	เกษตรกร	รับจ้าง	.833	.439	.059
		นักเรียน/นักศึกษา	.115	.425	.786
		ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	.596	.433	.170
		ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	.778	.465	.096
		พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท	.525	.428	.222
		แม่บ้าน/พ่อบ้าน	.313	.472	.508
		อื่นๆ	-.182	.496	.714

ตาราง 48 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.		
รับจ้าง		เกษตรกร	-.833	.439	.059		
		นักเรียน/ นักศึกษา	-.718(*)	.185	.000		
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.238	.204	.245		
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-.056	.266	.835		
		พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	-.309	.193	.112		
		แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-.521	.277	.061		
		อื่นๆ	-1.015(*)	.317	.002		
		นักเรียน/ นักศึกษา		เกษตรกร	-.115	.425	.786
				รับจ้าง	.718(*)	.185	.000
				ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	.480(*)	.170	.005
				ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.662(*)	.241	.006
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.409(*)			.157	.010		
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	.197			.253	.436		
อื่นๆ	-.297			.296	.317		

ตาราง 48 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean			
			Difference (I-J)	Std.Error	Sig.	
ธุรกิจส่วนตัว	ค้าขาย/	เกษตรกร	-.596	.433	.170	
		รับจ้าง	.238	.204	.245	
	นักเรียน/ นักศึกษา	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-.480(*)	.170	.005	
		พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	-.071	.179	.691	
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน อื่นๆ	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-.283	.266	.289	
		เกษตรกร	-.778(*)	.308	.012	
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	เกษตรกร	-.778	.465	.096
			รับจ้าง	.056	.266	.835
		นักเรียน/ นักศึกษา	-.662(*)	.241	.006	
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.182	.255	.476	
แม่บ้าน/พ่อบ้าน อื่นๆ	พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	-.253	.247	.306		
	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-.465	.316	.142		
	เกษตรกร	-.960(*)	.352	.007		
	รับจ้าง					

ตาราง 48 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean				
			Difference (I-J)	Std.Error	Sig.		
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท		เกษตรกร	-.525	.428	.222		
		รับจ้าง	.309	.193	.112		
		นักเรียน/ นักศึกษา	-.409(*)	.157	.010		
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	.071	.179	.691		
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.253	.247	.306		
		แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-.212	.259	.413		
		อื่นๆ	-.706(*)	.302	.020		
		แม่บ้าน/ พ่อบ้าน		เกษตรกร	-.313	.472	.508
				รับจ้าง	.521	.277	.061
				นักเรียน/ นักศึกษา	-.197	.253	.436
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	.283			.266	.289		
ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.465			.316	.142		
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.212			.259	.413		
อื่นๆ	-.494			.361	.172		

ตาราง 48 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean				
			Difference (I-J)	Std.Error	Sig.		
	อื่นๆ	เกษตรกร	.182	.496	.714		
		รับจ้าง	1.015(*)	.317	.002		
		นักเรียน/ นักศึกษา	.297	.296	.317		
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	.778(*)	.308	.012		
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.960(*)	.352	.007		
		พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.706(*)	.302	.020		
		แม่บ้าน/พ่อบ้าน	.494	.361	.172		
		2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	เกษตรกร	รับจ้าง	1.000(*)	.412	.016
		นักเรียน/ นักศึกษา		.205	.398	.607	
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว		.255	.406	.530	
ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.167	.436		.703			
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.738	.401		.067			
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	.625	.442		.158			
อื่นๆ	-.455	.465		.329			

ตาราง 48 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.		
รับจ้าง		เกษตรกร	-1.000(*)	.412	.016		
		นักเรียน/ นักศึกษา	-.795(*)	.174	.000		
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.745(*)	.191	.000		
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-.833(*)	.249	.001		
		พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	-.262	.181	.149		
		แม่บ้าน/พอบ้าน	-.375	.259	.149		
		อื่นๆ	-1.455(*)	.297	.000		
		นักเรียน/ นักศึกษา		เกษตรกร	-.205	.398	.607
				รับจ้าง	.795(*)	.174	.000
				ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	.050	.159	.753
				ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-.038	.226	.865
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.533(*)			.147	.000		
แม่บ้าน/พอบ้าน	.420			.237	.077		
อื่นๆ	-.660(*)			.278	.018		

ตาราง 48 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean			
			Difference (I-J)	Std.Error	Sig.	
ธุรกิจส่วนตัว	ค้าขาย/	เกษตรกร	-.255	.406	.530	
		รับจ้าง	.745(*)	.191	.000	
	นักเรียน/ นักศึกษา	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-.050	.159	.753	
		พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.482(*)	.167	.004	
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	อื่นๆ	-.710(*)	.289	.015	
		อื่นๆ	-.710(*)	.289	.015	
	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	เกษตรกร	รับจ้าง	.833(*)	.249	.001
			นักเรียน/ นักศึกษา	.038	.226	.865
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.571(*)	.231	.014
			แม่บ้าน/พ่อบ้าน	.458	.296	.123
อื่นๆ		อื่นๆ	-.621	.330	.061	
		อื่นๆ	-.621	.330	.061	

ตาราง 48 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean				
			Difference (I-J)	Std.Error	Sig.		
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท		เกษตรกร	-.738	.401	.067		
		รับจ้าง	.262	.181	.149		
		นักเรียน/ นักศึกษา	-.533(*)	.147	.000		
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.482(*)	.167	.004		
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-.571(*)	.231	.014		
		แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-.113	.242	.642		
		อื่นๆ	-1.192(*)	.283	.000		
		แม่บ้าน/ พ่อบ้าน		เกษตรกร	-.625	.442	.158
				รับจ้าง	.375	.259	.149
				นักเรียน/ นักศึกษา	-.420	.237	.077
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.370			.250	.140		
ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-.458			.296	.123		
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.113			.242	.642		
อื่นๆ	-1.080(*)			.338	.002		

ตาราง 48 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean				
			Difference (I-J)	Std.Error	Sig.		
	อื่นๆ	เกษตรกร	.455	.465	.329		
		รับจ้าง	1.455(*)	.297	.000		
		นักเรียน/ นักศึกษา	.660(*)	.278	.018		
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	.710(*)	.289	.015		
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.621	.330	.061		
		พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	1.192(*)	.283	.000		
		แม่บ้าน/พ่อบ้าน	1.080(*)	.338	.002		
		3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	เกษตรกร	รับจ้าง	.583	.400	.146
		นักเรียน/ นักศึกษา		.167	.387	.667	
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว		-.043	.395	.914	
ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.333	.424		.433			
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.508	.390		.194			
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	.313	.430		.468			
อื่นๆ	-.182	.453		.688			

ตาราง 48 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.		
รับจ้าง		เกษตรกร	-.583	.400	.146		
		นักเรียน/ นักศึกษา	-.417(*)	.169	.014		
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.626(*)	.186	.001		
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-.250	.242	.303		
		พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	-.075	.176	.670		
		แม่บ้าน/พอบ้าน	-.271	.252	.284		
		อื่นๆ	-.765(*)	.289	.009		
		นักเรียน/ นักศึกษา		เกษตรกร	-.167	.387	.667
				รับจ้าง	.417(*)	.169	.014
				ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.209	.155	.178
				ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.167	.219	.448
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.342(*)			.143	.018		
แม่บ้าน/พอบ้าน	.146			.230	.527		
อื่นๆ	-.348			.270	.198		

ตาราง 48 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.	
ธุรกิจส่วนตัว	ค้าขาย/	เกษตรกร	.043	.395	.914	
		รับจ้าง	.626(*)	.186	.001	
	นักเรียน/ นักศึกษา	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.209	.155	.178	
		พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.551(*)	.163	.001	
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	อื่นๆ	-.139	.281	.621	
		อื่นๆ	-.139	.281	.621	
	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	เกษตรกร	-.333	.424	.433
			รับจ้าง	.250	.242	.303
		นักเรียน/ นักศึกษา	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-.167	.219	.448
			ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.376	.233	.107
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.175	.225	.438	
		แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-.021	.288	.942	
แม่บ้าน/พ่อบ้าน		อื่นๆ	-.515	.321	.110	
		อื่นๆ	-.515	.321	.110	

ตาราง 48 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.		
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท		เกษตรกร	-.508	.390	.194		
		รับจ้าง	.075	.176	.670		
		นักเรียน/ นักศึกษา	-.342(*)	.143	.018		
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.551(*)	.163	.001		
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-.175	.225	.438		
		แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-.196	.236	.407		
		อื่นๆ	-.690(*)	.275	.013		
		แม่บ้าน/ พ่อบ้าน		เกษตรกร	-.313	.430	.468
				รับจ้าง	.271	.252	.284
				นักเรียน/ นักศึกษา	-.146	.230	.527
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.355			.243	.145		
ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.021			.288	.942		
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.196			.236	.407		
อื่นๆ	-.494			.329	.134		

ตาราง 48 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.		
	อื่นๆ	เกษตรกร	.182	.453	.688		
		รับจ้าง	.765(*)	.289	.009		
		นักเรียน/ นักศึกษา	.348	.270	.198		
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	.139	.281	.621		
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.515	.321	.110		
		พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.690(*)	.275	.013		
		แม่บ้าน/พ่อบ้าน	.494	.329	.134		
		4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผล	เกษตรกร	รับจ้าง	.667	.369	.072
		นักเรียน/ นักศึกษา		.128	.357	.719	
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว		.021	.364	.953	
ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.778(*)	.391		.048			
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.787(*)	.359		.029			
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-.188	.396		.636			
อื่นๆ	-.727	.417		.082			

ตาราง 48 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.		
รับจ้าง		เกษตรกร	-.667	.369	.072		
		นักเรียน/ นักศึกษา	-.538(*)	.156	.001		
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.645(*)	.171	.000		
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.111	.223	.619		
		พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.120	.162	.460		
		แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-.854(*)	.232	.000		
		อื่นๆ	-1.394(*)	.266	.000		
		นักเรียน/ นักศึกษา		เกษตรกร	-.128	.357	.719
				รับจ้าง	.538(*)	.156	.001
				ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.107	.143	.454
				ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.650(*)	.202	.001
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.659(*)			.132	.000		
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-.316			.212	.138		
อื่นๆ	-.855(*)			.249	.001		

ตาราง 48 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean		
			Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
ธุรกิจส่วนตัว	ค้าขาย/	เกษตรกร	-.021	.364	.953
		รับจ้าง	.645(*)	.171	.000
	นักเรียน/ นักศึกษา	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.107	.143	.454
		พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.757(*)	.214	.000
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	อื่นๆ	-.209	.224	.351
		อื่นๆ	-.749(*)	.259	.004
	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	เกษตรกร	-.778(*)	.391	.048
		รับจ้าง	-.111	.223	.619
		นักเรียน/ นักศึกษา	-.650(*)	.202	.001
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.757(*)	.214	.000
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.009	.207	.965	
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-.965(*)	.266	.000	
	อื่นๆ	-1.505(*)	.296	.000	

ตาราง 48 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.		
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท		เกษตรกร	-.787(*)	.359	.029		
		รับจ้าง	-.120	.162	.460		
		นักเรียน/ นักศึกษา	-.659(*)	.132	.000		
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.766(*)	.150	.000		
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-.009	.207	.965		
		แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-.974(*)	.217	.000		
		อื่นๆ	-1.514(*)	.253	.000		
		แม่บ้าน/ พ่อบ้าน		เกษตรกร	.188	.396	.636
				รับจ้าง	.854(*)	.232	.000
				นักเรียน/ นักศึกษา	.316	.212	.138
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	.209			.224	.351		
ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.965(*)			.266	.000		
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.974(*)			.217	.000		
อื่นๆ	-.540			.303	.076		

ตาราง 48 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.		
	อื่นๆ	เกษตรกร	.727	.417	.082		
		รับจ้าง	1.394(*)	.266	.000		
		นักเรียน/ นักศึกษา	.855(*)	.249	.001		
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	.749(*)	.259	.004		
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	1.505(*)	.296	.000		
		พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	1.514(*)	.253	.000		
		แม่บ้าน/พ่อบ้าน	.540	.303	.076		
		5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	เกษตรกร	รับจ้าง	.361	.417	.388
		นักเรียน/ นักศึกษา		.179	.403	.657	
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว		.106	.411	.796	
ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.500	.442		.259			
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.443	.407		.277			
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	.125	.448		.780			
อื่นๆ	-.727	.471		.124			

ตาราง 48 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.		
	รับจ้าง	เกษตรกร	-.361	.417	.388		
		นักเรียน/ นักศึกษา	-.182	.176	.303		
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.255	.194	.189		
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.139	.252	.583		
		พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.082	.184	.658		
		แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-.236	.263	.370		
		อื่นๆ	-1.088(*)	.301	.000		
		นักเรียน/ นักศึกษา	เกษตรกร	รับจ้าง	-.179	.403	.657
				ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	.182	.176	.303
				ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-.073	.161	.651
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.321			.229	.162		
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	.263			.149	.079		
อื่นๆ	-.054			.240	.821		
	รับจ้าง			เกษตรกร	-.907(*)	.282	.001
				นักเรียน/ นักศึกษา			
				ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว			
				ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ			
		พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท					
		แม่บ้าน/พ่อบ้าน					
		อื่นๆ					

ตาราง 48 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean		
			Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
ธุรกิจส่วนตัว	ค้าขาย/	เกษตรกร	-.106	.411	.796
		รับจ้าง	.255	.194	.189
	นักเรียน/ นักศึกษา	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.073	.161	.651
		พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.394	.242	.105
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.336(*)	.170	.049
		แม่บ้าน/พ่อบ้าน	.019	.253	.941
	อื่นๆ	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-.834(*)	.293	.005
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-.500	.442
	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	รับจ้าง	-.139	.252	.583
		นักเรียน/ นักศึกษา	-.321	.229	.162
ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.394	.242	.105
		พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	-.057	.234	.807
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-.375	.300	.213
		อื่นๆ	-1.227(*)	.335	.000

ตาราง 48 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.		
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท		เกษตรกร	-.443	.407	.277		
		รับจ้าง	-.082	.184	.658		
		นักเรียน/ นักศึกษา	-.263	.149	.079		
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.336(*)	.170	.049		
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.057	.234	.807		
		แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-.318	.246	.197		
		อื่นๆ	-1.170(*)	.286	.000		
		แม่บ้าน/ พ่อบ้าน		เกษตรกร	-.125	.448	.780
				รับจ้าง	.236	.263	.370
				นักเรียน/ นักศึกษา	.054	.240	.821
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	-.019			.253	.941		
ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	.375			.300	.213		
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	.318			.246	.197		
อื่นๆ	-.852(*)			.342	.013		

ตาราง 48 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	อาชีพ (I)	อาชีพ (J)	Mean		
			Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	อื่นๆ	เกษตรกร	.727	.471	.124
		รับจ้าง	1.088(*)	.301	.000
		นักเรียน/ นักศึกษา	.907(*)	.282	.001
		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	.834(*)	.293	.005
		ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	1.227(*)	.335	.000
		พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	1.170(*)	.286	.000
		แม่บ้าน/พ่อบ้าน	.852(*)	.342	.013

จากตาราง 48 พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ กับอาชีพของนักท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตามความแตกต่างของอาชีพ 49 คู่ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม

1.1 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเกษตรกร มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม ไม่แตกต่างกันกับนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพรับจ้าง นักเรียน/นักศึกษา ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท แม่บ้าน/พ่อบ้าน และอื่นๆ

1.2 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพรับจ้าง มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา และอื่นๆ (2 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท และแม่บ้าน/พ่อบ้าน

1.3 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ข้าราชการ/พนักงาน

5.2 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพรับจ้าง มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่นๆ (1 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท และ แม่บ้าน/พ่อบ้าน

5.3 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่นๆ (1 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท และแม่บ้าน/พ่อบ้าน

5.4 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัท และอื่นๆ (2 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และแม่บ้าน/พ่อบ้าน

5.5 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่นๆ (1 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท และแม่บ้าน/พ่อบ้าน

5.6 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัท มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่นๆ (1 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ แม่บ้าน/พ่อบ้าน

5.7 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแม่บ้าน/พ่อบ้าน มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่นๆ (1 คู่)

สมมติฐานที่ 3.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว ตลาดโดยก็ต่างกัน

ตาราง 49 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของ
นักท่องเที่ยวจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (n = 272)									
	ไม่เกิน 5,000 บาท		5,000-10,000 บาท		10,001-15,000 บาท		15,001-20,000 บาท		สูงกว่า 20,000 บาท	
	n = 30		n = 107		n = 37		n = 60		n = 38	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	4.20	0.76	3.38	0.99	3.62	1.09	3.47	0.81	3.74	0.86
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	4.00	0.91	3.39	0.88	3.38	1.21	3.35	0.76	4.26	0.45
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	4.00	1.02	3.52	0.86	3.59	0.64	3.57	0.65	4.53	0.73
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	4.20	0.76	3.43	0.88	3.49	0.65	3.63	0.84	4.26	0.69
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	4.20	0.61	3.64	1.02	3.70	0.88	3.57	0.59	4.18	0.93
รวม	4.12	0.81	3.47	0.93	3.56	0.89	3.52	0.73	4.19	0.73

ตาราง 50 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว

ลักษณะการมีส่วนร่วม		รายได้เฉลี่ยต่อเดือน				
		Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	Between Groups	17.435	4	4.359	5.080	.001
	Within Groups	229.094	267	.858		
	Total	246.529	271			
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	Between Groups	31.438	4	7.859	10.533	.000
	Within Groups	199.235	267	.746		
	Total	230.673	271			

ตาราง 50 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม		รายได้เฉลี่ยต่อเดือน				
		Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	Between Groups	33.124	4	8.281	13.175	.000
	Within Groups	167.818	267	.629		
	Total	200.941	271			
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	Between Groups	29.240	4	7.310	11.245	.000
	Within Groups	173.569	267	.650		
	Total	202.809	271			
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	Between Groups	16.389	4	4.097	5.430	.000
	Within Groups	201.478	267	.755		
	Total	217.868	271			

จากตาราง 49 แสดงค่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมนักท่องเที่ยว และตาราง 50 เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว เมื่อทดสอบความแตกต่างเชิงสถิติด้วยการวิเคราะห์ F-test พบว่า

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มีค่า $F = 5.080$ และค่า $Sig. = 0.001$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่า $F = 10.533$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มีค่า $F = 13.175$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่า $F = 11.245$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มีค่า $F = 5.430$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาแตกต่างกัน

ดังนั้น เพื่อทราบถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยกึ่งในด้านต่างๆ ในระดับที่แตกต่างกัน จึงได้ทำการทดสอบ LSD ผลการทดสอบปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 51 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเป็นคู่ๆ ของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม แบบ LSD

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ย	รายได้เฉลี่ย	Mean	Std.Error	Sig.
	ต่อเดือน	ต่อเดือน	Difference		
	(I)	(J)	(I-J)		
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	ไม่เกิน 5,000 บาท	5,001-10,000 บาท	.817(*)	.191	.000
		10,001-15,000 บาท	.578(*)	.228	.012
		15,001-20,000 บาท	.733(*)	.207	.000
		สูงกว่า 20,000 บาท	.463(*)	.226	.042
	5,001-10,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.817(*)	.191	.000
		10,001-15,000 บาท	-.238	.177	.178
		15,001-20,000 บาท	-.083	.149	.577
		สูงกว่า 20,000 บาท	-.354(*)	.175	.044

ตาราง 51 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน (I)	รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	10,001- 15,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.578(*)	.228	.012
		5,001-10,000 บาท	.238	.177	.178
		15,001-20,000 บาท	.155	.194	.424
		สูงกว่า 20,000 บาท	-.115	.214	.591
	15,001- 20,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.733(*)	.207	.000
		5,001-10,000 บาท	.083	.149	.577
		10,001-15,000 บาท	-.155	.194	.424
		สูงกว่า 20,000 บาท	-.270	.192	.161
	สูงกว่า 20,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.463(*)	.226	.042
		5,001-10,000 บาท	.354(*)	.175	.044
		10,001-15,000 บาท	.115	.214	.591
		15,001-20,000 บาท	.270	.192	.161

ตาราง 51 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ย	รายได้เฉลี่ย	Mean	Std.Error	Sig.
	ต่อเดือน (I)	ต่อเดือน (J)	Difference (I-J)		
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	ไม่เกิน 5,000 บาท	5,001-10,000 บาท	.607(*)	.178	.001
		10,001-15,000 บาท	.622(*)	.212	.004
		15,001-20,000 บาท	.650(*)	.193	.001
		สูงกว่า 20,000 บาท	-.263	.211	.213
	5,001-10,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.607(*)	.178	.001
		10,001-15,000 บาท	.014	.165	.932
		15,001-20,000 บาท	.043	.139	.760
		สูงกว่า 20,000 บาท	-.871(*)	.163	.000
	10,001-15,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.622(*)	.212	.004
		5,001-10,000 บาท	-.014	.165	.932
		15,001-20,000 บาท	.028	.181	.875
		สูงกว่า 20,000 บาท	-.885(*)	.200	.000

ตาราง 51 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน (I)	รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน (J)	Mean Difference (I-J)	Std.Error	Sig.
	15,001- 20,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.650(*)	.193	.001
		5,001-10,000 บาท	-.043	.139	.760
		10,001-15,000 บาท	-.028	.181	.875
		สูงกว่า 20,000 บาท	-.913(*)	.179	.000
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	สูงกว่า 20,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	.263	.211	.213
		5,001-10,000 บาท	.871(*)	.163	.000
		10,001-15,000 บาท	.885(*)	.200	.000
		15,001-20,000 บาท	.913(*)	.179	.000
		ไม่เกิน 5,000 บาท	.477(*)	.164	.004
	10,001-15,000 บาท	5,001-10,000 บาท	.405(*)	.195	.038
		15,001-20,000 บาท	.433(*)	.177	.015
		สูงกว่า 20,000 บาท	-.526(*)	.194	.007

ตาราง 51 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ย	รายได้เฉลี่ย	Mean	Std.Error	Sig.
	ต่อเดือน (I)	ต่อเดือน (J)	Difference (I-J)		
	5,001- 10,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-0.477(*)	.164	.004
		10,001-15,000 บาท	-.071	.151	.638
		15,001-20,000 บาท	-.043	.128	.735
		สูงกว่า 20,000 บาท	-1.003(*)	.150	.000
	10,001- 15,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.405(*)	.195	.038
		5,001-10,000 บาท	.071	.151	.638
		15,001-20,000 บาท	.028	.166	.866
		สูงกว่า 20,000 บาท	-.932(*)	.183	.000
	15,001- 20,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.433(*)	.177	.015
		5,001-10,000 บาท	.043	.128	.735
		10,001-15,000 บาท	-.028	.166	.866
		สูงกว่า 20,000 บาท	-.960(*)	.164	.000

ตาราง 51 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ย	รายได้เฉลี่ย	Mean	Std.Error	Sig.
	ต่อเดือน (I)	ต่อเดือน (J)	Difference (I-J)		
	สูงกว่า 20,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	.526(*)	.194	.007
		5,001-10,000 บาท	1.003(*)	.150	.000
		10,001-15,000 บาท	.932(*)	.183	.000
		15,001-20,000 บาท	.960(*)	.164	.000
		สูงกว่า 20,000 บาท	-.063	.197	.749
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผล	ไม่เกิน 5,000 บาท	5,001-10,000 บาท	.770(*)	.167	.000
		10,001-15,000 บาท	.714(*)	.198	.000
		15,001-20,000 บาท	.567(*)	.180	.002
		สูงกว่า 20,000 บาท	-.063	.197	.749
	5,001- 10,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.770(*)	.167	.000
		10,001-15,000 บาท	-.057	.154	.713
		15,001-20,000 บาท	-.203	.130	.119
		สูงกว่า 20,000 บาท	-.833(*)	.152	.000

ตาราง 51 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ย	รายได้เฉลี่ย	Mean	Std.Error	Sig.
	ต่อเดือน (I)	ต่อเดือน (J)	Difference (I-J)		
	10,001- 15,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.714(*)	.198	.000
		5,001-10,000 บาท	.057	.154	.713
		15,001-20,000 บาท	-.147	.169	.384
		สูงกว่า 20,000 บาท	-.777(*)	.186	.000
	15,001- 20,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.567(*)	.180	.002
		5,001-10,000 บาท	.203	.130	.119
		10,001-15,000 บาท	.147	.169	.384
		สูงกว่า 20,000 บาท	-.630(*)	.167	.000
	สูงกว่า 20,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	.063	.197	.749
		5,001-10,000 บาท	.833(*)	.152	.000
		10,001-15,000 บาท	.777(*)	.186	.000
		15,001-20,000 บาท	.630(*)	.167	.000

ตาราง 51 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ย	รายได้เฉลี่ย	Mean	Std.Error	Sig.
	ต่อเดือน (I)	ต่อเดือน (J)	Difference (I-J)		
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	ไม่เกิน 5,000 บาท	5,001-10,000 บาท	.555(*)	.179	.002
		10,001-15,000 บาท	.497(*)	.213	.021
		15,001-20,000 บาท	.633(*)	.194	.001
		สูงกว่า 20,000 บาท	.016	.212	.941
	5,001-10,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.555(*)	.179	.002
		10,001-15,000 บาท	-.058	.166	.727
		15,001-20,000 บาท	.078	.140	.577
		สูงกว่า 20,000 บาท	-.539(*)	.164	.001
	10,001-15,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.497(*)	.213	.021
		5,001-10,000 บาท	.058	.166	.727
		15,001-20,000 บาท	.136	.182	.454
		สูงกว่า 20,000 บาท	-.482(*)	.201	.017

ตาราง 51 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	รายได้เฉลี่ย	รายได้เฉลี่ย	Mean	Std.Error	Sig.
	ต่อเดือน (I)	ต่อเดือน (J)	Difference (I-J)		
	15,001- 20,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-0.633(*)	.194	.001
		5,001-10,000 บาท	-.078	.140	.577
		10,001-15,000 บาท	-.136	.182	.454
		สูงกว่า 20,000 บาท	-.618(*)	.180	.001
		สูงกว่า 20,000 บาท	ไม่เกิน 5,000 บาท	-.016	.212
		5,001-10,000 บาท	.539(*)	.164	.001
		10,001-15,000 บาท	.482(*)	.201	.017
		15,001-20,000 บาท	.618(*)	.180	.001

จากตาราง 51 พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตามความแตกต่างของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30 คู่ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม

1.1 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 5,000 บาท มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท 10,001-15,000 บาท 15,001-20,000 บาท สูงกว่า 20,000 บาท (4 คู่)

1.2 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน สูงกว่า 20,000

5.2 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน สูงกว่า 20,000 บาท (1 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท และ 15,001-20,000 บาท

5.3 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน สูงกว่า 20,000 บาท (1 คู่) แต่ไม่แตกต่างกันกับนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-20,000 บาท

5.4 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-20,000 บาท มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน สูงกว่า 20,000 บาท (1 คู่)

สมมติฐานที่ 1.6 ภูมิฐานะที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยก็ต่างกัน

ตารางที่ 52 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภูมิฐานะกับการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ภูมิฐานะ (n = 272)				t.	Sig.
	ราชบุรี (n=62)		อื่นๆ (n=210)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม	3.48	1.24	3.60	0.85	12.392	.001
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.61	0.89	3.56	0.93	.084	.772
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์	3.58	0.80	3.78	0.88	1.689	.195
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	3.71	1.05	3.68	0.81	.293	.589
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	3.90	0.82	3.73	0.92	17.854	.000

จากตาราง 52 พบว่า ภูมิฐานะที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวเมื่อทดสอบความแตกต่างเชิงสถิติด้วยการวิเคราะห์ T-test พบว่า

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม มีค่า $T = 12.392$ และค่า $Sig. = 0.001$ (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมแตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาราชบุรีให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมน้อยกว่าภูมิลำเนาอื่นๆ

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่า $T = 0.084$ และค่า $Sig. = 0.772$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาราชบุรีให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากกว่าภูมิลำเนาอื่นๆ

การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ มีค่า $T = 1.689$ และค่า $Sig. = 0.195$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาราชบุรีให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ น้อยกว่าภูมิลำเนาอื่นๆ

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่า $T = .293$ และค่า $Sig. = 0.589$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาราชบุรีให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มากกว่าภูมิลำเนาอื่นๆ

การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา มีค่า $T = 17.854$ และค่า $Sig. = 0.000$ (ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ที่เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ) สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันส่งผลกับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาแตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาราชบุรีให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการการบำรุงรักษา มากกว่าภูมิลำเนาอื่นๆ

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เพื่อศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เพื่อศึกษาศักยภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี และเพื่อสร้างแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยแจกแบบสอบถามแก่ กลุ่มชุมชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. ทบทวนประวัติผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มชุมชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว กลุ่มชุมชนท้องถิ่น จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มชุมชนท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง น้อยกว่า 20 ปี มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส. และปริญญาตรี มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 5,000 บาท และมีภูมิลำเนาอยู่ที่ราชบุรี

ผู้ประกอบการ จากผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-29 ปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีอาชีพค้า/ขาย รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท และมีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดราชบุรี

นักท่องเที่ยว จากผลการวิเคราะห์พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-29 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี เป็นนักเรียน/นักศึกษา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท และมีภูมิลำเนาอยู่ที่อื่นๆ

2. การมีส่วนร่วมของกลุ่มชุมชนในท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว ในด้านการวางแผนและประชุม การปฏิบัติ การใช้ประโยชน์ การติดตามและประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา

การมีส่วนร่วมของกลุ่มชุมชนในท้องถิ่น ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรวมของปัจจัยด้านต่างๆ สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของกลุ่มชุมชนในท้องถิ่นด้านด้านการปฏิบัติ ด้านการบำรุงรักษา ด้านการใช้ประโยชน์ และด้านการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับด้านการวางแผน และประชุม อยู่ในระดับน้อย

การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรวมของปัจจัยด้านต่างๆ สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการการปฏิบัติ ด้านการบำรุงรักษา ด้านการใช้ประโยชน์ และด้านการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับด้านการวางแผนและประชุม อยู่ในระดับน้อย

การมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรวมของปัจจัยด้านต่างๆ สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวด้านการบำรุงรักษา ด้านการใช้ประโยชน์ ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการปฏิบัติ การวางแผนและประชุม อยู่ในระดับมาก

3. ระดับความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกของตลาดโดยก๊ ของกลุ่มชุมชนในท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว

ระดับความคิดเห็นของกลุ่มชุมชนในท้องถิ่นที่มีต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกของตลาดโดยก๊ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับมีการจัดการสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น อากาศ แม่น้ำลำคลอง เป็นต้น มีการกำจัดขยะที่ถูกสุขลักษณะ และแหล่งท่องเที่ยว มีความน่าสนใจ และคงความเป็นตลาดริมน้ำโบราณ ไว้เป็นอย่างดี ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ส่วนมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่ดีและมีความน่าสนใจ ห้างสุขามีให้บริการเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและดูแลด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่นักท่องเที่ยว มีบริเวณที่นั่งพักผ่อนเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว และสะอาดร่มรื่น และมีการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอื่นๆ และป้ายบอกทางมาตลาดโดยก๊มีความชัดเจนและได้มาตรฐาน ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง และสถานที่จอดรถมีเพียงพอในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย

ระดับความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกของตลาดโดยก๊ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับ มีการกำจัดขยะที่ถูกสุขลักษณะ แหล่งท่องเที่ยว มีความน่าสนใจ และคงความเป็นตลาดริมน้ำโบราณ ไว้เป็นอย่างดี และมีการจัดการสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น อากาศ แม่น้ำลำคลอง เป็นต้น ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก สำหรับห้างสุขามีให้บริการเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว มีการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอื่นๆ มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและดูแลด้านความปลอดภัย

ในชีวิตและทรัพย์สินแก่นักท่องเที่ยว สถานที่จอตลอดมีเพียงพอในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว มีบริเวณที่นั่งพักผ่อนเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว และสะอาดร่มรื่น ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง

ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกของตลาดโดยที่ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว มีความน่าสนใจ และคงความเป็นตลาดริมน้ำโบราณ ไว้เป็นอย่างดี และมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่ดีและมีความน่าสนใจ ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก สำหรับมีการจัดการสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น อากาศแม่น้ำลำคลอง เป็นต้น มีการกำจัดขยะที่ถูกต้องลักษณะ มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและดูแลด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่นักท่องเที่ยว มีการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอื่นๆ ป้ายบอกทางมาตลาดโดยที่ มีความชัดเจนและได้มาตรฐาน มีบริเวณที่นั่งพักผ่อนเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว และสะอาดร่มรื่น ห้องสุขามีให้บริการเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว และสถานที่จอตลอดมีเพียงพอในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวด้านสิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมการท่องเที่ยว แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของกลุ่มชุมชนในท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว

จากผลการวิเคราะห์ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของกลุ่มชุมชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการให้นักท่องเที่ยวได้รับมากที่สุดคือ สถานที่จอตลอด รับ - ส่ง รองลงมาคือ ป้ายนำเที่ยว (ไทย - อังกฤษ) ในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต้องการให้นักท่องเที่ยวได้รับมากที่สุดคือ การร่วมกิจกรรมในเทศกาลต่างๆ รองลงมาคือ การรับประทานอาหาร ในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มเติมจากปัจจุบันมากที่สุดคือ การให้อาหารปลา รองลงมาคือ การแสดงนาฏศิลป์ และศิลปะพื้นบ้าน ทั้งนี้ กลุ่มชุมชนท้องถิ่นมีแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยมีการร่วมอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งร่วมกันเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

จากผลการวิเคราะห์ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของผู้ประกอบการเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการให้นักท่องเที่ยวได้รับมากที่สุดคือ สถานที่จอตลอด รับ - ส่ง รองลงมาคือ ห้องน้ำ ในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต้องการให้นักท่องเที่ยวได้รับมากที่สุดคือ การเดินซื้อสินค้า รองลงมาคือ การรับประทานอาหาร ในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มเติมจากปัจจุบันมากที่สุดคือ การให้อาหารปลา รองลงมาคือ การแสดงนาฏศิลป์ และศิลปะพื้นบ้าน ทั้งนี้

ผู้ประกอบการมีแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยมีการร่วมอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งร่วมกันเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อความต้องการเกี่ยวกับอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวได้รับมากที่สุดคือ ห้องน้ำ รองลงมาคือ สถานที่จอดรถ รับ – ส่ง ในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวได้รับมากที่สุดคือ การเดินซื้อสินค้า รองลงมาคือ การรับประทานอาหาร ในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มเติมจากปัจจุบันมากที่สุดคือ การให้อาหารปลา รองลงมาคือ การแสดงนาฏศิลป์ และศิลปะพื้นบ้าน และการขายอาหารบนเรือ ริมแม่น้ำแม่กลอง นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวมีแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยมีการร่วมอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งร่วมกันเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

5. ทดสอบสมมติฐาน

จากผลการวิเคราะห์ที่ได้รับทั้งกลุ่มชุมชนชุมชนในท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว พบว่า การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ย และภูมิลำเนา กับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดโดยกีเทศบาลเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี พบว่า

สมมติฐานที่ 1 อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิลำเนาต่างกัน ของกลุ่มชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม การปฏิบัติ การใช้ประโยชน์ การติดตามและประเมินผล และการบำรุงรักษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเพศที่ต่างกันของกลุ่มชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม การปฏิบัติ การใช้ประโยชน์ การติดตามและประเมินผล และการบำรุงรักษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 2 เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิลำเนาต่างกันของผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม การปฏิบัติ การใช้ประโยชน์ การติดตามและประเมินผล และการบำรุงรักษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 3 อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันของนักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม การปฏิบัติ การใช้ประโยชน์ การติดตามและประเมินผล และการบำรุงรักษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับเพศต่างกันของนักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ และการบำรุงรักษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม การปฏิบัติ และการติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนภูมิลำเนาต่างกันของนักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม และการ

บำรุงรักษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การใช้ประโยชน์ การติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาด โดยที่ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

การมีส่วนร่วม ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเกี่ยวกับ กิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ ประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาเกี่ยวกับ การดูแลบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว การฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรมท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ ซึ่งได้รับประโยชน์จากการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว ได้รับรายได้จากการจำหน่ายผลผลิต/กิจกรรมการท่องเที่ยว ได้รับความรู้ต่างๆ จากการดำเนินงานของชุมชน และการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับ ร่วมให้ข้อมูลเพื่อทบทวนผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ร่วมประเมินผลงานสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว และร่วมประเมินผลและติดตามการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและชุมชนท้องถิ่น ซึ่งการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับด้านการวางแผนและประชุมโดยร่วมประชุมในการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว การกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยว และการพัฒนาสินค้าบริการด้านการท่องเที่ยว โดยการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรา ญ ระนอง (2545) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการด้านการท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการประชุม รองลงมามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์, มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ โดยแตกต่างจาก สุรีพร พงษ์พานิช (2544) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาได้ ต้องครบองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้

ประการแรก ร่วมกันวางแผน เป็นการร่วมคิดร่วมวางแผนจัดการเตรียมความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน ร่วมประชุมและลงความเห็นว่าจะพัฒนาการท่องเที่ยวที่ภาคราชการนำเสนอ นั้นท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากไม่เห็นด้วย มีข้อเสนอแนะควรทำอย่างไร หากท้องถิ่นใดที่ยังไม่มีการท่องเที่ยวแต่ต้องการให้เกิดขึ้น ก็ต้องร่วมกันคิดว่าชุมชนของตนเองมีอะไรเด่นแตกต่างจากชุมชนอื่น มีทรัพยากรอะไรที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้บ้าง เป็นต้น

ประการที่สอง ร่วมกันปฏิบัติตามแผน เมื่อมีการวางแผนแล้วสมาชิกในชุมชนทุกคนต้องร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ที่ตกลงกันได้ อาทิ การวางแผนลดขยะภายใน 1ปี ก็จะต้องร่วมกันลงมือทำให้ได้ตามแผนนั้น

ประการที่สาม ร่วมกันใช้ประโยชน์ สมาชิกทุกคนจะต้องมีสิทธิใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท่องเที่ยวในท้องถิ่น จะต้องมีการจัดการผลประโยชน์ทั้งที่เป็นตัวเงินและวัตถุให้ประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและเหมาะสม โดยคำนึงถึงความยุติธรรมและความเท่าเทียมกันเป็นหลัก เมื่อทุกคนได้รับประโยชน์อย่างเหมาะสม ซึ่งหมายถึง การลงทุนลงแรงมากก็จะได้ผลประโยชน์มาก สิ่งนี้จะช่วยกระตุ้นให้กิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นดำเนินต่อไปได้

ประการที่สี่ ร่วมติดตามและประเมินผล เมื่อมีการดำเนินการแล้วย่อมจะมีปัญหาความไม่เข้าใจต่างๆ เกิดขึ้น จึงต้องร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถ่ายทอดประสบการณ์ และร่วมกันประชุมหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้น

ประการสุดท้าย ร่วมบำรุงรักษา เมื่อมีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรแล้ว ทุกคนต้องร่วมกันบำรุงรักษาด้วย หากละเลยปล่อยให้ทรัพยากรที่มีอยู่เสื่อมโทรมลง นักท่องเที่ยวก็จะไม่มาเยี่ยมเยือน ผลประโยชน์ที่เคยได้รับก็จะหมดไปเช่นกัน

การมีส่วนร่วมจัดการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น จะประสบความสำเร็จได้โดยทุกคนร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน ทุกฝ่ายต้องเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นดำเนินการเอง จะต้องสนับสนุนความรู้ ให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ และให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคเอกชนที่เป็นผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ควรสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนท้องถิ่นดำเนินการได้ราบรื่นและยั่งยืนขึ้น

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาล ความสนใจในการร่วมวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว การกำหนดกิจกรรมและการนำสินค้าบริการด้านการท่องเที่ยว ชุมชนให้ความร่วมมือน้อยเนื่องจากการจัดการประชุมทำให้ผู้คนในชุมชนที่มีรายได้น้อยขาดรายได้และทำให้นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวขาดส่วนการให้บริการการซื้อขายสินค้า ส่งผลให้การปฏิบัติที่คนในชุมชนจะเริ่มมีความขัดแย้งในความคิด ทำให้ปฏิบัติแบบไม่เต็มที่ มีการแข่งขันกันในเรื่องสินค้าและการให้บริการที่คล้ายๆ กัน ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเลือกบริการการท่องเที่ยวที่มีบางส่วนด้อยคุณภาพ จากการประชุมมีข้อตกลงและกฎที่ชุมชนต้องปฏิบัติตาม คนในชุมชนปฏิบัติตามกฎบางส่วนยอมรับ คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ มีการนำผลการปฏิบัติงานมาเผยแพร่แก่คนในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนได้ตระหนักและช่วยกันบำรุงรักษา ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว แม่น้ำลำคลอง และธรรมชาติรอบๆ รวมถึงสิ่งก่อสร้างที่มีอยู่ มีส่วนการวิเคราะห์สภาพปัญหาและเสนอแนวทางแก้ไขปัญา อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้คงความเป็นแหล่งท่องเที่ยวไว้อย่างเดิม

ส่วนของผู้ประกอบการที่อยู่ในชุมชนเป็นผู้ให้บริการและการจำหน่ายสินค้าของที่ระลึกในตลาดโดยที่ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี การวางแผนและการประชุมต่างๆ ผู้เข้าร่วมให้ความสำคัญไม่มากเท่าไร มีการให้ความร่วมมือที่จะพัฒนาและกำหนดจุดแข็งของชุมชน กำหนดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวมาซื้อสินค้ามากขึ้น การกำหนดข้อตกลงและปฏิบัติตามระเบียบที่ชุมชนตั้งขึ้นมาก มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวและคนในชุมชนรับรู้ จากจุดที่ผู้ประกอบการสามารถเผยแพร่ได้ เช่นร้านค้า จุดให้บริการต่างๆ เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถใช้ประโยชน์จากการจัดบริการต่างๆ ที่ได้ตกลงกันไว้ในชุมชน ผลจากการกระทำดังกล่าวทำให้มีการแลกเปลี่ยนปัญหาและแนวทางการแก้ไขที่ผู้ประกอบการแต่ละรายเจอปัญหา ทำให้ร่วมเป็นชุมชนที่เข้มแข็งขึ้น มีการป้องกันสถานที่ท่องเที่ยวที่อาจเกิดจากการกระทำของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ได้ตั้งขึ้นไว้

ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการให้นักท่องเที่ยวได้รับมากที่สุดในการคิดเห็นของกลุ่มชุมชนในท้องถิ่น และผู้ประกอบการ ได้แก่ สถานที่จอดรถ รับ-ส่ง รองลงมาเป็นห้องน้ำ ป้ายนำเที่ยว (ไทย-อังกฤษ) ที่ทำการประชาสัมพันธ์ และเอกสารประชาสัมพันธ์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกราช ปรีชาชน (2547) ที่กล่าวว่าความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการให้นักท่องเที่ยวได้รับมากที่สุดในการคิดเห็นของกลุ่มชุมชนในท้องถิ่น ได้แก่ ป้ายนำเที่ยว (ไทย-อังกฤษ) และผู้ประกอบการ ได้แก่ ห้องน้ำ ส่วนแนวความคิดการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต้องการมากที่สุด คือ ร่วมกันอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกัน สำหรับด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความคิดเห็นส่วนใหญ่เกี่ยวกับการรับประทานอาหาร การนั่งเรือชมทัศนียภาพ และล่องเรือไหว้พระ การร่วมกิจกรรมในเทศกาลต่างๆ และการเดินซื้อสินค้า

จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่ต่างกันของกลุ่มชุมชนในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้านต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ จุฑารัตน์ จริยาอุดม (2548) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เป็นตลาดน้ำไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และด้านวางแผนพัฒนาที่มีการประชาสัมพันธ์ตลาดน้ำบางน้ำผึ้งให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น ส่วนนักท่องเที่ยวจะเป็นนักท่องเที่ยวที่เป็นคนจากที่อื่นๆ เป็นส่วนใหญ่ มีการศึกษาวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนในชุมชนในตลาดโดยที่ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม ที่นักท่องเที่ยวเห็นความสำคัญเพราะแหล่งท่องเที่ยวที่ดีต้องมี

องค์ประกอบด้านต่างเช่นผู้ให้บริการ การบริการ สินค้า รวมไปถึงความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเอง โดยที่นักท่องเที่ยวก็จะต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ที่ตั้งขึ้นมาจากชุมชน การท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ และนักท่องเที่ยวยังสามารถที่จะอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ไปได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัย กลุ่มชุมชนในท้องถิ่น และผู้ประกอบการควรมีส่วนร่วมในด้านการวางแผนและประชุมมากยิ่งขึ้น โดยจัดให้มีการร่วมประชุมในการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว ร่วมประชุมการกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยว และร่วมประชุมในการพัฒนาสินค้าบริการด้านการท่องเที่ยว มากขึ้น เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาการท่องเที่ยวของตลาดโคยก็ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ตลาดโคยก็ ควรเตรียมความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งได้แก่ ป้ายบอกทางมาตลาดโคยก็ควรความชัดเจนและได้มาตรฐาน บริเวณที่นั่งพักผ่อนจะต้องสะอาดร่มรื่น สถานที่จอดรถ และห้องสุขามีให้บริการเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและดูแลด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่นักท่องเที่ยว และมีการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอื่นๆ

ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของตลาดโคยก็ ควรเพิ่มศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวในด้านต่างๆ คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ตลาดโคยก็เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากขึ้น ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวควรจัดกิจกรรมการประกอบอาหาร มุมกิจกรรมวาดภาพระบายสี ปั้นตุ๊กตาดินเผาสำหรับเด็ก ตามความต้องการของนักท่องเที่ยว และแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ควรมีการรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวร่วมกันลดปริมาณการก่อให้เกิดของเสียจำพวกขยะ พลาสติก โฟมและอื่นๆ เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมของตลาดให้คงอยู่ตลอดไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยก็ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

2.2 การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในบริเวณตลาดโคยก็ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

2.3 การพัฒนาความร่วมมือของชุมชนต่อแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณตลาดโคยก็ จังหวัดราชบุรี

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยสุรินทร์

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2548). **รายงานประจำปี 2548 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- กลุ่มข้อมูลข่าวสารสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดราชบุรี. (2552). **ข้อมูลจังหวัดราชบุรี**. สืบค้นเมื่อ 9 กันยายน 2552, จาก <http://www.ratchaburi.com>
- กลุ่มข้อมูลข่าวสารสารสนเทศและการสื่อสาร เทศบาลเมืองราชบุรี. (2552). **ข้อมูลเทศบาลเมืองราชบุรี**. สืบค้นเมื่อ 9 กันยายน 2552, จาก <http://www.goratchaburi.com>
- จุลสารการท่องเที่ยว. (2550). [จุลสาร]. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- เทศบาลเมืองราชบุรี. (2552). **แผนพัฒนาเทศบาลสามปี (พ.ศ.2553-2555)**. ราชบุรี: บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). **การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประยูร ศรีประสาธน์. (2542). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ**. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประเวศ วะสี. (2549). **แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน**. สารนิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- วิรัช นิภาวรรณ. (2546). **การบริหารและจัดการเทศบาลในยุคปฏิรูปการเมือง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โพธิ์เพชร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10**. สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2552, จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=85>
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2550). **รายงานผลการดำเนินโครงการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวด้าน Hospitality Management**. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- สุชาดา จักรพิสูทธิ. (2547). **การศึกษาทางเลือกของชุมชน**, วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น.
- สุวัฒน์ จุฑากรณ์. (2544). **การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เสรี วงษ์ไพจิตร. (2530). **จุดหักเหของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- อภิญา กังสนารักษ์. (2544). **รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิผลระดับคณะของสถาบันอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดิน รพีพัฒน์. (2547). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา**. กรุงเทพฯ: ศูนย์การศึกษานโยบาย สาธารณสุข.
- Fornaroff. (1980). **A. Community involvement in Health System for Primary Health Care**. Geneva World Health Organization.
- Koufman. (1949). H.F. **Participation Organized Activities in Selected Kentucky Localities**. Agricultural Experiment Station Bulletins. March.
- United Nation, Department of Internation Economic and Social Affair. (1981). **Popular Participation as a Strategy for Promoting Community Level Action and Nation Development**. Report of The Meeting for The Adhoc Group of Expert. New York : United Nation.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยกี
อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลัทธิศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยวมหาวิทยาลัยนเรศวร ศูนย์วิทยบริการกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะถูกนำไปใช้ในการวิจัยและสรุปผลในภาพรวมเพื่อพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวตลาดโคยกีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นโปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความคิดเห็นของท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านหรือเติม

ข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ประเภทผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1) คนในชุมชน   2) ผู้ประกอบการ   3) นักท่องเที่ยว

2. เพศ 1) ชาย   2) หญิง

3. อายุ 1) น้อยกว่า 20 ปี   2) 20 – 29 ปี   3) 30 – 39 ปี

- 4) 40 – 49 ปี   5) 50 – 59 ปี   6) 60 ปีขึ้นไป

4. การศึกษา 1) ประถมศึกษา   2) มัธยมศึกษาตอนต้น

- 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.   4)ปริญญาตรี/ปวส.

- 5) ปริญญาโท หรือสูงกว่า

5. อาชีพ 1) เกษตรกร   2) รับจ้าง

- 3) นักเรียน/นักศึกษา   4) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

- 5) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ   6) พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท

- 7) แม่บ้าน/พ่อบ้าน   8) อื่นๆ

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 1) ไม่เกิน 5,000 บาท   2) 5,001 – 10,000 บาท

- 3) 10,001 – 15,000 บาท   4) 15,001 – 20,000 บาท

- 5) สูงกว่า 20,001 บาท

7. ภูมิำเนา 1. ราชบุรี
 2. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเทศบาลเมืองราชบุรี

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามทุกข้อ โดย ลงในช่อง ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง และตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
การมีส่วนร่วมในการวางแผนและประชุม					
1. ร่วมประชุมในการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว					
2. ร่วมประชุมการกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยว					
3. ร่วมประชุมในการพัฒนาสินค้าบริการด้านการท่องเที่ยว					
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ					
4. ร่วมปฏิบัติตามข้อตกลง และกฎระเบียบของชุมชน					
5. ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆตามที่ได้กำหนดไว้					
6. ร่วมประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว					
การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์					
7. ได้รับประโยชน์จากการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว					
8. ได้รับรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์/กิจกรรมการท่องเที่ยว					
9. ได้รับความรู้ต่างๆ จากการดำเนินงานของชุมชน					
การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล					
10. ร่วมให้ข้อมูลเพื่อทบทวนผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยว					
11. ร่วมประเมินผลงานสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว					
12. ร่วมประเมินผลและติดตามการทำงานร่วมกันระหว่าง ภาครัฐและชุมชนท้องถิ่น					

การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา					
13. การดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว					
14. พื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรมท้องถิ่น					
15. ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา					

ส่วนที่ 3 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกของตลาดโดยกั

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามทุกข้อ โดย ลงในช่อง ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง และตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	5 เห็นด้วย มากที่สุด	4 เห็นด้วย มาก	3 เห็นด้วย ปานกลาง	2 เห็นด้วย น้อย	1 เห็นด้วย น้อยที่สุด
1. ป้ายบอกทางมาตลาดโดยกัมีความชัดเจนและได้มาตรฐาน					
2. สถานที่จอดรถมีเพียงพอในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว					
3. ห้องสุขามีให้บริการเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว					
4. มีบริเวณที่นั่งพักผ่อนเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว และสะอาดร่มรื่น					
5. มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและดูแลด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่นักท่องเที่ยว					
6. มีการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอื่นๆ					
7. มีการจัดการสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น อากาศ แม่น้ำลำคลอง เป็นต้น					
8. มีการกำจัดขยะที่ถูกต้องลักษณะ					

9.มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่ดี และมีความน่าสนใจ					
10.แหล่งท่องเที่ยว มีความน่าสนใจ และคง ความเป็นตลาดริมน้ำโบราณ ไว้เป็นอย่างดี					

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวด้านสิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมการท่องเที่ยว แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และข้อเสนอแนะอื่นๆ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านหรือเติมข้อความลงใน

ช่องว่างตามความเป็นจริง

- ท่านต้องการให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกใดเพิ่มเติมจากเดิมที่มีอยู่ในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) ห้องน้ำ	☐ 2) สถานที่จอดรถ รับ - ส่ง
☐ 3) ป้ายนำเที่ยว (ไทย - อังกฤษ)	☐ 4) ที่ทำการประชาสัมพันธ์ติดต่อ
☐ 5) เอกสารประชาสัมพันธ์	☐ 6) อื่นๆ .....
- ท่านชอบกิจกรรมใดบ้างในการท่องเที่ยวตลาดโดยที่ เทศบาลเมือง จังหวัดราชบุรี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) การเดินซื้อสินค้า
☐ 2) การนั่งเรือชมทัศนียภาพ และล่องเรือไหว้พระ
☐ 3) การรับประทานอาหาร
☐ 4) การประกอบอาหาร
☐ 5) การร่วมกิจกรรมในเทศกาลต่างๆ
☐ 6) อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
- ท่านต้องการให้มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวประเภทใดเพิ่มเติมจากปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) การให้อาหารปลา
☐ 2) การแสดงนาฏศิลป์ และศิลปะพื้นบ้าน
☐ 3) มุมกิจกรรมวาดภาพระบายสี ปั้นตุ๊กตาดินเผาสำหรับเด็ก

- 4) มุมฝึกสอนการประดิษฐ์สินค้าหัตถกรรม
- 5) การขายอาหารบนเรือริมแม่น้ำแม่กลอง
- 6) การจัดกิจกรรมทางน้ำ เช่น การพายเรือ การเล่นเจ็ตสกี
- 7) อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

4. ท่านคิดว่า ท่านสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในบริเวณตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ได้อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ร่วมอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
- 2) ร่วมกันเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติบริเวณตลาดโคยกี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
- 3) ร่วมกันลดปริมาณการก่อให้เกิดของเสียจำพวกขยะ พลาสติก โฟมและอื่นๆ
- 4) อื่นๆ .....

5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวทิพยา เศรษฐพัฒน์

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ – ชื่อสกุล ทิพยา เศรษฐพัฒน์
 วัน เดือน ปี เกิด 19 กุมภาพันธ์ 2523
 ที่อยู่ปัจจุบัน 119/102 ถนนสุขสวัสดิ์ ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดง
 จังหวัดสมุทรปราการ 10130
 ที่ทำงานปัจจุบัน ธนาคารกรุงเทพ จำกัด มหาชน
 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ฝ่ายดูแลและให้บริการลูกค้า
 ประสบการณ์การทำงาน
 พ.ศ. 2547 บริษัท ยูไอพี จิวเวลลี จำกัด
 ประวัติการศึกษา
 พ.ศ. 2546 นศ.บ. (การโฆษณา) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

